

ΚΟΝΙΤΣΑ

143. Νοέμβρης-Δεκέμβρης 2008

Κόνιτσα

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 143 Νοέμβρης - Δεκέμβρης 2008 • Euro 3

143. Νοέμβρης - Δεκέμβρης 2008

Φωτ. εξωφ. Π.Σ.Τ
Οι χαρές του Χειμώνα

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ
και Υπεύθυνος κατά Νόμο:
Σωτήρης Τουφίδης
Κόνιτσα 44.100
Τηλ. 26550 22464 - 22212
Fax: 26550 22464

Συντάσσεται από Επιτροπή:
Ανδρέου Ηλίας
Τουφίδης Σωτήρης
Τσιάγκης Ίκαρος

Ετήσια συνδρομή:
Εσωτερικού 15 Ευρώ,
Εξωτερικού 30 Ευρώ ή 40 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές
στον υπεύθυνο Σ. Τουφίδη

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΣΕΛ.

- 409 Βιολογικές καλλιέργειες, *Ι. Λυμπερόπουλου*
413 Αρχαίοι φιλόσοφοι και χριστιανισμός, *Ν. Ρεμπέλη*
416 Εριφύλειο έπαθλο, *Σ.Τ.*
417 Η επαρχία Κόνιτσας στους αιώνες 13ο-19ο, *Χ. Γκούτου*
424 Το λημέρι των Μαστόρων, *Κ.Π.-Β.Ζ.*
428 Μεγάλα τοπικά γεγονότα, *Β. Τσιαλιαμάνη*
431 Αποκαλυπτήρια προτομής, *Π. Γκέλη Σ.Τ.*
435 Από το ημερολόγιο DON BRUNO, *Χ. Στρατηγόπουλου*
438 Εξωφ. Σύλλογος Κόνιτσας, *Η.Α.*
441 Αδελφοποιτοί-Βλάμηδες, *Σ.Τ.*
445 Από την "Κόνιτσα" της Βοσνίας, *Ι.Λ.*
447 Για τον ποιητή Τ. Κανάτση *Ι.Τ.-Γ.Μ.*
452 Εκτροπή των νερών της Πίνδου, *Κ. Δήμου*
455 Βιβλιοπαρουσίαση, *Στ. Παρασκευοπούλου*
457 Ο Οικομ. Πατριάρχης Αθηναγόρας, *Α.Π.*
459 Εν Μαζίω, *Π. Μπελθικιώτη*
461 Εορτή Ενοπ. Δυνάμεων, *Απ. Ριστόνη*
462 Μαστορίτσα, *Ν. Ρεμπέλη*
463 Πολιτισμός στο Στόμιο, *Ι. Ρέτσα*
466 Γιορτή ταίπουρου στη Φιλοθέη, *Ι. Δάφνη*
467 Πολιτιστ. Σύλλογος Κόνιτσας
469 Σεμινάριο Χαρτογραφίας
473 Εγκαίνια της Βιβλιοθήκης Κόνιτσας
476 Ειδήσεις - Κοινωνικά - Νεκρολογίες

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Θ Ε Ο Δ Ω Ρ Ι Δ Η

Γαριβάλ

45221 Ιω

26550

ΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΙΕΣ

Του Γιάννη Λυμπερόπουλου

Επιμένουμε στην ορθολογική ανάπτυξη του Κάμπου της Κόνιτσας, από Κονιτσιώτες Επαγγελματίες αγρότες, μέ ποιοτικές καλλιέργειες, γνωρίζοντας ότι όπως ολόκληρη η Ελλάδα, διαθέτει κι αυτός ο Κάμπος τα λεγόμενα "συγκριτικά πλεονεκτήματα" για τη γεωργική παραγωγή, και ότι ο Κάμπος αυτός είναι η κ υ ρ ι ό τ ε ρ η αν όχι η μοναδική και σίγουρη για τώρα, αλλά και για το μέλλον, πηγή πλούτου για τους κατοίκους της, σε μια εποχή που η λεγόμενη παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη με τις μέχρι σήμερα κακές επιλογές της όχι μόνο περνάει κρίση αλλά έφτασε κυριολεκτικά σε αδιέξοδο και αγγίζει την αυτοκαταστροφή της.

Ένα σημαντικό κομμάτι των σύγχρονων ποιοτικών αγροτικών καλλιεργειών είναι αναμφισβήτητα και οι *Βιολογικές καλλιέργειες*.

Χαρακτηρίζουμε βιολογικά προϊόντα (φυτικά ή κτηνοτροφικά) τα προϊόντα εκείνα που για την παραγωγή τους δεν χρησιμοποιούνται χημικά λιπάσματα και χημικά φυτοφάρμακα ούτε διάφορες συνθετικές ορμόνες με σκοπό να αλλάξουν τα προϊόντα εμφάνιση (χρώμα, όγκο, πρόωρη ωρίμανση).

Τα μη βιολογικά προϊόντα (τα λεγόμενα συμβατικά προϊόντα) θεωρούνται κατ' αρχήν ότι σε μεγάλο ή μικρό βαθμό είναι επιβαρημένα από χημικά λιπάσματα και χημικά φυτοφάρμακα, επικίνδυνα στην υγεία μας και στην υγεία των επόμενων γενεών.

Οι επιστήμονες θεωρούν ότι τα βιολογικά προϊόντα (αυτά που ελέγχονται και παίρνουν έγκριση και ειδικό σήμα στη συσκευασία τους, από αναγνωρισμένους από το Κράτος οργανισμούς πιστοποίησης) περιέχουν περισσότερες θρεπτικές ουσίες, βιταμίνες, ιχνοστοιχεία. Ενώ για τα συμβατικά προϊόντα θεωρούν ότι έχουν περισσότερο νερό και λιγότερες θρεπτικές ουσίες. (Στα συμβατικά λαχανικά που τρώμε σε έρευνα που έγινε από το Υπουργείο Γεωργίας βρέθηκε ότι περιέχουν 23% περισσότερο νερό από τα βιολογικά).

Τα βιολογικά προϊόντα δεν είναι μόνο ωφέλιμα για την υγεία μας. Αποτελούν ασπίδα στην υγεία μας απέναντι σε αρρώστιες όπως ο καρκίνος, οι καρδιοπάθειες κλπ. (Το απέδειξε έρευνα 4 ετών με 30 Πανεπιστήμια, που χρηματοδοτήθηκε από Ε.Ε.). Είναι γενικότερα πιο θρεπτικά, πιο καθαρά, πιο πλούσια, πιο νόστιμα

κλπ από τα συμβατικά. Και συμβάλλουν στην εξυγίανση της ίδιας της φύσης από τις τοξικές ουσίες των χημικών λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων. (Μεγάλη συγκέντρωση οργανικής ύλης στο έδαφος σε μεγαλύτερο βαθμό από οποιαδήποτε μέθοδο συμβατικής γεωργίας). Δεν σώζεται μόνον η χλωρίδα της φύσης, αλλά έμμεσα και η πανίδα της και προ παντός διατηρούνται καθαρά και πόσιμα τα υπόγεια νερά (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 30.9,80).

(Για την προστασία της παραγωγής χρησιμοποιούνται *Φυσικά Εντομοαπωθητικά*. Π.χ ο ζωμός τσουκνίδας αποτελεί έναν φυσικό φιλικό προς το περιβάλλον τρόπο για να απομακρύνονται τα έντομα)

Από μελέτη του FAO (Οργανισμός του ΟΗΕ) βγαίνει ότι η βιολογική γεωργία μπορεί να εξασφαλίσει επάρκεια στον πληθυσμό της γης με τρόφιμα, μέσω διαδικασιών πιο φιλικών προς το περιβάλλον, που βελτιώνει τη διαχείριση του κόστους και προσαρμογή των αγροτοσυστημάτων στις κλιματολογικές αλλαγές. Σε στόχους και ενέργειες ενσωματωμένες σε εθνικά σχέδια.

Στην Ελλάδα παρατηρείται στροφή των καταναλωτών προς τα βιολογικά προϊόντα, Από επίσημα στοιχεία του Ινστιτούτου ΒΙΟΕΛΛΑΣ ξέρουμε ότι η αύξηση των πωλήσεων των βιολογικών προϊόντων έχει ρυθμό ανόδου 15-20 % κάθε χρόνο την τελευταία τετραετία. Έχουμε ακόμα σημαντική αύξηση των ΣΗΜΕΙΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΣ, εξειδίκευση καταστημάτων και δημιουργία ειδικών λαϊκών αγορών. Με επιστέγασμα τη δυναμική είσοδο των βιολογικών προϊόντων στα σουπερμάρκετ. Και την είσοδο στο κύκλωμα παραγωγή, εισαγωγή, διάθεση βιολογικών προϊόντων κυρίαρχων μεγάλων επιχειρήσεων στο χώρο των τροφίμων.

Από την άλλη μεριά ξέρουμε την αλματώδη πορεία που πήρε η αύξηση των βιολογικών καλλιεργειών στην Ευρώπη αλλά και στον τόπο μας. Από 0,8% επί της καλλιεργούμενης έκτασης το 2004 σήμερα η έκταση αυξήθηκε σε 4%. (Βοήθησαν πάρα πολύ και οι κρατικές γενναίες ενισχύσεις μέσω επιδοτήσεων της ΕΕ).

Σήμερα οι γνώστες της Ελληνικής Αγοράς βεβαιώνουν ότι είναι εφικτή η αύξηση των πωλήσεων βιολογικών προϊόντων ακόμη και μέχρι 30% για το 2008.

Οι τιμές των προϊόντων βιολογικής καλλιέργειας είναι τουλάχιστον 1/3 πάνω από τις τιμές των συμβατικών προϊόντων"

Τα σημαντικότερα προβλήματα του κλάδου στην Ελλάδα, από την παραγωγή μέχρι την κατανάλωση σύμφωνα με έρευνα του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Πιστο-

ποίησης a Cert είναι τα παρακάτω.

Α) αξιοπιστία στην πιστοποίηση (26%). Β) Έλλειψη επιχειρηματικής λογικής των παραγωγών (16%). Γ) Έλλειψη ενημέρωσης των καταναλωτών (14%). Δ) Προβλήματα στην Οικονομική ενίσχυση των παραγωγών (12%). Ε) Μεσάζοντες (9%). Στ) Έλλειψη τεχνικής υποστήριξης των παραγωγών (7%). Ζ) Αδυναμία εύρεσης καταλλήλων πρώτων και βοηθητικών υλών (7%). Η) Απουσία συσκευασίας και τυποποίησης των προϊόντων (5%). Θ) Απουσία εκπαίδευσης των παραγωγών (3%) και Ι) Υψηλές τιμές των βιολογικών προϊόντων (2%).

Στην Ελλάδα υπάρχει ένας ικανός αριθμός Οργανισμών Ελέγχου και Πιστοποίησης Βιολογικών Προϊόντων οι οποίοι έχουν άδεια από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και διαπίστευση από το Εθνικό Συμβούλιο Διαπίστευσης.

Οι Οργανισμοί αυτοί πραγματοποιούν ελέγχους στις μονάδες παραγωγής, εμπορίας, παρασκευής, αποθήκευσης και εισαγωγής βιολογικών προϊόντων από τρίτες χώρες, αλλά και ελέγχονται από τον Οργανισμό Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (ΟΠΕΓΕΚ) Με το παραπάνω δίκτυο είναι φανερό ότι προκύπτει ασφάλεια στην κατανάλωση βιολογικών προϊόντων.

Ο ρόλος της βιολογικής γεωργίας σήμερα είναι πλέον ορατός και αποδεκτός ως ένα οικοπεριβαλλοντικό σύστημα παραγωγής της τροφής του ανθρώπου με τα λιγότερα περιβαλλοντικά προβλήματα το οποίο λειτουργεί με αρμονία και ισορροπία στη φύση αρκεί να εφαρμοστεί το ότι "έχω ένα κεφαλαίο-γη στην τράπεζα-περιβάλλον και παίρνω μόνο τους τόκους-προϊόντα" (Θ. Μισαηλίδης, στα ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ 2008, Έκδοση ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑΣ 2008).

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

1. ΚΟΝΙΤΣΑ, (Ιστορία και Πολιτισμός)
Τρίτη έκδοση
2. ΠΑΖΑΡΙΟΥ ΑΝΑΤΟΜΗ (Πολιτισμική Μαρτυρία)
Εκδόσεις ΡΟΕΣ, «Οι Ηπειρώτες» β' έκδοση.

ΚΟΝΙΤΣΑ. Βιβλιοπωλείο Ν. ΠΛΟΥΜΗΣ
ΤΗΛ. 26550 24574

ΠΕΤΡΟΣ ΑΘ. ΠΑΝΤΟΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

- ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ
- ΠΕΡΙΟΔΟΝΤΟΛΟΓΙΑ
- ΕΜΦΥΤΕΥΜΑΤΑ
- ΜΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ LASER

ΑΣΚΛΗΠΟΥ 77 Τ.Κ. 10680

Τηλ.: 210 36 30 657

Επιστολή προς τον κ. Νομάρχη

Θέμα: Αποστολή οπτικού υλικού πέτρινης γέφυρας, που βρίσκεται υπό κατάρρευση στη θέση Δέμα, του Τοπικού Διαμερίσματος Αηδονοχωρίου Δήμου Κόνιτσας.

Κύριε Νομάρχη,

Σας ευχόμαστε καλή χρονιά και υγεία.

Σας στέλνουμε οπτικό υλικό, όπου φαίνεται καθαρά η κατάσταση πέτρινου γεφυριού, μέρους της παλιάς οδού που συνέδεε τα Ιωάννινα μέσω Μπουραζανίου με την Κόνιτσα, αλλά συνέδεε και τα Ιωάννινα μέσω Μέρτζιανης με Κορυτσά και Θεσσαλονίκη. Βρίσκεται στη θέση Δέμα, του Τοπικού Διαμερίσματος Αηδονοχωρίου Δήμου Κόνιτσας.

Πέρα από την ιστορικότητά του το γεφύρι, είναι και ένα μνημείο αρχιτεκτονικής και οδοποιΐας και κάνουμε έκκληση στη δική σας ευαισθησία για τη στήριξή του, δεδομένου ότι από πάνω διέρχεται η νέα οδός που συνδέει τη Μέρτζιανη με τα Ιωάννινα, μέσω Δέματος και κινδυνεύει να καταρρεύσει.

Σημειώνουμε ότι τα υπόλοιπα γεφυράκια, τεχνικά έργα, της ίδιας οδού έχουν ολοσχερώς καταστραφεί και τα σκαλιστά αγκωνάρια έχουν εξαφανιστεί.

Για να μην έχει και αυτό το γεφύρι την ίδια τύχη παρακαλούμε για τις δικές σας ενέργειες.

Το φωτογραφικό υλικό λήφθηκε στις 11-1-2009.

Η Υπεύθυνη
Κατερίνα Τσούβαλη

Αρχαίοι φιλόσοφοι και χριστιανισμός

Απο τον ΝΙΚ. Χ. ΡΕΜΠΕΛΗ, Φιλολόγο, πρώην Λυκειάρχη

Πολλοί αρχαίοι Έλληνες φιλόσοφοι και ποιητές διαφοροποιήθηκαν από την τότε κοινή γνώμη για το δωδεκάθεο του Ολύμπου και εξέφρασαν ιδέες και πεποιθήσεις περί ενός θεού, που δεν απέχουν πολύ από παρόμοιες ευαγγελικές αλήθειες.

Το ερώτημα: Τί είναι ο Θεός, απασχόλησε πολλά φωτεινά πνεύματα της αρχαιότητας. Χαρακτηριστική η περίπτωση του τυράννου των Συρακουσών Ιέρωνα, ο οποίος ζήτησε από το λυρικό ποιητή Σιμωνίδα τον Κείο (556-468), που έζησε στη γερωνική του ηλικία στην Αυλή του, να του καθορίσει τη φύση και τις ιδιότητες του Θεού. Ο ποιητής πήρε προθεσμία μιας ημέρας για ν' απαντήσει. Έπειτα ζήτησε δύο και κάθε φορά διπλασίαζε το χρόνο, ώσπου τελικά του είπε πως, όσο πιο πολύ το σκέφτεται, τόσο πιο περίπλοκο και σκοτεινό του φαινόταν το ζήτημα.

Ανεξαρτήτως, όμως, αυτού και κατά κοινή ομολογία, ο Θεός είναι Ον Απόλυτο, Αιώνιο, Αθάνατο, Ανώλεθρο. Είναι αγέννητος, διότι, αν γεννιόταν κάποτε θα πέθαινε.

Είναι αόρατος και άυλος και έτσι δεν μπορεί να συνομιλήσει με θνη-

τούς. Είναι παντοδύναμος, φως και πνεύμα.

Με τέτοιες, βέβαια, ιδιότητες τον φαντάζονταν και πολλοί αρχαίοι φιλόσοφοι. Οι θρησκευτικές, φέρ' ειπείν, διδασκαλίες του Πυθαγόρα (6ος αι. π.Χ.) περί ενός θεού, του οποίου το σώμα είναι όμοιο προς το φως και η ψυχή προς την αλήθεια, προσεγγίζουν τις χριστιανικές διδασκαλίες.

Πρβλ. «... του θεού εοικέναι το μεν σώμα φωτί, την δε ψυχήν αληθεία» (Πορφύρ. βίος Πυθαγόρα, 41, 15). Και ο ευαγγελιστής Ιωάννης (η, 12) λέγει: «εγώ ειμί το φως του κόσμου... η αλήθεια και η ζωή».

Η ευσέβεια, οι ηθικές αρετές, ο αυτοέλεγχος κ.λ. των Πυθαγορείων αποτελούσαν την κύρια φροντίδα τους στο σύλλογό τους το «Ομακόϊον» (ομού ακούω = συνακροατήριο), που ήταν, τρόπον τινά, μιά κοινόβια ιερή μονή. Ο βιογράφος του Πυθαγόρα Ιάμβλικος (4ος αι. μ.Χ.), που δεν ήταν χριστιανός, γράφει: «ουδέν ώοντο (οι Πυθυγόρειοι) εκ του αυτομάτου συμβαίνειν και από τύχης, αλλά κατά θείαν Πρόνοιαν». Κι ακόμα: «ράδια πάντα θεώ τελέσαι και ανήνυτον (= αδύνατον) ουδέν». Πρβλ. το του Λουκά (in 27): «τα αδύνατα παρ' ανθρώποις

δυνατά ἐστί παρά Θεῷ”.

Πολλοί θεωρούσαν τον Πυθαγόρα θεάνθρωπο και είχε τόση αίγλη και κύρος, ὥστε ο λόγος του δεν επιδεχόταν αντιρρήσεις και διαφωνίες. “Αυτός ἔφα” ἔλεγαν.

Στη Σίβυλλα, θεόπνευστη προφήτιδα, αποδίδεται το πιο κάτω δίδαγμα: “εἰς θεός, ὅς μόνος ἄρχει, ἀγέννητος, παντοκράτωρ, ὁρῶν μόνον αὐτός ἅπαντα, αὐτός δε οὐ βλέπεται ὑπό θνητῆς σαρκός ... ουρανοῦ ηγεῖται, γαίας κρατεῖ, Ἄδου ἄρχει”.

Κατά το φιλόσοφο Ξενοφάνη (6ος αι. π.Χ.) υπάρχει ἕνας θεός μέγιστος, που καθόλου δεν ὁμοιάζει με τους θνητούς οὔτε στο σῶμα οὔτε στη σκέψη:

«Εἰς θεός ἐν τε θεοῖσι καὶ
ἀνθρώποισι μέγιστος,
οὔτε δέμας θνητοῖσι ὁμοῖος
οὔτε νόημα»

Κι ἀκόμα εἶπε: «Ἐκ γαίης γὰρ πάντα
καὶ εἰς γῆν πάντα τελευτᾷ»

Πρβλ. σ’ αὐτό το του ἱερέα στην ταφή: «Γῆ εἰ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσει».

Ο ποιητής Αρχίλοχος (7ος αι. π.Χ.) προσφωνεῖ το Δία: «ὦ Ζεῦ, πάτερ Ζεῦ, σου μὲν ουρανοῦ κράτος, σὺ δ’ ἔργα ἀνθρώπων ὁράς». Πρβλ. σ’ αὐτό την ἐκφώνηση του ἱερέα: «ὅτι σὺν το κράτος καὶ σὺν ἐστί ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα... κ.λ.».

Αξίζει ν’ αναφέρω τὸ τέλος της ἀπολογίας του Σωκράτη, πατριάρχη της ἀθάνατης ηθικῆς φιλοσοφίας, ὅταν εἶπε στους δικαστές: «Καιρός να πηγαῖνομε, ἐγὼ γὰρ νὰ πεθάνω καὶ σεῖς γὰρ νὰ ζήσετε. Ποῖός, ὅμως, ἀπὸ μας πάει στο καλύτερο, “ἀδηλον παντί πλην ἢ τῷ θεῷ” (= δηλ. ἀγνωστο σε ὄλους, ἐκτός ἀπὸ το Θεό). (Εἶπε: τῷ θεῷ καὶ ὄχι τοῖς θεοῖς). Δὲν θὰ ἀναφέρω ἄλλα γὰρ το Σωκράτη, τὸν ὁποῖο οἱ χριστιανοὶ θεωροῦσαν πρόδρομο καὶ προφήτη τοῦ Χριστοῦ· οὔτε ἄλλα γὰρ τὸν ὑπατοτῶν φιλοσόφων Πλάτωνα, ὁ ὁποῖος ταύτιζε τὴν Ἰδέα τοῦ Ἀγαθοῦ με αὐτὸν τούτον το θεό.

Καὶ ὁ μέγας ηθικολόγος Πλούταρχος (45-120 μ.Χ.) γράφει: «Θεοῦ θέλοντος, καὶ ἐπὶ ριπὸς πλέης, σώζεσαι», δηλ. ὅταν ὁ θεός θέλει, σώζεσαι, ἀκόμα κι ἂν πλέεις πάνω σε μια ψάθα.

Για ὅλα αὐτὰ καὶ ἄλλα ἀκόμη, ὁ ἐκκλησιαστικὸς συγγραφέας «Ὠριγένης ἀποφάνθηκε στο “Κατὰ Κέλσου” ἔργο του: «Φιλαληθῶς δε περὶ τινῶν Ἑλλήνων φιλοσόφων μαρτυροῦμεν ὅτι ἐπέγνωσαν τὸν Θεόν, ἐπεὶ ὁ Θεός αὐτοῖς ἐφανερώσε».

Εὐτυχῶς που βρέθηκαν φωτεινὰ πνεύματα, χωρὶς πνευματικὲς παρωπίδες, ὅπως ὁ Ἰουστίνος, Ἀπολογητῆς τοῦ Β’ μ.Χ. αἰῶνα, ὁ Ὠριγένης, ὁ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς (150-220), ὁ Μ.

Βασίλειος κ.λ., οι οποίοι προέτρεπαν τους χριστιανούς να αντλούν από τα συγγράμματα των αρχαίων Ελλήνων ό,τι ψυχωφελές και χρήσιμο υπάρχει σ' αυτά.

Τέλος, ο Μητροπολίτης Ευχαΐτων Ιωάννης (11ος αι.), θαυμάζοντας το θείο φιλόσοφο Πλάτωνα και τον κορυφαίο παιδαγωγό Πλούταρχο, παρακάλεσε σε επίγραμμά του το Χριστό να μην τιμωρήσει προς χάρη του τους δύο αυτούς άνδρες, γιατί όσα έγγραφαν είναι πολύ καλά προσαρμοσμένα στη δική του διδασκαλία: «*Ει περ τινάς βούλοιο της σης απειλής εξελέσθαι (= να εξαιρέσεις), Χριστέ μου, Πλάτωνα και Πλούταρχον εξέλοιο μοι*».

Γεγονός, πάντως, είναι (το γράψαμε και άλλοτε) ότι η αρχαία ελληνική φιλοσοφία προπαρασκεύασε το έδαφος και προετοίμασε ψυχολογικά τους ανθρώπους να δεχθούν το νέο θρήσκευμα, το χριστιανισμό, ο οποίος έτσι ευκολότερα και ταχύτερα εμπεδώθηκε και διαδόθηκε.

Πράγματι, η συμβολή σ' αυτό των αρχαίων φιλοσόφων, προ πάντων δε του Σωκράτη, Πλάτωνα, Αριστοτέλη,

Στωικών, υπήρξε πολύ σημαντική. Αλλά και ο στρατηλάτης της Μακεδονίας Μ. Αλέξανδρος, με τις συμπαγείς του φάλαγγες, υπήρξε ο φωτοδότης του ελληνικού πολιτισμού και της ελληνικής γλώσσας στην Εγγύς και Μέση Ανατολή και, τρόπον τινά, προελείανε το άγονο έδαφος και άνοιξε διάπλατα την ελληνική λεωφόρο, από την οποία πέρασε αργότερα ο εξελληνισμένος χριστιανισμός.

Κατ' αυτό τον τρόπο, το αθάνατο αρχαίο ελληνικό Πνεύμα μεταλαμπαδεύτηκε στην Ασία και «μπόλιασε» με τη μελίφθογγη γλώσσα του Πλάτωνα, τα ιερά Ευαγγέλια, με τις μεγαλόπνοες επινίκιες του Πινδάρου ωδές, την εκκλησιαστική υμνογραφία, με τα λατρευτικά έθιμα και σύμβολα, τις εκκλησιαστικές χριστιανικές ιεροπραξίες, κι ακόμα με τη συλλογιστική των διαλόγων του Πλάτωνα έδωσε τα αναγκαία λογικά επιχειρήματα στους εκκλησιαστικούς συγγραφείς να αντιμετωπίσουν επιτυχώς τις δοξασίες και θεωρίες των αιρετικών των πρώτων μ.Χ. αιώνων.

ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΚΑ - ΧΑΡ. Ν. ΡΕΜΠΕΛΗΣ

(Δημοτ. Τραγούδια: του τραπεζιού, χορού, γάμου, νυφιάτικα, λιανοτράγουδα, μοιρολόγια, του Χάρου και του Κάτω Κόσμου, λαζαρικά, παραμύθια, παραδόσεις, ευτράπελες διηγήσεις, παροιμίες, ιδιωματικές φράσεις, αινίγματα, ευχές, κατάρες, γλωσσικό ιδίωμα Μαστοροχωρίων, τοπωνύμια, Γλωσσάριο, κουδαρίτικα κ.λ.) σελ. 360 τιμή: 20 ευρώ

Για την προμήθεια απευθυνθείτε:

1) Νικολ. Ρεμπέλης, Κόνιτσας Τηλ. 26550-23071 - 2) Δ/νση περιοδ. "ΚΟΝΙΤΣΑ"

ΕΡΙΦΙΛΕΙΟ ΕΠΑΘΛΟ (2008-2009)

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος έγινε η απονομή του "Εριφίλειου επάθλου" από τον Αθλοθέτη συμπατριώτη μας κ. Δημ. Κ. Κούσσιο. Όπως θα γνωρίζουν οι φίλοι του περιοδικού μας το έπαθλο δίνεται στο τέλος της χρονιάς, αφού ανακαινωθούν τα αποτελέσματα των εισαγωγικών εξετάσεων στις Ανώτερες Σχολές. Η επιτροπή που αποτελείται από τον Μητροπολίτη, τον εκάστοτε Δήμαρχο και τον Αθλοθέτη δίνει στον μαθητή ή μαθήτριά που συγκέντρωσε στις εξετάσεις το μεγαλύτερο βαθμό το έπαθλο που συνοδεύεται από ένα αρκετά μεγάλο χρηματικό ποσό (2.500 €).

Φέτος το Έπαθλο πήρε ο Ραφαήλ Άγγελος γιος του Αντωνίου και της Σπυριδούλας Εζνεπίδη, ο οποίος πέρασε στην

Ανώτατη Σχολή Μηχανολόγων Μηχανικών του Μετσοβείου Πολυτεχνείου.

Στην εκδήλωση που έγινε την Κυριακή 7/12 στην αίθουσα του Δημαρχείου παρευρέθηκε η Επιτροπή, ο βραβευμένος φοιτητής, οι γονείς του κ.ά.

Ο κ. Κούσιος παρέδωσε στο φοιτητή το Έπαθλο ευχόμενος "καλή πρόδο και έλαβε τις ευχαριστίες απ' εκείνον.

Από τον αθλοθέτη αποφασίστηκε, στο μέλλον η απονομή να γίνεται στις 31 Ιανουαρίου κάθε χρόνο ώστε να συμπίπτει με τη γιορτή των Τριών Ιεραρχών.

Είναι αξιέπαινη η προσφορά του κ. Κούσιου και ευχόμαστε να γίνει παράδειγμα για μίμηση. Οι δε μαθητές ας καταβάλουν προσπάθειες να προκόβουν για να αμείβονται αναλόγως.

Σ.Τ.

Η ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΣΤΟΥΣ ΑΙΩΝΕΣ 13ο ΕΩΣ 19ο

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Χ. Γ. ΓΚΟΥΤΟΣ

(συνέχεια από το προηγούμενο)

Β. Απαρχές της τουρκοκρατίας, 1380-1492

1. Σχετικά με τον χρόνο και τον τρόπο κτάκτησης από τους Τούρκους της Κόνιτσας και της Λιβίσδας, υπάρχουν οι ακόλουθες πληροφορίες, παραδόσεις και γνώμες: α) Την “νυν χώραν της Κονίτσης” έθεσε υπό τον οθωμανικό ζυγό το 1382 ο Ισαήμ, ο οποίος καταγόταν από το Λεσκοβίκι και έγινε αξιωματικός του τουρκικού στρατού, αλλά σε λίγο την επανέκτησε ο δεσπότης της Ηπείρου²⁹. β) Η Κόνιτσα κατακτήθηκε το 1417 και εντάχθηκε στο σαντζάκι της Κορυτσάς, μαζί με τα Γρεβενά, την Πρεμετή και την Κορυτσά³⁰. γ) Το κάστρο της κυριεύθηκε από τους Τούρκους με δόλο, ενώ κατεχόταν και εφρουρείτο από Φράγκους³¹. δ) Οι Κονιτσιώτες παρέδωσαν την κώμη τους εκουσίως για να λάβουν προνόμια, μεταξύ των οποίων ήταν και το δικαίωμα να φορούν μάσκες τις αποκριές³². ε) Για την ανέγερση της εκκλησίας του Αγίου Νικολάου στον οικισμό Μποράτζιανη της Κόνιτσας, οι κάτοικοί του κατέβαλαν στους αγαρηνούς “χαράτζια” (φόρους), ενώ κατά την επάνοδό τους αργότερα οι αγαρηνοί κατέστρεψαν τον νάρθηκα της εκκλησίας³³.

2. Το 1380, ενώ οι Τούρκοι εξέτειναν τις κατακτήσεις τους δυτικά της Μακεδονίας, ο δεσπότης Θωμάς Πρελούμπος ζήτησε να τον βοηθήσουν να υποτάξει

29. Αραβαντινός, Περιγραφή.... τ. Γ' 68, 250, τ. Β 115-7, 123, ο ίδιος, Χρονογραφία..., τ. Α 145, 155.

30. Κοκολάκης, ό.π., 117 (παραπέμπει στην Ζαχαριάδου), Λυμπερόπουλος, Κόνιτσα, 2004 28, 30 (παραπέμπει στους Πόλο/Πούτο, Ιστορία της Αλβανίας, 79), Κ. Giakoumis, Ηπειρ. Ημερολόγιο, τ. 2004 244, όπου χάρτης της Αλβανίας και της Ηπείρου, στον οποίο η εν λόγω περιοχή ονομάζεται βιλαέτι Κορυτσάς, Πρεμετής και Κόνιτσας.

31. Ευθυμίου, Ηπειρ. Εστία, τ. 1954 33, σύμφωνα με την προφορική παράδοση.

32. Σύμφωνα με την παράδοση, όπως αυτή έχει καταγραφεί το 1929 στην εφημερίδα της Κόνιτσας “Αώος” και έχει μεταγραφεί από τον Γ. Βαβαρέτο (Η Ήπειρος άλλοτε και τώρα από πλουτοπαραγωγικής απόψεως, Αθήναι 1929 8, 14). Πρβλ. Δ. Σαλαμάγκας, Ηπειρ. Εστία, τ. 1957 142.

33. Μητροπολίτης Παραμυθιάς Αθηναγόρας, Ηπειρ. Χρονικά, τ. 1929 13, όπου μεταγράφεται ενθύμηση που είχε γραφεί σε φυλλάδιο της εν λόγω εκκλησίας και που αρχίζει ως εξής: «Ανωθεν και εξ αρχής η εκκλησία μας εις την χώραν μας στο Πορατζάνος ο άγιος Νικόλαος ήταν μικρή και ήταν και παρακλίσι ο άγιος Θεόδωρος και με πολλούς κόπους και με

τους Αλβανούς που αυθαιρετούσαν στο βόρειο τμήμα του Δεσποτάτου (κατείχαν μεταξύ άλλων τα κάστρα της Οπάς, πλησίον των Δολιανών, και της Βελλάς, με αρχηγούς τους Γκιώνη, Μπούϊα, Σπάτα και Λιόσα). Οι Τούρκοι εγκλώβισαν τους Αλβανούς στην Πολίτσανη του Δυτικού Πωγωνιού και εκπόρθησαν τα κάστρα της Βελλάς και της Οπάς. Έτσι ο δεσπότης μπόρεσε να ανακτήσει και τα φρούρια της κοιλάδας του Καλαμά και να διορίσει σε αυτά κεφαλάδες και ζουπάνους. Ηγέτης του τουρκικού στρατιωτικού αποσπάσματος ήταν ο εξισλαμισμένος Αλβανός Σαχίν ή Τζαήμ ή Ισαήμ, ο οποίος ακολούθως διέμεινε στην γενέτειρά του Λεσκοβίκι μέχρι του θανάτου του το 1389, εξουσιάζοντας την περιοχή των Μαζαρακαίων, η οποία εκτεινόταν μεταξύ της Ανατολικής Κολώνιας και της Λιάρης Πρεμετής, δεξιά του Αώου³⁴.

Ο δεσπότης, φοβούμενος μήπως ο Ισαήμ στραφεί εναντίον του, έθεσε φρουρές στα κάστρα του Πωγωνιού το 1381. Πραγματικά ο Ισαήμ το 1382 επιτέθηκε στο κάστρο του Ρευνίκου, που το κατείχαν Αλβανοί, το εκυρίευσε με δόλο και το κατέστρεψε³⁵. Πιθανότατα ο Ισαήμ εκπόρθησε τότε με δόλο και το κάστρο της Κόνιτσας, το οποίο, σύμφωνα με την παράδοση, το κατείχαν και το εφρουρού-

χαράτζια δια τους αγαρηνούς την ανάστησαν και πάλιν μετά ταύτα ερχόνταναν οι αγαρηνοί και εκάλασαν τον άρθικα". Η έκφραση "άνωθεν και εξ αρχής" συναντάται και σε επιγραφή του 1598 ευρισκόμενη στο χωριό Κουκλιοί: "άνωθεν και εξ αρχής επροσηλώθη η παρούσα μονή" (βλ. Δ. Καμαρούλιας, Τα μοναστήρια της Ηπείρου, 1996 191). Η ενθύμηση γράφει ότι ο συντάκτης της λεγόταν παπαΝικόλαος και χειροτονήθηκε ιερέας το 1612. Αν αυτός ήταν τότε 30 ετών (όπως ορίζουν οι εκκλησιαστικοί κανόνες για τους χειροτονούμενους), πρέπει να γεννήθηκε το 1582, εάν δε έζησε 70 έτη, πρέπει να απέθανε το 1652. Ο αναφερόμενος στην ενθύμηση Νικ. Μπέρκος ως χορηγός της αγιογράφησης του ναού γεννήθηκε το 1615 περίπου (ο δε γιός του Πάνος το 1645 περίπου ο εγγονός του Νικόλαος το 1670 περίπου και ο δισέγγονός τους το 1700 περίπου, αφού το 1722 χαρακτηρίσθηκε ως αρχοντόπουλο) και συνεπώς δεν θα μπορούσε να είναι ευκατάστατος και χορηγός της αγιογράφησης πριν από την δεκαετία του 1640. (Για τους Μπέρκους, βλ. Λυμπερόπουλος, Κόνιτσα, 2004 155 επ., Θεολογία, τ. 1929 111). Βάσει τούτων, θεωρώ ότι η ενθύμηση έχει γραφεί το 1650 περίπου.

34. Βλ. Αραβαντινός, Περιγραφή..., τ. Β' 115-7, Λαμπρίδης, Απικόν Ημερολόγιον, τ. 1888 123, 124, Βρανούσης, Επετ. Μεσαιων. Αρχείου, τ. 1962 113, Nicol, Το Δεσποτάτο, 213-4, Κοκολάκης, ό.π., 115, 195.

35. Βλ. ανωτ. σημ. 29, Λαμπρίδης, ό.π., ο ίδιος, Ηπειρ. μελετήματα, τχ Η' 25, 26, τχ Θ' 40. Και στην περιοχή Γρεβενών λέγεται ότι κατακτήθηκαν τότε κάστρα με δόλο (βλ. Α. Παπαδημητρίου, ό.π., 151).

σαν Βενετοί. Ο δεσπότης, ανταποκρινόμενος σε έκκληση των Παπιγκινών, οι οποίοι επήγαν διαμαρτυρόμενοι μέχρι την είσοδο των Ιωαννίνων, επιτέθηκε στον Ισαήμ και τον απώθησε στην προαναφερθείσα περιοχή δεξιά του Αώου, οχύρωσε δε την Κόνιτσα, την Αρτσίστα, τα Σουδενά και την Δοβρά και διόρισε μάλλον και εκεί κεφαλάδες και ζουπάνους³⁶.

3. Μετά το 1384 οι περισσότεροι τοπάρχες της σημερινής Νότιας Αλβανίας αναγνώρισαν τους Τούρκους ως επικυρίαρχους, χωρίς να στερηθούν την εξουσία τους, αλλά κατά την περίοδο 1397-1417 κατέβαλλαν το χαράτσι και έστειλαν στο παλάτι τους γιούς τους ως ομήρους. Ο Αλβανός Ζενεβίσης εξουσίαζε τον χώρο μεταξύ Αργυροκάστρου και Καστοριάς. Γενικά, η κατάκτηση μιας περιοχής από τους Τούρκους γινόταν σταδιακά και ολοκληρωνόταν με την κατάρτιση του κτηματολογίου της. Στην Κορυτσά και στην Πρεμετή τα κτηματολόγια τους συντάχθηκαν το 1394 και το 1397 αντιστοίχως, αλλά επακολούθησαν εξεγέρσεις³⁷. Το 1417 κατακτήθηκε το Αργυρόκαστρο και όλος σχεδόν ο χώρος από τον Καλαμά και το Νότιο Πωγώνι μέχρι την Κρόϊα, ο οποίος αποτέλεσε το σαντζάκι της Αρβανιτιάς. Ωστόσο, η πλήρης εξουσίαση του χώρου τούτου από τους Τούρκους άρχισε το 1431, οπότε καταρτίσθηκε το κτηματολόγιό του, στο οποίο είχαν περιληφθεί μεταξύ άλλων η Κλεισούρα και το Νότιο Πωγώνι (μέχρι το Λαχανόκαστρο), αλλ' όχι η Κόνιτσα και το Λεσκοβίκι³⁸. Και ο δεσπότης απώλεσε την αυτονομία του σταδιακά: το 1387 επισκέφθηκε τον σουλτάνο, του εδήλωσε υποταγή και ε-

36. Λαμπρίδης, Ηπειρ. μελετήματα, τχ Η' 25, ο ίδιος, Απικόν... 123, Αραβαντινός, ό.π., πρβλ. την σχετική αφήγηση του δημόδου Χρονικού των Ιωαννίνων (Βρανούσης, ό.π., 91). Ένας από τους ζουπάνους, βοεβόδες και κλεισουράρχες που υπήρχαν τότε, στο Ζαγόρι τουλάχιστον, ήταν ο Μιχαήλ Θερειανός το 1412. (Λαμπρίδης, Ηπειρ. μελετήματα, τχ Η' 28, τχ Θ' 8 Βρανούσης, Χρονικά Ηπείρου, 1962 183).

37. Βλ. Κοκολάκης, ό.π., 115-7, Ψιμούλη, ό.π. 59, 52, 57, 71, Εκδοτική Αθηνών, Ήπειρος, 1997 240, Nicol, το Δεσποτάτο... 275 σημ. 36. Η Δ. Μακεδονία κατακτήθηκε κατά τα έτη 1390-1408, στην δε περιοχή της Κοζάνης εγκαταστάθηκαν Γιουρούκοι (Α. Βακαλόπουλος, Ιστορίας της Μακεδονίας, 1969 51, 42-47, 111). Ο Βαγιαζήτ Α' εκάλεσε στην Βέροια τους τοπάρχες των Βαλκανίων το 1394 προς ανανέωση των δεσμών υποτέλειάς τους, οι δε Αλβανοί υποτάχθηκαν τότε αλλά μετά το 1402 αυτονομήθηκαν (Χ. Ιναλτζίκ, Η οθωμανική αυτοκρατορία, 1995 36, 40). Στην Αλβανία επήγε ο Βαγιαζήτ το 1394 και το 1397 (Ιναλτζίκ, ό.π., 36, Ψιμούλη, ό.π., 59).

38. Ψιμούλη, ό.π., 61, 71, Κοκολάκης, ό.π., 116, 117, Koder, Ηπειρ. Χρονικά 1982 10, Σ. Παππάς, Ηπειρ. Γράμματα, τ. 2004 152.

πέστρεψε στα Γιάννενα μαζί με τουρκικό στρατό, το 1413 έγινε φόρου υποτελής και το 1430 παρέδωσε την πόλη, αφού εξασφάλισε προνομιακά δικαιώματα για τους κατοίκους της³⁹.

Το 1430 παραδόθηκαν εκουσίως στους Τούρκους 500 οικογένειες 13 χωριών του Ζαγοριού, καθώς και κάμποσες κώμες του Παπίγκου, του Πωγωνιού και των Κουρέων. Στα χωριά του Ζαγοριού δόθηκαν προνομιακά δικαιώματα, υπό τον όρο ότι θα στέλνουν τα αγόρια τους στον τουρκικό στρατό για να φροντίζουν τα άλογα και τις όμαξές του (βοϊνίκηδες)⁴⁰. Και σε άλλες περιοχές των Βαλκανίων χιλιάδες υποταχθέντες στρατιώτες εντάχθηκαν στον τουρκικό στρατό, απέκτησαν κρατικές γαίες και δεκατέβαλλαν φόρους (βοϊνούκοι), ενώ οι υποταχθέντες τοπάρχες διατήρησαν την εξουσία τους, εκτός από εκείνους που εσασίασαν, πολλοί δε από τους υποταχθέντες μεγαλογαιοκτήμονες έγιναν σπαχήδες⁴¹. Στην βόρεια Πίνδο, πολλά χωριά, κυρίως βλαχοχώρια, παρέμειναν ανεξάρτητα μέχρι το 1479, οπότε παραχωρήθηκαν στην βαλιδέ σουλτάνα (βασιλομήτορα), στην οποία κατέβαλλαν τρία είδη φόρων, αλλά διατήρησαν την αυτοδιοίκησή τους. Μεταξύ των χωριών τούτων ήσαν και τα εξής: Αρτισόστα, Άγιος Μηνάς, Μεσοβούνι, Πογδόριανη, Δελβινάκι, Πολίτσανη, Κούρεντα, Σαμαρίνα, Περιβόλι, χωριά του Ανατ. Ζαγοριού κ.ά.⁴².

Μετά το 1431 και κυρίως κατά τα έτη 1443-68, οι υποταχθέντες Αλβανοί άρχοντες επαναστάτησαν (αρχικά επειδή εθεώρησαν την κατανομή των τιμαριών άδικη). Στην περιοχή μεταξύ Τεπελενιού, Κορυτσάς και Καστοριάς, κυριότεροι ηγέτες τους ήσαν ο Ζενεβίσης και ο Γ. Αρανίτης, οι οποίοι συνεργάζονταν και με τον Γ. Καστριώτη ή Σκενδέρμπεη. Έτσι στην περιοχή αυτή η τουρκική εξουσία ατόνησε⁴³. Το 1448 και το 1450 ο σουλτάνος Μουράτ Β΄ εξεστράτευσε στην Αλβανία.

39. Ψιμούλη, ό.π., 59, 60, 465, Εκδοτική Αθηνών, Ήπειρος, 1997 216-8.

40. Λαμπρίδης, Ηπειρ. μελετήματα, τχ Α΄ 40, τχ Γ΄ 38, τχ Θ΄ 5-7.

41. *Ivaizik*, ό.π., όπου αναφέρει ότι μετά το 1600 οι βοϊνούκοι καταργήθηκαν ή δεν χρησιμοποιούντο πλέον σε πολέμους.

42. Αραβαντινός, Περιγραφή ... τ. Β΄ 143, ο ίδιος, Χρονογραφία... τ. Α΄ 186, τ. Β΄ 73, Εκδοτική Αθηνών, Ήπειρος, 1997 242-3, Λαμπρίδης, Ηπειρ. μελετήματα, τχ. Ε΄ 8, 26, 29, τχ Γ΄ 38, Ψιμούλη, ό.π., 81-82.

43. Αραβαντινός, Περιγραφή ... τ. Β΄ 127, 131, τ. Γ΄ 249, Ψιμούλη, ό.π., 62, 72, Giakoumis, ό.π., 233, Κοκολάκης, ό.π. 117.

νία, όπου κατέστρεψε κάστρα και μετέτρεψε εκκλησίες σε τζαμιά⁴⁴. Το 1458 ή το 1465 ο Αρναούτης Γιακούπ πασάς, κατά την πορεία του εναντίον του Σκενδέρμπεη προς την Αχρίδα δια της Κεντρικής Ηπείρου, διέταξε τους ενοίκους των κάστρων να τα κατεδαφίσουν (για να μην γίνουν εστίες επέκτασης του κινήματος του Σκενδέρμπεη), τα δε κάστρα που εκείνοι δεν κατεδάφισαν τα κατέστρεψε ο ίδιος, όπως συνέβη με τα κάστρα της Βελλάς και του Λαχανόκαστρου⁴⁵.

4. Η περιοχή της Κόνιτσας, ύστερα από την βραχύχρονη κατάληψή της από τον συνεργάτη των Τούρκων Ισαήμ, εξακολούθησε να υπάγεται στο Δεσποτάτο. Η υποταγή της στους Τούρκους θεωρώ ότι πιθανότατα συντελέσθηκε σταδιακά ως εξής: Το 1417 οι Τούρκοι υποχρέωσαν τους κατοίκους των κοιλάδων του Σαραντάπορου να φροντίζουν για την ασφαλή διέλευση από εκεί των στρατευμάτων τους, τα οποία έρχονταν από την Δυτική Μακεδονία και κατευθύνονταν προς το Αργυρόκαστρο με σκοπό να κατακτήσουν την πόλη αυτή και γενικά την Β. Ήπειρο. Έτσι, οι εν λόγω κοιλάδες και η περιοχή των Γρεβενών περιήλθαν στον έλεγχο των Τούρκων και εντάχθηκαν στο σαντζάκι της Κορυτσάς. Θεωρώ ότι οι κάτοικοί τους δεν πλήρωναν φόρους, διότι το ίδιο συνέβη τότε και με τους κατοίκους άλλων περιοχών ή τους βλάχους που διατάχθηκαν να φυλάσσουν κάποια δερβένια επειδή ο τουρκικός στρατός δεν επαρκούσε για την φύλαξή τους⁴⁶. Αυτή η ατελής τουρκική κυριαρχία δεν επε-

44. Πουκεβίλ, Ταξίδι στην Ελλάδα, Μακεδονία Θεσσαλία, 1995 118 (σύμφωνα με τον Κατερίμ), Αραβαντινός, Περιγραφή ... τ. Β' 1134, 136, ο ίδιος, Χρονογραφία ... τ. Α' 171. Στο χωριό Παναρίτι (μεταξύ Κορυτσάς και Πρεμετής), επήρε μαζί του τον μετέπειτα Χοτσά Ιμπροχώρη, ο οποίος έγινε πρώτος σπαυλάρχης, επανήλθε δε γέρος στην Κορυτσά, όπου έκτισε παλάτια του και εκμεταλλευόταν 11 χωριά (Αραβαντινός, Περιγραφή ... τ. Α' 111).

45. Λαμπρίδης, Ηπειρ. μελετήματα, τχ Γ' 37, τχ Ζ' 64, Στεργιόπουλος, Ηπ. Χρονικά, τ. 1934 205. Κατά τον Α. Μαρμόπουλο (Γ. Καστριώτης, 1968 21), η εκστρατεία του Γιακούπ ως άνω, ίσως γι' αυτό τα Χρονικά του Αργυροκάστρου, των Τσαραπλανών και της Βουτσάς γράφουν ότι μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453 οι Τούρκοι κατέστρεψαν εκκλησίες και κάστρα, ενώ μέχρι τότε ήσαν ειρηνικοί και επέτρεψαν "να γραφώσι σπαχήδες όσα χωριά ήθελον" (βλ. Βρανούσης, Χρονικά Ηπείρου, 1962 205, 200).

46. Πρβλ. ανωτ. σημ. 30, Τοντόρωφ, Η Βαλκανική πόλη 15ος-190ος αιώνας, 1986 66, 68, 69. Η φύλαξη των δερβενιών της Πρεμετής είχε ανατεθεί σε κατοίκους της που ήσαν αφορολόγητοι ενώ στην Κορυτσά ο δερβεντζής ήταν τιμαριούχος, οι δε φρουροί που χρησιμοποιούσε δεν ήσαν κάτοικοί της (C. Orhonlu, Δελτίον Τουρκικής Βιβλιογραφίας, τχ. 1970 10 16). Τα βιλαέτια Γρεβενών και Πρεμετής μνημονεύονται και σε φερμάνι του 1463 (βλ. Α. Παπαδημητρίου, ό.π., 185, 170).

κτάθηκε στο νότιο τμήμα της σημερινής επαρχίας Κόνιτσας, διότι οι Τούρκοι ενδιαφέρονταν τότε για την ασφαλή πορεία τους προς το Αργυρόκαστρο δια της προαναφερθείσας οδικής αρτηρίας, όχι και για την κατάκτηση των Ιωαννίνων δια της διέλευσής τους από την κώμη της Κόνιτσας⁴⁷. Η συμφωνία, η οποία, όπως λέει η προφορική παράδοση, έγινε στα πρόθυρα της Κόνιτσας, μεταξύ των προεστών της και του πασά που ήλθε εκεί, για να παραδοθεί η κώμη και να έχει ορισμένα προνόμια⁴⁸, πρέπει να χρονολογηθεί όχι στο έτος 1417 αλλά στο 1430, κατά το οποίο, όπως είδαμε, παραδόθηκαν εκουσίως και άλλες γειτονικές κώμες, καθώς και τα Γιάννενα.

Κατά την περίοδο που η περιοχή της Κόνιτσας υπαγόταν στο σαντζάκι της Κορυτσάς, η εξάρτησή της από τις τουρκικές αρχές ήταν χαλαρή (πιθανότατα), για τους εξής λόγους: Πρώτον επειδή είχε αποκτήσει προνόμια ένεκα της εκουσίας παράδοσής της ή για τους ίδιους λόγους που είχαν λάβει προνόμια και άλλες περιοχές ευρισκόμενες πλησίον της και γενικά στην βόρεια Πίνδο, δηλαδή διότι είχε παραχωρηθεί στην βασιλομήτορα ή διότι οι κάτοικοί της παρείχαν υπηρεσίες οδοφυλάκων ή βοϊνούκων. Δεύτερον, επειδή, όπως προαναφέρθηκε, στον γειτονικό χώρο μεταξύ του Τεπελενιού, της Κορυτσάς και της Καστοριάς, κατά την περίοδο 1431-68, η τουρκική εξουσία απορρυθμίστηκε ένεκα των αλληπαλλήλων εξεγέρσεων των εκεί Αλβανών αρχόντων.

Το 1458 ή το 1465 οι Κονιτσιώτες, συμμορφούμενοι προς την προαναφερθείσα διαταγή του Γιακούπ πασά, κατεδάφισαν το κάστρο τους. Όμως, η εκκλησία που υπήρχε εκεί διασώθηκε και αποτέλεσε το καθολικό μικρής μονής, μέχρι το 1590, οπότε η μονή μεταστεγάσθηκε στην τοποθεσία του Στομίου Παλιομονάστηρο (δεν εξηγείται αλλιώς πως η λειψανοθήκη του 1295 βρέθηκε στην μονή Στομίου)⁴⁹. Μερικοί από τους ενοίκους του κάστρου, μετά την καταστροφή του, έκτισαν στην τοποθε-

47. Το 1418 οι Τούρκοι, προερχόμενοι από το Δυτικό Πωγώνι, καταδίωξαν τους Αλβανούς ανατολικά, ο δε δεσπότης επέτυχε να μην ματαιωθεί η συγκομιδή των καρπών στους αγρούς του Παπίγκου (Nicol, Το Δεσποτάτο ... 267, πρβλ. Λαμπρίδης, Ηπ. μελετήματα, τχ Α 38). Ο τουρκικός στρατός που κατέλαβε τα Ιωάννινα το 1430 ήλθε από την Θεσσαλία.

48. Βλ. ανωτ. σημ. 32, πρβλ. Ευθυμίου, Σελίδες από την ιστορία της Κόνιτσας, 1997 101-2, Λυμπερόπουλος, Αναζητώντας τις καταβολές, 1975 72-73.

49. Βλ. Γκούτος, Κόνιτσα, τχ 139/2008 91. Στην τοποθεσία Αγία Βαρβάρα, βρέθηκαν ερείπια παλαιότερης εκκλησίας, "κοιμητηρίου, ως εικάζεται εκ των εν τω περιβόλω ευρεθέντων τάφων" (Αγγ. Παπακώστας, Νέον Ελλ. Λεξικόν ΗΛΙΟΣ, λ. Κόνιτσα).

σία Μποράτζιανη κατοικίες τους και την εκκλησία του Αγίου Νικολάου. Η προαναφερθείσα ενθύμηση, του 1650 περίπου, γράφει για την εκκλησία αυτή ότι ήταν μικρή, αλλά είχε πρόναο και παρεκκλήσι, καθώς και ότι κτίσθηκε με “χαράτζια” (φόρους) όταν ήλθαν οι Τούρκοι στην Κόνιτσα για πρώτη φορά, εννοώντας ότι οι Κονιτσιώτες αισθάνθηκαν για πρώτη φορά να καταπιέζονται από τους Τούρκους κατά την εποχή που έκτισαν την εκκλησία. Πιθανότατα την ίδια εποχή κατεδαφίσθηκαν και τα μικρά κάστρα που υπήρχαν, όπως είδαμε, στην Λιτονιάβιστα, στο Λιατοβούνι, στην Καστάνιανη και στην Φούρκα.

5. Η διοικητική διάρθρωση της Ηπείρου μεταρρυθμίστηκε ως εξής κατά το έτος 1482 ή ίσως και κατά τα επόμενα έτη μέχρι το 1492, οπότε ο σουλτάνος Βαγιαζήτ Β΄ ήλθε από την Σόφια στην Ήπειρο (διέμεινε δε και στο Τεπελένι):⁵⁰ α) Καταργήθηκε το σαντζάκι της Αρβανιτιάς και ιδρύθηκε στο νότιο τμήμα του το σαντζάκι της Αυλώνας, στο οποίο εντάχθηκαν ως ναχιγέδες, μεταξύ άλλων, το Νότιο Πωγώνι και η περιοχή της Πρεμετής. β) Το Νότιο Πωγώνι μετατάχθηκε από την αρχιεπισκοπή Πωγωνιανής στην επισκοπή Δρυϊνούπολης (η αρχιεπισκοπή πλέον είχε αρμοδιότητα μόνον στο Βόρειο Πωγώνι), η δε περιοχή της Πρεμετής μετατάχθηκε από την καταργηθείσα τότε τοπική επισκοπή στην επισκοπή της Κολώνιας και Δεβόλλης, ενώ συνέχισε να εποπτεύεται από την Αρχιεπισκοπή Αχρίδας⁵¹. γ) Η περιοχή (ναχιγέ) Κόνιτσας, μαζί με την περιοχή του Βόρειου Πωγωνιού (που περιελάμβανε και την περιοχή Λεσκοβικιού και λεγόταν ναχιγέ Τζαήμ), διοικητικώς μεν αποτέλεσαν σουμπασιλίκι και μετατάχθηκαν από το σαντζάκι της Κορυτσάς στο σαντζάκι των Ιωαννίνων, δικαστικώς δε αποτέλεσαν μαζί με το Νότιο Πωγώνι ενιαίο καζά, ο οποίος έλαβε το όνομα “καζάς Πωγωνιού και Κόνιτσας” και εντάχθηκε στο σαντζάκι της Αυλώνας⁵².

(συνέχεια στο επόμενο)

50. Για την επίσκεψη του Βαγιαζήτ, βλ. *Αραβαντινός, Περιγραφή ...* τ. Β΄ 143. Σημαντική μεταρρύθμιση ήταν και η προαναφερθείσα παραχώρηση χωριών στην βασιλομήτορα το 1479.

51. Για τις παραπάνω μεταβολές, βλ. *Κοκολάκης, ό.π.*, 118-9, *Γκούτος, Ηπειρ. Ημερολόγιο*, τ. 2008.

52. Βλ. *Κοκολάκης, ό.π.* 105, 118-9, 192, 195, 197, *Αραβαντινός, Περιγραφή ...*, τ. Γ΄ 135, τ. Α΄ 106, *Τοντόρωφ, ό.π.*, 655, όπου κατάλογος στον οποίο αναφέρεται ότι η Κόνιτσα ανήκει σε σούμπαση. Για τα σουμπασιλίκια, βλ. *Ιναλτζίκ, ό.π.* 205. Το 1498 η εξουσία του πασά των Ιωαννίνων εκτεινόταν μέχρι την Καστοριά (βλ. *Κ. Μέρτζιος, Ηπειρ. Εστία*, τ. 1967 450).

Το λημέρι των μαστόρων

Ένα από τα δώδεκα χωριά του δήμου Μαστοροχωρίων, η Ζέρμα βρίσκεται στο άκρο του νομού Ιωαννίνων. Νοσταλγική, πανέμορφη και με έντονα τα σημάδια της ιστορίας επάνω της...

Κείμενο: Κ.Β. Παπαδημητρίου, Βασίλης Ζήνδρος
(Αναδημοσίευση από το περιοδικό "γεωτρόπιον")

Έπειτα από κάθε δύση του φεγγαριού, που στη νυχτερινή διαδρομή του φωτίζει σπίτια παρατημένα στο χώρο και στο χρόνο γεμάτα ιστορία, αναμνήσεις, πολιτισμό και αξίες ένας Ήλιος αποβροχάρης χαϊδεύει με τις ακτίνες του τα ερειπωμένα σπίτια του παλιού χωριού Ζέρμα. Οι πρώτες ακτίδες του πέφτουν ανάμεσα στα φυλλώματα και στους τρεις τρούλους της Ιεράς Μονής Ζέρμας ενώ όλη τη μέρα το απαλό του χάδι δεν λέει ν' αφήσει τη Ζέρμα, παίζοντας κρυφτούλι με τα σύννεφα. Τραβώντας για το γέρμα οι τελευταίες του ακτίδες αγγίζουν το γεφύρι της Ζέρμας στον ποταμό Σαραντάπορο. Σ' αυτή του την εμμονή, να βλέπει το χωριό μέχρι το γέρμα, ίσως και να οφείλεται και το όνομα του χωριού (με τη μετατροπή του γ σε G ή Z). Μπορεί ακόμη και από παραφθορά της λέξης "έρμα", γιατί τέτοιος τόπος απρόσιτος και ακατοίκητος να ήταν κάποτε τα μέρη αυτά.

Αν γυρίσεις το χρόνο πίσω στον τόπο της Ζέρμας θα δεις ότι αυτός είναι πολύ μακρύς γεμάτος από τους κό-

πους των Ζερματινών που δούλεψαν με μεράκι τη γη, που σμίλεψαν με φαντασία την πέτρα που δημιούργησαν μνήμες στη διαδρομή της Ιστορίας μας. Χόρεψαν το Ζερματινό (Πέντε μήνες περπατούσα σε ψηλό βουνό), παντρεύτηκαν (Κυργιέμ και ποιος τον κάνει του νιόγαμπρου το γάμο... ή κίνησα το δρόμο, δρόμο το στενό, το μονοπάτι), έκλαψαν. (Ήρθε η άνοιξη πικρή, το καλοκαίρι μαύρο και συ Νικόλα μ' δεν φάνηκες να βγείς κατά τη

Ζέρμα...), γιόρτασαν και "μέθυσαν" κάτω από τον πλάτανο στον Αϊ-Δημήτρην, στο καφενείο του Μουστάκα (στη συνέχεια του "Μητσιάρα" και του "Λάμπρου του Σιάτη") και στο μπακάλικο του Μιχάλη του Μήτση κάτω από τους ήχους του κλαρίνου του Μίχου Χαλκιά και του σιναφιού του.

Η Ζέρμα (Πλαγιά), ένα από τα δώδεκα χωριά του δήμου Μαστοροχωρίων του νομού Ιωαννίνων, βρίσκεται στο βόρειο άκρο του νομού Ιωαννίνων και γειτονεύει με τη Χρυσή και το Επαχώρι του νομού Καστοριάς. Η παλιά Ζέρμα είναι χτισμένη στα ριζά μιας πλαγιάς του Μπουχεισίου από τις αρχές του 17ου αιώνα και θυμίζει στο απαλό φως του δειλινού σκηνικό από ταινία του Θόδωρου Αγγελόπουλου.

Σπίτια μισογκρεμισμένα, σοκάκια και αυλές έρημα, αχυρώνες και πέτρινα αλώνια. Πεισματικά αντιστέκονται στη φθορά του χρόνου, στο μεσοχώρι, η εκκλησία του Αϊ-Δημήτρη, το σχολείο και πιο πέρα η βρύση του χωριού. Μόνο σημάδι ζωής παρήγορο, το κελάρυσμά της και το δροσερό νερό της.

• Από τις αρχές του 1980 οι κάτοικοί του το εγκατέλειψαν, λόγω κατολισθήσεων, για να χτίσουν το νέο χωριό στη θέση "Κρούσενα", απέναντι από το παλιό χωριό. Η νέα Ζέρμα (Πλαγιά) με 40 μόνιμους κατοίκους βρίσκεται σε υψό-

μετρο 1.060, με κυριότερη ενασχόληση των κατοίκων την κτηνοτροφία.

Η ιστορία του χωριού είναι συνδεδεμένη με την ίδρυση της Ιεράς Μονής Κοιμήσεως Θεοτόκου Ζέρμας και το γεφύρι Ζέρμας.

Η Ζέρμα, ως παλαιότερος οικισμός κοντά στο μοναστήρι, συγκέντρωσε τους οικισμούς "Καρυές", "Παλνοχώρι", "Λίμνες" και "Κουσαρτσκό", σε ένα μεγάλο χωριό πριν από το 1750.

Το μοναστήρι την εποχή της Τουρκοκρατίας γίνεται κέντρο εθνικής και Θρησκευτικής δράσης και πυρήνας κοινοτικής ζωής. Η προφορική παράδοση ανάγει την πρώτη ίδρυσή του στα χρόνια του Κωνσταντίνου Δ' του Πωγωνάτου (671-672 μ.Χ.) μαζί με την Ιερά Μονή Μολυβδοσκεπάστου. Στην πύλη του ναού επιγραφή μας πληροφορεί ότι ο ναός ανακαινίστηκε το 7164 από κτίσεως κόσμου, δηλαδή το 1656. Εξαιτίας της ευημερίας και της άνθησής του δέχεται τις επιθέσεις των Τουρκαλβανών-Κολωνιατών ληστών. Έτσι και η Ζέρμα στα τέλη του 1700 δέχτηκε την καταστροφική μανία τους. Οι Ζερματινοί όμως αντιστέκονται με κάθε μέσον και προσπάθησαν με τα άρματα στο χέρι να οργανώσουν την αντίστασή τους.

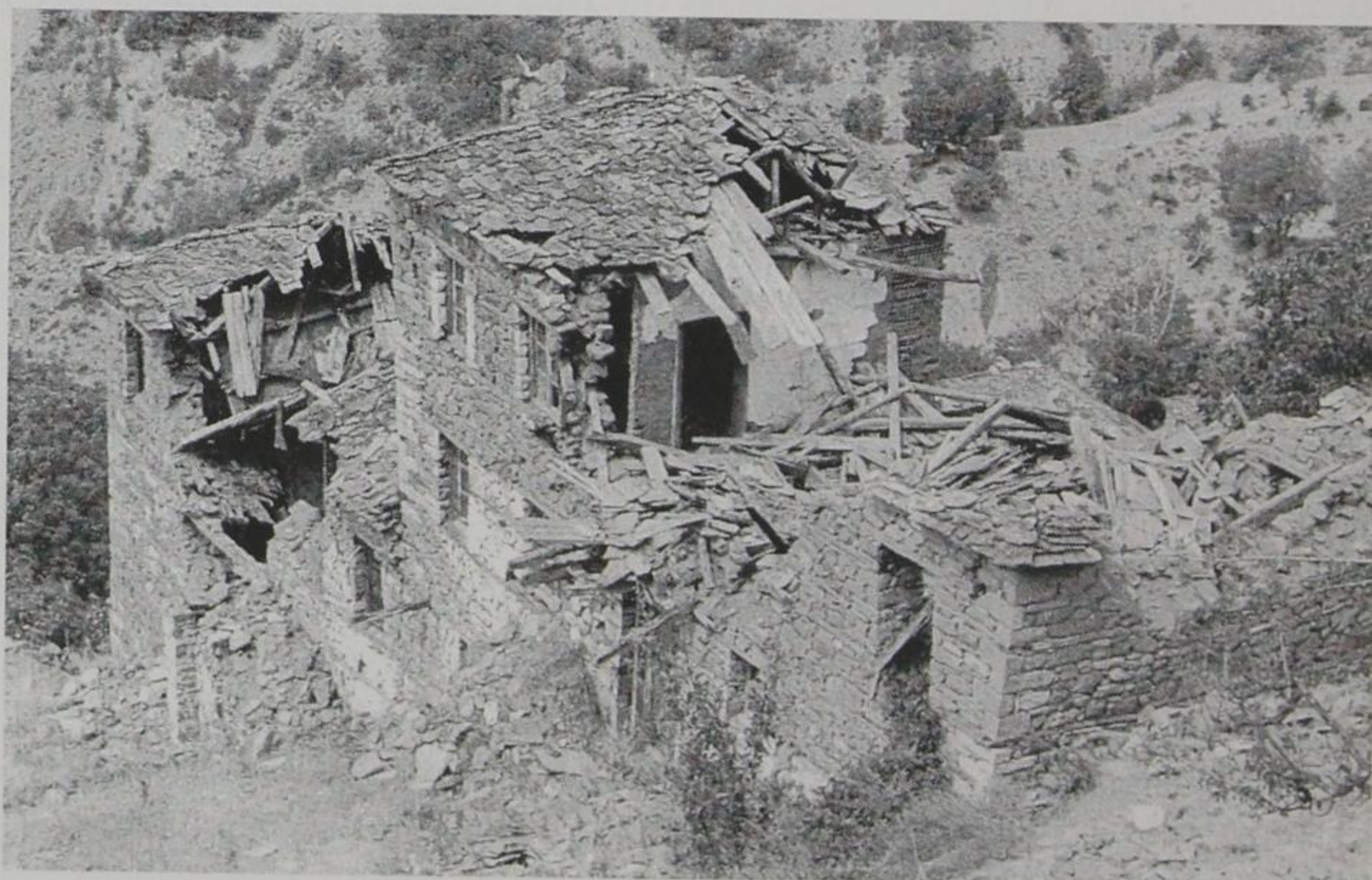
Το μοναστήρι της Ζέρμας γίνεται το λημέρι των απροσκύνητων κλεφτών.

Οι Ζερματινοί κλέφτες με τη δράση τους συνέβαλαν πολύ στα απελευθερωτικά κινήματα της περιοχής και στην επανάσταση του 1878 της Δυτικής Μακεδονίας. Ονομαστότεροι οι Νικόλα-Αδάμος, Γιαννούλης Ζέρμας, ο σύντροφος του Νταβέλη. Και στους αγώνες του 1913 οι Ζερμαπνοί με αρχηγό και συντονιστή τον τελευταίο ηγούμενο της Μονής Ζέρμας, τον Διονύσιο Παπαδάτο, τον Κοτλουμουσιανό, έδωσαν το "παρών".

Έργο της Μονής Ζέρμας, σύμφωνα με ιστορικούς είναι και το γιοφύρι της Ζέρμας η κατασκευή του οποίου τοποθετείται στα μέσα του 18ου αιώνα συγχρόνως με την κτήση της κεντρικής βρύσης της Ζέρμας και βρίσκεται στο

στένωμα των εκτάσεων Ζέρμας και Κάνιτσικου (Δροσοπηγής). Το γεφύρι είναι τρίτοξο, λιθόκτιστο, με οξυκόρυφη απόληξη του μεγάλου και μεσαίου τούξου. Η ιστορία του συνδέεται με το μοναστήρι της Ζέρμας το οποίο συσπειρώνει τους κατοίκους των όμορων χωριών, λειτουργώντας ως πνευματικό, οικονομικό, κοινωνικό, θρησκευτικό και παιδευτικό κέντρο.

Η μαστορική, η κτηνοτροφία και η γεωργία ήταν οι κύριες ασχολίες των κατοίκων. Μπουλούκια Ζερματινών "κουδαραίων" ταξίδευαν σε όλη την Ελλάδα (Άγιον Όρος, Ήπειρο, Κατούνα, Ξηρόμερο, Νότια Ελλάδα κλπ.) και το εξωτερικό (Περσία, Αλβανία κλπ.). Έφευγαν του Αγίου Δημητρίου και γύ-

ριζαν των Αγίων Αποστόλων για να θερίσουν. Αλλά και τα κοπάδια με τα "ζωτανά" δεν ήταν και λίγα (ονομαστές οι στρούγκες στο Κουσαρτσκό, στις Καρυές, στο Σιόποτο, στην Γκουσερίτσα, στα Λιβάδια). Η ζωή στη Ζέρμα συνεχίζεται ομαλά μέχρι το 1940, όταν αριθμούσε περί τους 800 νοματαίους. Οι Ζερματινοί συμμετέχουν στον πόλεμο του 1940 και στην Εθνική Αντίσταση. Ο Εμφύλιος υπήρξε καταλυτικός για τη Ζέρμα, αφού αυτή βρέθηκε στη δίνη του. Η λήξη του βρήκε πολλούς Ζερματινούς πολιτικούς πρόσφυγες ενώ οι εναπομείναντες προσπαθούσαν να σώσουν ό,τι η καταστροφή είχε παρασύρει στο διάβα της. Αργότερα, στις δεκαετίες '60 και 70, η εσωτερική και εξωτερική μετανάστευση, αλλά και η μη παρέμβαση της πολιτείας για επίλυση βασικών προβλημάτων, συνέβαλαν στον περαιτέρω μαρασμό του χωριού.

Περπατώντας στους έρημους δρόμους του χωριού, μια θλίψη και μια νοσταλγία σου σφίγγουν την καρδιά. Φτάνοντας στο προαύλιο χώρο του σχολείου, "της γνώσης ταπεινό εργαστήρι, στη μοναξιά μας παράθυρο στον κόσμο ανοιχτό- με πρόσωπα δασκάλων αγιασμένο, πασχίζει χρόνια να γυρίσει της μοίρας των ανθρώπων τον τροχό", το σφίξιμο είναι πιο δυνατό. Το σχολείο χτίστηκε το 1927 και έλαβαν

μέρος οι "Μητσιάδες" και "Κοισοσνίτες" με τον Νικόλαο Ζήνδρο.

Ο Ήλιος τραβώντας για το γέρμα του χρυσίζει τα ρηχά νερά του Σαραντάπορου. Απέναντι το Κάντοικο (Δροσοπηγή), ένα άλλο Μαστοροχώρι, αντικαιρετά με του βουνού του τη σκιά την παλιά Ζέρμα. Ένα γλυκό αεράκι θροϊζει το γέρο πλάτανο στον Αϊ-Δημήτρη, σαν ήχος νοσταλγικός από το ηπειρώτικο κλαρίνο του Μιχάλη Χαλκιά σε γιορτινό χοροστάσι.

Αλήθεια πού, πώς και πόσο να μείνει άλλο ο επισκέπτης στο βασανισμένο τούτο τόπο. Και να θέλει, δεν το μπορεί. Κάτι μέσα του τον πληγώνει και πιο πολύ αυτούς που μεγάλωσαν, έζησαν και πόνεσαν εδώ. Αλλά και ο επισκέπτης πληγώνεται το ίδιο. Έστω και αν δεν ξέρει πολλά πράγματα από σπίτια Ο Σεφέρης δίνει την απάντηση: "δεν ξέρω πολλά πράγματα από σπίτια, ξέρω πως έχουν τη φυλή τους, τίποτε άλλο". Όπως και τούτα τα σπίτια της Ζέρμας, που επιμένουν να αντιστέκονται στο χρόνο, ντυμένα με της πέτρας τη ζεστασιά, τις λύπες και τις χαρές να μας θυμίζουν, και τα παιχνίδια μας -το λιόγερμα- τα παιδικά, στα αλώνια, στα σοκάκια...

Αυτής της γης, νοσταλγικής της θύμησης πατρίδα, της Ζέρμας, της πικρής και αγαπημένης.

Μεγάλα τοπικά γεγονότα που δεν απέκτησαν επετείους

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Πανηγυρικά γιορτάσαμε και φέτος και στην Κόνιτσα την επέτειο του νικηφόρου αγώνα του Ελληνικού Στρατού και του Ελληνικού Λαού κατά της παλικής φασιστικής εισβολής το 1940, αγώνα που τον ακολούθησαν η γερμανική εισβολή και κατοχή, η μεγάλη εθνική αντίσταση με πολυπληθέστερη την εαμική και τελευταία ο τραγικός εμφύλιος πόλεμος, με συνέπειες μέχρι και σήμερα, όπου και η περιοχή μας είχε την συμμετοχή της με την "μάχη της Κόνιτσας" κλπ.

Σίγουρα τα πολεμικά γεγονότα είναι μεγάλα ιστορικά γεγονότα και ένας παγκόσμιος πόλεμος όπως ο δεύτερος, ο "απανθρωπότερος", φονικότερος και καταστροφικότερος στην ανθρώπινη ιστορία, είναι το μέγιστο ιστορικό γεγονός με τις πολλές αρνητικές συνέπειες στην ζωή των ανθρώπων και στην φύση, τους νεκρούς, τους ανάπηρους, τις καταστροφές, τα μίση, την οπισθοδρόμηση σε όλους τους τομείς κλπ. και οι επέτειοι, εκτός των άλλων, δίνουν αφορμές για κριτική και περισυλλογή για να μην επαναλάβουμε τις αιτίες που έφεραν κοσμοχαλασιές.

Αναρωτιέμαι όμως σαν τόπος, σαν τοπική κοινωνία, εάν έχουμε και άλλα σπουδαία γεγονότα, "ειρηνικά" που ούτε τα γιορτάζουμε και μάλλον τα ξεχνούμε, παρότι η επίδρασή τους είναι θετική εσαεί. Θα μου επιτραπεί λοιπόν σαν δημότης Κόνιτσας να σταχυολογήσω κάποια "γεγονότα" που θεωρώ σημαντικά και τα παραθέτω με χρονική σειρά.

α. Η ίδρυση στις αρχές του περασμένου αιώνα του Γυμνασίου Κόνιτσας, που αργότερα έγινε Γυμνάσιο και Λύκειο και έδωσε την δυνατότητα σε χιλιάδες να μάθουν γράμματα, να βρεθούν στα θρανία της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, να ασκήσουν επάγγελμα της επιλογής τους, να ανεβάσουν το δικό τους οικονομικό και μορφωτικό επίπεδο και των γύρω και εν γένει της κοινωνίας. Δεν γιορτάσθηκε ποτέ η ίδρυσή του, δεν τιμήθηκε ποτέ κανένας, δεν ιδρύθηκε μέχρι τώρα σύλλογος αποφοίτων, δεν γράφηκε η ιστορία του.

β. Η ίδρυση προπολεμικά του Ορφανοτροφείου, όπου βρήκαν φιλοξενία εκατοντάδες παιδιά, έφαγαν, κοιμήθηκαν, μορφώθηκαν, έμαθαν τέχνη

και βγήκαν στην "κοινωνία" ειδικευμένοι τεχνίτες. Δεν γιορτάσθηκε ποτέ η ίδρυσή του, δεν τιμήθηκε ποτέ κανένας, ούτε και ο εκλεκτός και μακαρίτης από καιρό, κάποτε και επί χρόνια Διευθυντής του Ιδρύματος, Πάκος, δεν ιδρύθηκε μέχρι τώρα σύλλογος αποφοίτων, δεν γράφηκε η ιστορία του.

Σήμερα ο παλιός του επαγγελματικός -εκπαιδευτικός ρόλος του "φυτωζωεί" έχοντας ελάχιστους μαθητές, στην πλειοψηφία τους αλλοδαπούς.

γ. Η ίδρυση προπολεμικά της Αναγνωστοπουλείου Γεωργικής Σχολής, όπου εκατοντάδες παιδιά φοίτησαν και έμαθαν στο θρανίο, στον σάβλο και στο χωράφι την τέχνη και την δουλειά του γεωργοκτηνοτρόφου. Από χρόνια εγκαταλείφθηκε αυτή η αποστολή και αναμένουμε να βρει "ως περιουσία", πλέον, την θέση της στις σημερινές συνθήκες. Ευτυχώς γίνεται επίσης ένα μνημόσυνο προς τιμήν του Ευεργέτου, έστω και με φτωχή "λαϊκή" συμμετοχή και γράφηκε ένα βιβλίο, από ό,τι γνωρίζω, για τον Αναγνωστόπουλο από τον πολυγραφότατο συμπατριώτη μας, πρώην συμβολαιογράφο, Γιάννη Παπαϊωάννου

δ. Η ίδρυση μεταπολεμικά του Νοσοκομείου, όπου βρήκαν νοσηλεία χιλιάδες συνάνθρωποί μας από την Επαρχία μας σε χαλεπούς καιρούς. Δεν

τιμήσαμε τον χειρουργό Λέκκα, τον αναισθησιολόγο Κασιίλα, προσπεράσαμε εύκολα τον ανθρωπιστή Βανδέρα, τις ανώνυμες "προιστάμενες" και νοσοκόμες, τους μοχθήσαντες διοικητικούς υπαλλήλους και αυτούς τους οδηγούς, που πρόσφεραν και δουλειά νοσοκόμου-τραυματιοφορέα. Μίζερη πράξη η καθαίρεση της μαρμάρινης πλάκας στην πρόσοψη του κτιρίου με την ονομασία του "Νοσοκομείο Βασίλισσα Φρειδερίκη", και για να μην παρεξηγηθώ, δημοσιοποιώ την πεποίθησή μου ότι καλός βασιλιάς ήταν μόνο ο τελευταίος εκ μόνου του λόγου ότι ήταν τελευταίος. Δυστυχώς όμως ενώ οι βασιλιάδες έφυγαν το μοναρχικό πνεύμα είναι παντού διάχυτο, εξαιτίας του αμοραλισμού μας. Δεν γιορτάσθηκε ποτέ η ίδρυση του Νοσοκομείου, δεν γράφηκε η ιστορία του, δεν "στήθηκε" ποτέ σωματείο φίλων του Νοσοκομείου μας.

ε. Η κατασκευή του αρδευτικού αύλακα και του αρδευτικού δικτύου την δεκαετία του 1950, που μετέφεραν από τον Αώο τα ζωοφόρα νερά του και ποτίσθηκε ο κάμπος της Κόνιτσας. Μέγιστο έργο κατά της πείνας και της φτώχειας σε πολύ δύσκολες μέρες, που κατασκευάσθηκε από το φτωχό Ελληνικό Κράτος, που μόλις είχε βγει από τις στάχτες του εμφυλίου πολέμου, με

ελάχιστα τεχνικά μέσα και μόνο την χειρωνακτική εργασία των Κονιτσιωτών (τισσών). Ποτέ δεν γιορτάσθηκε ως "κοινωφελές" γεγονός ούτε και από την αγροτιά μας.

στ. Η ίδρυση της Δημόσιας Βιβλιοθήκης επί μακαριστού μητροπολίτου Χριστοφόρου με την βοήθεια του συμπατριώτου μας στην Αθήνα Τσάκα, που έδωσε περισσότερο παλιότερα την δυνατότητα, προπάντων, στην μαθητική νεολαία να κατακτήσει την γνώση και να κατανοήσει τον "κόσμο", μιας και από τα φτωχικά σπιτικά μας έλλειπε παντελώς το εξωσχολικό βιβλίο και τηλέοραση δεν υπήρχε. Ωραία τα λέει για την Δημόσια Βιβλιοθήκη μας στην νεκρολογία του για τον μακαρίτη και εργασθέντα γι' αυτή Αχιλλέα Κολιό ο βιβλιόφιλος Ηλίας Ανδρέου.

ζ. Η κατασκευή επί δικτατορίας του δρόμου Ιωαννίνων-Κόνιτσας-Κοζάνης που έβγαλε την περιοχή μας από την απομόνωση και την βοήθησε να βρει τον βηματισμό της στην οικονομική της ανάπτυξη. Ούτε μια "ταμπέλα" δεν υπάρχει που να θυμίζει το έτος κατασκευής της.

Θα μπορούσε ο καθένας να προσθέσει και άλλα γεγονότα η να αφαιρέσει από τα παραπάνω, η κάποιος άλλος να τα δει τα προαναφερθέντα με διαφορετική ματιά. Τα παραπάνω δεν είναι μόνο γεγονότα της οικονομικής και εκπαιδευτικής ιστορίας του τόπου μας, έχουν και θα έχουν διαστάσεις οπωσδήποτε κοινωνικές, μορφωτικές, πολιτιστικές, πολιτικές κλπ. Είναι σίγουρα κομμάτι της ιστορίας μας, και παρότι "έγιναν" δεν ανήκουν μόνο στο παρελθόν αλλά υπάρχουν και σήμερα και είναι ζωντανή πραγματικότητα.

Ούτε οι τόποι, ούτε οι χρόνοι είναι, ούτε πρέπει να είναι, ανώνυμοι. Οι άνθρωποι βάζουν πάνω τους βαθιά τα ίχνη τους. Η λήθη δεν είναι λύση. Τα γεγονότα "έγιναν", αλλιώς δεν θα ήταν γεγονότα, θα ήταν ισχυρισμοί. Τα γεγονότα δεν έγιναν "αφ'εαυτών", πλάσθηκαν από συνανθρώπους μας. Να τους μνημονεύουμε.

Πιστεύω ότι και στις μέρες μας πλάθουμε γεγονότα που θα αξίζουν επετείους. Θα τα κρίνουν και οι επιγενόμενοι.

ΚΟΝΙΤΣΑ

**Μην ξεχνάτε
τη συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας.**

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΙΜΗΣ ΣΤΟ ΣΜΗΝΑΓΟ ΠΑΝΤΕΛΗ ΓΚΕΛΗ

Ο Δήμος Κόνιτσας και το ΓΕΑ τίμησαν το Σμηναγό (I) Παντελή Γκέλη από την Αετόπετρα που τον Απρίλη του 2006 έπεσε με το μαχητικό Μιράζ 2000 στην περιοχή Βοιωτίας, αφήνοντας πίσω του σύζυγο και δυο θυγατέρες. Λεπτομέρειες είχαμε γράψει σε προηγούμενο τεύχος του περιοδικού μας.

Μετά από ομόφωνη απόφαση του Δήμου φιλοτεχνήθηκε η προτομή του εκλιπόντος και στις 16/11 έγιναν τα αποκαλυπτήρια στην πλατεία - πάρκο που είναι έξω από το Γυμνάσιο της πόλης. Ο Π. Γκέλης είχε φοιτήσει στο Γυμνάσιο της πόλης και με απόφαση του Δήμου εντοιχίστηκε επιγραφή με το όνομά του.

Στην εκδήλωση εκτός των τοπικών Αρχών παραβρέθηκε ο Υφυπουργός Άμυνας κ. Κ. Τασούλας ο οποίος έκανε και τα αποκαλυπτήρια, καθώς και ο Αρχηγός ΓΕΑ Αντιπέραρχος κ. Γιάγκος. Εκείνη τη στιγμή 3 αεροπλάνα F16 πέρασαν πάνω

από την Κόνιτσα, χαιρετίζοντας την εκδήλωση.

Η εκδήλωση άρχισε με επιμνημόσυνη δέηση στην οποία χοροστάτησε ο Μητροπολίτης κ. Ανδρέας, ενώ η μπάντα της πολεμικής αεροπορίας παιάνιζε τον Εθν. Ύμνο.

Μετά τα αποκαλυπτήρια μίλησε ο Δήμαρχος κ. Χαρ. Εξάρχου και ο κ. Τασούλας και έκλεισε η τελετή με το ποίημα "ΑΘΑΝΑΤΟΣ" που απήγγειλε η κ. Μιράντα Παπασταύρου, και άγγιξε τις ευαίσθητες χορδές της ψυχής όλων των συγκεντρωμένων.

Ο συμπατριώτης μας Π. Γκέλης με την προτομή του στο πάρκο του Γυμνασίου θα ατενίζει προς τον Αώο τη γενέτειρά του και θα θυμίζει εσαεί στα νιάτα που θα προσέρχονται κάθε πρωί στο Γυμνάσιο το χρέος τους προς την κοινωνία και την Πατρίδα.

Σ.Τ.

Χαιρετισμός Χαράλαμπου Εξάρχου, Δημάρχου Κόνιτσας, την 16-11-2008, κατά τα αποκομμένα λυπητήρια της προτομής του αιμνήστου αεροπόρου Παντελή Γκέλη και κατά τα ονομαστήρια της πλατείας μπροστά από το Γυμνάσιο-Λύκειο Κόνιτσας σε "ΠΛΑΤΕΙΑ ΠΑΝΤΕΛΗ ΓΚΕΛΗ"

Ο Δήμος Κόνιτσας, γενέθλιος τόπος του πεσόντος υπέρ πατρίδας σε ώρα καθήκοντος γενναίου πιλότου Παντελή Γκέλη, με ομόφωνη απόφαση του Δημοτικού του Συμβουλίου αποφάσισε να τον τιμήσει ονομάζοντας την πλατεία, όπου βρίσκεται, "ΠΛΑΤΕΙΑ ΙΠΤΑΜΕΝΟΥ ΣΜΗΝΑΓΟΥ ΠΑΝΤΕΛΗ ΓΚΕΛΗ".

Σήμερα πάνδημα, συγκεντρωθήκαμε σ' αυτό τον χώρο για να αποτίσουμε τον πρέποντα φόρο τιμής στον ηρωικό Κονιτσιώτη πιλότο.

Ο Παντελής Γκέλης γεννήθηκε στην Αετόπετρα Κόνιτσας το έτος 1973.

Τελείωσε στην Κόνιτσα το Τρίτο Δημοτικό Σχολείο, το Γυμνάσιο και την Πρώτη Λυκείου.

Το έτος 1991 εισήχθη στην Σχολή Ικάρων. Αποφοίτησε το έτος 1995 με το βαθμό του Ανθυποσμηναγού. Στην Σχολή διακρίθηκε για το ήθος, την συνέπεια και την ευφυΐα του. Συνέχισε την φοίτησή του σε Σχολές της Πολεμικής Αεροπορίας. Μετατέθηκε στην 114 Πτέρυγα Μάχης και εγκαταστάθηκε μόνιμα στην Χαλκίδα. Ήταν χειριστής-εκπαιδευτής των σύγχρονων αεροσκαφών Mirage.

Το έτος 1997 νυμφεύθηκε την Αγγελική Φλώρου και απέκτησαν δύο κορίτσια την Μαρία -Ειρήνη, 11 ετών σήμερα και την Κωνσταντίνα-Κυριακή, 7 ετών. Υπήρξε υποδειγματικός σύζυγος

και πατέρας.

Στην Πολεμική μας Αεροπορία θεωρούνταν από τους ικανότερους πιλότους. Διακρίθηκε για το θάρρος, την αυταπάρνηση, τον ηρωισμό, στοιχεία που τον κόσμησαν στην σύντομη λαμπρή στρατιωτική του σταδιοδρομία

Στις 14 Απριλίου 2006, ημέρα Παρασκευή, σε διατεταγμένη πτήση ο ηρωικός πιλότος έπεσε με το αεροπλάνο στην Βοιωτία, πλησίον της λίμνης Υλίκης και έχασε την ζωή του.

Ο χώρος αυτός στην είσοδο του Γυμνασίου-Λυκείου, όπου φοίτησε, επιλέχθηκε, για να αντικρίζουν οι μαθητές μας από τις αίθουσες διδασκαλίας την προτομή του αεροπόρου, που τίμησε τους γαλάζιους Ελληνικούς ουραμούς, και να θυμούνται το προς την πατρίδα χρέος, που φθάνει μέχρι και την θυσία της ζωής.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Υφυπουργό Εθνικής Αμυνας κο Κώστα Τασιούλα για την τιμή που έκανε στην πόλη μας να παρευρεθεί και να αποκαλύψει την προτομή του σμηναγού Παντελή Γκέλη.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω τον αρχηγό του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας κο Ιωάννη Γιάγκο για το προσωπικό του ενδιαφέρον να τιμηθεί με προτομή ο αεροπόρος στην γενέθλια γη του και για την παρουσία του στην σημερινή εκδήλωση.

ΑΙΩΝΙΑ Η ΜΝΗΜΗ ηρωικέ σμηναγέ.

ΑΘΑΝΑΤΟΣ

Επισημναγέ Παντελή Γκέλη σε είχε προικίσει με χαρίσματα πολλά ο Θεός.
Ήσουν συνετός, εργατικός, μελετηρός και τολμηρός
καθώς επίσης συνεπής, ειλικρινής και νουνεχής
και πάντα με όλους πολύ ευγενής.
Είχες ήθος, εντιμότητα και υψηλά ιδανικά
ακόμη είχες ανθρωπιά και τρυφερή καρδιά.
Υπήρξες άριστος γυιός και αδελφός
σύζυγος καλός και περιποιητικός
και πατέρας προστατευτικός και στοργικός.
Για τους συναδέλφους σου υπήρξες έμπιστος κι εργατικός
και για τους φίλους σου, εχέμυθος και πιστός.
Γι' αυτό όλοι σήμερα εδώ θρηνούν με σπαραγμό
γιατί χάθηκε για πάντα ένα πλάσμα μοναδικό.
Με πολύ μελέτη πραγματοποίησες τ' όνειρό σου
κι έκανες επάγγελμα το ιδανικό σου
σαν μπάγκες στων Ικάρων τη σχολή
για να υπερασπίζεσαι της Πατρίδας την τιμή
κι ας διέτρεχες τον κίνδυνο να χάσεις την πολύτιμή σου ζωή.
Αυτή τη ζωή την ξεχωριστή
που δεν πρόλαβες δυστυχώς να ζήσεις πολύ
γιατί μια αποφράδα μέρα χάθηκες πάνω στις νιότης σου το άνθος
ενώ πετούσες, όπως πάντα, με ευσυνειδησία και πάθος.
Κι έμειναν πίσω γονείς, αδέρφια, σύζυγος και παιδιά
να θρηνούν με κατακρεουργημένη την καρδιά
να μην μπορούν ν' αντέξουν τον χαμό σου τον παντοτινό
κι ας πέρασες απ' τη ζωή στο θάνατο με τόσο ηρωισμό
Πολυαγαπημένε απτέ μας, για πάντα στις καρδιές μας θα ζεις
δεν θα σε ξεχάσει ποτέ κανείς.
Η πώση σου σου καθήκοντος το βωμό,
απεικονίζει ανάγλυφα της Αεροπορίας την πορεία
καθώς επίσης και της Πατρίδας μας την ιστορία
τοποθετούμενος πλέον στων ηρώων τη χορεία.

Γι' αυτό, της γενέτειράς σου της Κόνιτσας οι άρχοντες οι τοπικοί και όλοι οι συντοπίτες σου, με ευαισθησία περισσή αποκαλύπτουν σήμερα στην πλατεία αυτή τούτο το μνημείο με τη δική σου προτομή, αποτίοντας σε σένα, την αρμόζουσα στη θυσία σου, τιμή ώστε το μνημείο αυτό, για πάντα να διαλαλεί ότι οι ήρωες θυσιάζονται με τόλμη και πολεμική αρετή γι' αυτό τους πρέπει της δάφνης το άρωμα το λεπτό και του εθνικού μας ύμνου το παιάνισμα το συγκινητικό γιατί "τον άνδρα χρη, υπέρ της πατρίδος και τη ζωή αυτού θυσιάζειν αλλά και την πατρίδα χρή τους ήρωές της δοξάζειν".
Επισημναγέ Παντελή Γκέλη, της Πατρίδας φρουρέ,
για τη μεγαλειώδη σου θυσία
ας είσαι απών, θα ζεις μέσα μας, η Μνήμη σου θα είναι αιωνία.
Αθάνατος.

Μιράντα Παπασταύρου

(Αποκαλυπτήρια Μνημείου Γκέλη 16/11/2008)

ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ DON BRUNO MARTIGNON
Υπολοχαγού ιερέα του τάγματος αλπινιστών "CIVIDALE"
της μεραρχίας JULIA.

Απόσπασμα από το βιβλίο του GUIDO AVIANI FULVIO

"ΤΑ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΩΟΥ" UDINE 2000.

(ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΙΤΑΛΙΚΑ ΧΡ. ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΣ)

Συνέχεια από τα προηγούμενα

12ο ΜΕΡΟΣ

Από το ημερολόγιο του DON BRUNO

Ρίχτηκα αμέσως μέσα σε ένα ρέμα που πήγαινε προς το χείμαρρο. Οι "δίδυμες βολές" συνοδεύονταν από το οπλοπολυβόλο που, στα σύντομα χρονικά διαστήματα μεταξύ εκρήξεων και πυροβολισμών κυριαρχούσε πάνω σε όλο το μουλαρόδρομο. Γρήγορα κατέφτασαν δίπλα μου άλλοι αλπινιστές. Ίσως γιατί πίστευαν ότι η θέση μου ήταν καλύτερη ή ίσως περισσότερο "θαυματουργή".

Οι βολές ήταν ακριβείς: έπεσε στη γη πενήντα μέτρα μακριά από εμένα ακριβώς από επάνω μου ο ανθυπολοχαγός Μόρο. Το δέντρο πίσω από το οποίο είχε καταφύγει θέλοντας να αποφύγει την βολή δεν υπήρξε αρκετό. Οι αλπινιστές που βρίσκονταν στο πλευρό μου ήθελαν να ξεφύγουν από αυτό τον εφιάλτη φεύγοντας μακριά και δοκίμασα να τους αποτρέψω. Τους έδωσα την άδεια και κατόπιν έφυγαν έρποντας αναζητώντας ένα καλύτερο προκάλυμμα. Μιά έκρηξη και μία κραυγή. Είδα κάτι να τινάζεται

στον αέρα μετά τη φλόγα. Αισθάνθηκα σαν μιά μαγκουριά στην πλάτη, πάνω από το σακίδιο, και κάτι ζεστό να κατεβαίνει μέσα από το παλτό. "Αυτό είναι τραύμα" σκέφτηκα, όμως είχα τη δυνατότητα να κινηθώ και έτρεξα προς τα επάνω χωρίς να ενδιαφέρομαι για το κάψιμο της πληγής. Ο Ασκουϊνι και ο Γκοτάρντο, τους είδα να ξεψυχούν. Ενας άλλος με τα πόδια κομματιασμένα με καλούσε απελπισμένος. Του είπα να δέσει κάτι πάνω στην πληγή για να σταματήσει την αιμοραγία. Δεν είχα τίποτε επάνω μου και δεν μπορούσα να κάνω τίποτε για αυτόν. Συνόδευσα μέσα στο εκκλησάκι ένα τέταρτο τραυματία που ήταν σε θέση να φροντίσει τον εαυτό του, όμως μιά άλλη βολή τον χτύπησε στη πλάτη αυξάνοντας του τον πόνο και το απελπισμένο κλάμα. Σε κάθε βολή πλέον υπήρχαν καινούριοι τραυματίες. Σιγούσαμε μονάχα στο ξεκίνημα της οβίδας, όμως εκείνα τα λίγα δευτερολεπτα, υπολογιζόμενα από το σφύριγμα του κολασμένου βλήματος, ήταν πιά σπασμωδικά από τα καλέσματα βοήθειας που κατόπιν ακούγονταν. Ενώ επέστρεφα στο εκκλησάκι το οπλοπολυβόλο με εξανάγκασε να ρι-

χτώ καταγής! Ημουν γεμάτος ένταση και το τραύμα άρχιζε να με πονά. Θυμάμαι ένα επεισόδιο που μπορεί να δώσει το μέγεθος της κατάστασης σύγχυσης στην οποία βρίσκόμεν εκείνη τη στιγμή: Φώναζα στους αλпинιστές να βρούν καταφύγιο σε ένα σπίτι όπου υπήρχαν γιατροί, όμως είτε το ένα είτε οι άλλοι υπήρχαν μόνο στη φαντασία μου. Πολλές φορές αυτό το επεισόδιο μου το θύμησε ο αλпинιστής Φούγκα, αλλά δεν μπόρεσα ποτέ να εξηγήσω στον εαυτό μου πού ακριβώς είχα δει αυτό το σπίτι και αυτούς τους γιατρούς, που σίγουρα δεν ήταν μέσα στην εκκλησία την αφιερωμένη στους δώδεκα αποστόλους.

Φάνηκε έξαφνα ο γιατρός Καπέλι και μου ζήτησε το φορητό φαρμακείο του λόχου διοίκησης.

"Δεν έχω τίποτε και δεν ξέρω τίποτε", απάντησα, ενώ και αυτός αναζητούσε να ξεφύγει από αυτό τον καταγισμό των σφαιρών. Έπειτα γύρισε πίσω και με προσκάλεσε να ανηφορήσω προς το δασάκι:

"Πρέπει να βρούμε το λόχο και το φορητό φαρμακείο", κάποιος είπε στο γιατρό. Κατά μήκος του μουλαρόδρομου, στο ακάλυπτο τμήμα, δεν έβλεπες ζωντανή ψυχή! Ψάξαμε για τον υπολοχαγό Κρέα ανάμεσα στις πρώτες πλαγιές που βρήκαμε, όπου οι αλпинιστές διαβεβαίωναν ότι τον είχαν δει, μα δεν ήταν πουθενά.

Αυτός θα μπορούσε να μας δώσει κά-

ποια είδηση σχετικά με τους άλλους ξιωματικούς της διοίκησης, έτσι χάσαμε επίσης και αυτή την ελπίδα. Αποφασίσαμε να συνεχίσουμε την πορεία μας πεφυλαγμένοι όσο το δυνατό περισσότερ κάτω από το βουνό. Φτάνοντας στο Πλαιοσέλλι δεν υπήρχε ίχνος από το λόχο, ωστόσο άρχισε να βρέχει. Από ψηλ στο Σμόλικά έφταναν οι απόηχοι των τουφεκιών και των χειροβομβίδων που έσκαγαν. Στους Πάδες συνεχίζονταν κανονιοβολισμός ενάντια στις εφοδιασμομπές μας. Σκεφτόμουν να γυρίσω πίσω, αλλά μας πρόφτασε ένας πυροβολητής να μας ειδοποιήσει ότι ορισμένοι σύντροφοί του ήταν τραυματισμένοι μέσα στο δάσος. Τον έστειλα να βρεί κάποιο οδηγό που προέρχονταν από το μουλαρόδρομο και στο μεταξύ εγώ και ο Καπέλι πήγαμε να βρούμε τους τραυματίες. Αυτοί κείτονταν κατά γής με τα κεφάλια τους ακουμπισμένα πάνω στα φυτά! Μιά σφαίρα τους είχε ενώσει στην ατυχία και στον πόνο.

"Πού είναι η ομάδα ;... πήραν τα πυρομαχικά; Δεν γνωρίζω τίποτε... του βλέπεις; Δεν μπορώ να κουνηθώ!"

Μέσα από το παραλήρημα του πυρετού τους έκφραζαν την αίσθηση την οποία είχαν για το καθήκον τους.

Έπειτα τον δύστυχο στρατιώτη ότι "η ομάδα του είχε όλα όσα χρειάζονταν."

"Ακούστε, ακούστε, συνεχίζουν να πολεμούν" πρόσθεσε.

"Όχι αυτοί είναι Έλληνες..."

Μα πρέπει να απαντήσουμε, που είναι τα πυρομαχικά; Δεν υπάρχει κανείς με μουλάρι! τι θά κάνουμε ;

Χρειάζεται να απαντήσουμε: Πυρ!"

Δεν υπήρχε ούτε σταγόνα νερό για να δώσουμε σε αυτό το παιδί. Ο γιατρός γονάτισε από πάνω του και του πρόσφερε με λόγια αυτό που δεν μπορούσε να του προσφέρει με τη τέχνη του:

"Υποφέρεις πολύ;"

"Ναι δεν έχει σημασία! Φτάνει να νικήσουμε...και δεν υπάρχουν πυρομαχικά...δεν έφτασε το μουλάρι;" Επιτέλους φάνηκε η διοίκηση του τάγματος και ο λόχος διοίκησης σκαρφαλωμένοι πάνω στο ύψωμα 1.073: ήταν όλοι κι όλοι δέκα άντρες. Περίμεναν τους χαμένους αλπινιστές οι οποίοι σκαρφάλωναν από κάθε μεριά μονάχοι τους. Ήταν ανώφελο να ζητήσω αυτό που έψαχνα. Ζήτησα από τον συνταγματάρχη να επιστρέψω προς τους Πάδες, όμως αυτός αρνήθηκε και τότε παρακάλεσα τον βοηθό του Πέριτς, να μεσολαβήσει, αλλά δεν κατέστη δυνατό. Υπέκυψα παρά τη θέλησή μου να ακολουθήσω την ομάδα προς το επόμενο διάσελο. Στο μεταξύ οι βολές του ελληνικού πυροβολικού είχαν μετακινηθεί δυτικά του Παλαιοσελλίου! Ίσως οι Έλληνες να είχαν αντιληφτεί προς αυτή την κατεύθυνση τους πρώτους οδηγούς του τάγματος. Κάθε βολή και λάμψη αντανakλούσαν μέσα στο εί-
ναι μου σαν ένα αναπήδημα που με ε-

νοχλούσε. Ο ταγματάρχης Μπιανκίνι, διοικητής του τάγματος Τολμέτσο, ήταν μαζί μας και αντιλήφθηκε την κατάσταση μου και προσπάθησε να με πείσει για τους λόγους τους οποίους υπήρχε ανάγκη να συνεχίσουμε την πορεία μας ...

Ευχαρίστησα τον καλό διοικητή του τάγματος Τολμέτσο για την προσοχή του παλεύοντας ενάντια στον πειρασμό να φύγω και να γυρίσω πίσω και για να εκτονωθώ το είπα στον Πέριτς. Ο συνταγματάρχης το άκουσε και τα άκουσα για τα καλά. Ανεβήκαμε στο διάσελο αποφεύγοντας το μουλαρόδρομο που τριγύριζε το ύψωμα 1.073 στη μέση της πλαγιάς και συγκεντρωθήκαμε σε ένα σάδι στη δυτική πλευρά του. Η ομίχλη προστάτευε την κίνησή μας. Μπορέσαμε να μετρηθούμε για μια ακόμη φορά: πενήντα άνδρες.

Ο Νταλεσάντρο επέστρεψε στο διάσελο για να περιμένει τους υπόλοιπους, ενώ κάποια ομάδα έφυγε εμπροσθοφυλακή. Συνεχίσαμε από το μονοπάτι ανάμεσα στους θάμνους, το δάσος και την ομίχλη και θυμάμαι την αποφασιστικότητα του ταγματάρχη Μπιανκίνι έχοντας ξανακοιτάξει και ξανακοιτάξει το χάρτη:

"Χρειάζεται νά έχουμε θάρρος! αν αποθαρρυνθούμε είναι χειρότερα... ο θεός να μας βοηθήσει!"

Συνέχεια στο επόμενο

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΞΩΡΑΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

(ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ)

Για μια ακόμη φορά ο Εξωραϊστικός Σύλλογος Κόνιτσας μέσα από τις σελίδες του περιοδικού της Επαρχίας μας "ΚΟΝΙΤΣΑ" έρχεται σε επαφή μαζί σας σε έναν γόνιμο και αναγκαίο διάλογο και σε μια προβολή του έργου των δυνατοτήτων του. Πριν λίγο καιρό ο Σύλλογος με την χρηματική συνδρομή των αγαπητών του μελών αποπεράτωσε στην στροφή των δημοτικών σφαγείων και μπροστά από την υπάρχουσα συστάδα των κυπαρισσιών μια βρύση στην οποία είναι ενσωματωμένο και εικονοστάσι αφιερωμένο στους Αγίους Κωνσταντίνο και Ελένη καθώς και στους

Αγίους Ευστράτιο και Χριστόφορο προστάτες των οδοιπόρων.

Πριν ένα χρόνο η συγκεκριμένη περιοχή ήταν ένας χώρος όπου ο καθείς με πολύ φυσιολογικό για την αντίληψη του τρόπο, εναπόθετοι κάθε λογής σκουπίδια και οικοδομικά μπάζα. Ο Εξωραϊστικός Σύλλογος με επιμονή και υπομονή κατάφερε να εξαλείψει το φαινόμενο αυτό αποκλείοντας την περιοχή φυτεύοντας λιπανθιές. Η ενέργεια αυτή έπεισε πολλούς πως ο συγκεκριμένος χώρος δεν προσφέρεται για χωματερή και ότι το φαινόμενο αυτό ήταν μια από τις τόσες παραβατικές συμπεριφορές που χαρακτηρίζουν την καθημερινότητά

μας. Κάντε τον απλό συλλογισμό. Επισκέψτε την γειτονική μας πόλη της Καστοριάς γνωστή για την ομορφιά της λίμνης, τις παραδοσιακές γειτονιές της και τα βυζαντινά μνημεία. Λίγο πριν από την είσοδο της πόλης αντικρίζετε μια χωματερή. Σίγουρα το φαινόμενο αυτό θα το κατακρίνετε και θα κακοχαρακτηρίσετε τόσο την δημοτική αρχή όσο και τους κατοίκους.

Και ιδού το ερώτημα, εφόσον έχουμε αυτές τις αντιλήψεις αναφορικά με την αισθητική των χώρων γιατί στην πόλη μας απαντώνται φαινόμενα διάσπαρτων σκουπιδιών, γιατί παρατηρείται το τριτοκοσμικό φαινόμενο τα αυτοκίνητα να σταθμεύουν όπου βολεύεται και βούλεται ο καθείς. Γιατί παντός είδους μηχανήματα έργων και γεωργικά καταλαμβάνουν χώρους δημοτικούς. Οι ιδιοκτήτες τους επιχειρηματίες δεν διαθέτουν ιδιόκτητους χώρους, φυσικά ναι. Γιατί το μοναδικό μνημείο της πόλης μας το μονότοξο γεφύρι και ο περιβάλλον χώρος βρίσκονται σε αυτή την άθλια κατάσταση. Γιατί συνεχίζεται αυτή η βάσανος των θορύβων από τους νεαρούς κατόχους δικύκλων. Γιατί η επικίνδυνη οδήγηση, ακόμη και στο κέντρο της πόλης. Αυτά και πολλά άλλα μας χαρακτηρίζουν σαν μια κοινωνία άκρως παραβατική και για το φαινόμενο αυτό η

ευθύνη είναι συλλογική πολύ περισσότερο βαρύνει το σύνολο εκείνων που απαρτίζουν το Δημοτικό Συμβούλιο και οι οποίοι ουδέποτε ενοχλήθηκαν από τα φαινόμενα παραβατικότητας, διότι άλλως θα κατέθεταν και προτάσεις αντιμετώπισής τους.

Προαναφέραμε πως ο Εξωραϊστικός Σύλλογος στηρίζεται στην συνδρομή των μελών του και δεν μπορεί ούτε καν να οραματισθεί έργα και δραστηριότητες που είναι έξω από τις οικονομικές του δυνατότητες. Καθολικό αίτημα και όραμα είναι να αποκτήσει κάποτε η πόλη μας ένα λαογραφικό μουσείο αντάξιο της ιστορίας και των παραδόσεων της Επαρχίας μας. Το ήδη υπάρχον με κανέναν τρόπο δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των καιρών και στα δεδομένα που πρέπει να πληροί ένα σύγχρονο λαογραφικό μουσείο. Οι καιροί διαβαίνουν, οι μνήμες των αλλοτινών χρόνων ξεθωριάζουν και εμείς στεκόμαστε μοιραίοι και άβουλοι να τις φιλοξενήσουμε κάτω από μια στέγη. Θα ήταν ίσως η μεγάλη έκπληξη κάποιος Δημοτικός Σύμβουλος σε μια συνεδρίαση να καταθέσει προς συζήτηση ολοκληρωμένη πρόταση συνοδευόμενη από φάκελο για την δημιουργία σύγχρονου λαογραφικού μουσείου. Είναι λογικό μια τέτοια ενέργεια να

προέλθει από τους αιρετούς συμπολίτες μας και είναι ένας τρόπος να ξεφύγουν από την πεπατημένη της μίζερης αντιπολιτευτικής τακτικής και της επανάληψης στείρων συμπεριφορών και αντιλήψεων

Ο Εξωραϊστικός Σύλλογος θα διερευνήσει τις προθέσεις και τις θέσεις και άλλων συλλόγων οι οποίοι όπως ο σύλλογος "ΟΙ ΡΙΖΕΣ" είναι καταξιωμένοι μέσα από την δράση τους και την προσφορά τους και θα θέσει προς συζήτηση την σκέψη του, πως έχουν ωριμάσει οι συνθήκες για την δημιουργία

ενός λαογραφικού μουσείου αντάξιου της Κονιτσιώτικης παράδοσης αλλά και της παράδοσης του ξεριζωμένου Ελληνισμού της Ιωνίας που τόσα πολλά προσέφερε και προσφέρει στην πόλη της Κόνιτσας .

Με την ευκαιρία του Νέου Έτους το Διοικητικό Συμβούλιο εύχεται στα Μέλη του αλλά και σε όλους τους Συμπολίτες μας, όπως το 2009 είναι πρωτίτως μια χρονιά υγείας, ατομικής προόδου και πολύ περισσότερο κοινωνικής προόδου κάτι το οποίο έχει μεγάλη ανάγκη η Πατρίδα μας.

Dr. ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΓΚΟΣ

Οδοντίατρος - Ενδοδοντολόγος
Λέκτορας Οδοντιατρικής Α.Π.Θ.

Ι. ΔΡΑΓΟΥΜΗ & ΕΓΝΑΤΙΑ
(ΒΑΜΒΑΚΑ 1) ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΤΗΛ. 2310 265168
ΚΙΝ. 6977032376

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΑΤΣΑΝΟΥ-ΖΕΥΓΟ

Συμβολαιογράφος

ΑΒΕΡΩΦ - ΚΟΝΙΤΣΑ
ΤΗΛ.: 26550 22529

ΤΗΛ. ΟΙΚΙΑΣ: 26510 9
ΚΙΝ.: 6945182799

Γεώργιος Ι. Ντάφλης

Πολιτικός Μηχανικός

- ΜΕΛΕΤΕΣ
- ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ
- ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΑ
- ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΕΣ
- ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

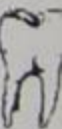
Β. Ηπείρου 58
Τ.Κ. 44 100 Κόνιτσα
site: homepages.pathfinder.gr/dafiis

Τηλ.: 26550 24200
Κινητό: 697 2268128
e-mail: gntaf@tee.gr

Νεραντζιά Λ. Κολιού - Σαββίδου

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ
ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 80 - ΠΛΑΤΕΙΑ ΕΠΤΑΛΟΦΟΥ
ΤΗΛ. ΙΑΤΡΕΙΟΥ: 2310.744.457 - ΤΗΛ. ΟΙΚΙΑΣ: 2310.640.63
ΚΙΝ.: 6945.33.50.33

Αδελφοποιητοί Βλάμηδες Παραδερφές

Στο χωριό μας, καθώς και σε άλλα μέρη, υπήρχε παλιότερα, το έθιμο της συναδέλφωσης μεταξύ ανδρών ή γυναικών. Δηλαδή δύο φίλοι για να δυναμώσουν περισσότερο τις φιλικές τους σχέσεις γίνονταν Αδελφοποιητοί ή Βλάμηδες. Πήγαιναν στην εκκλησία και μπροστά στην Ωραία Πύλη, σκυμμένοι κάτω από το πετραχήλι και το Ευαγγέλιο, τους ευλογούσε ο παπάς, αφού έδιναν την υπόσχεση ότι θα είναι παντοτινά φίλοι αγαπημένοι.

Η αδελφοποίηση μερικές φορές γινόταν μεταξύ δυο ή και τριών φίλων ακόμα και με αίμα.

Τρυπούσαν με μαχαίρι τα χέρια τους και τα ένωναν στα σημεία της πληγής. Από τη στιγμή εκείνη θεωρούνταν αδέρφια και ο ένας σεβόταν τους γονείς του άλλου σαν δικούς του γονείς. Ο ένας βοηθούσε τον άλλο σε κάθε κίνδυνο. Αδελφοποίηση γινόταν όχι μόνο από ομόθρησκους, αλλά και από αλόθρησκους, π.χ. μεταξύ Έλληνα χριστιανού και Αρβανίτη μουσουλμάνου. Στ' αρβανίτικα λέγονταν "μπράτιμοι".

Η αδελφοποίηση γινόταν και μεταξύ κοριτσιών. Πήγαιναν μπροστά στο Ιερό της εκκλησίας και ο παπάς ένωνε τις δυο κοπέλες με μια ζώνη, τις ευλογούσε και ορκίζονταν ότι θα είναι σε όλη τη ζωή τους αγαπημένες και θα έκαναν μεγάλη αμαρτία αν χαλούσαν τις σχέσεις τους. Λέγονταν και σταυραδερφές και η μια αποκαλούσε τη μάνα της άλλης Σταυρομάνα.

Σ.Τ.

@ccountant

Λάμπας Μάκης
Λογιστικά - Φοροτεχνικά

Αριστοτέλους 38 • 501 00 ΚΟΖΑΝΗ
Τηλ. 24610 49955 - Fax: 24610 49966 • Κιν.: 6942 411090
e-mail: lappmez@otenet.gr

ΗΛΙΑΣ Β. ΚΟΥΚΕΣΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Α.Π.Θ.

Σ. ΜΑΝΑΡΗ 2
ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τ.Κ. 453 33

ΤΗΛ.: 26510 77585
ΚΙΝ.: 6932 430093
e-mail: ikoyk@otenet.gr

Η Φιλαρμονική Κέρκυρας στο Δημαρχείο Κόνιτσας.

Ο Άη-Βασίλης μοιράζει δώρα στην πλατεία της Κόνιτσας.

Χριστουγεννιάτικες εικόνες

Κομπανία νέων παίζει παραδοσιακή μουσική.

Κονιτσιώτες και φίλοι επισκέπτες στην πλατεία της Κόνιτσας περιμένοντας το νέο έτος.

Προγράμματα Ιπποθεραπείας

(Αναδημοσίευση από την εφημ. "ΝΕΟΣ ΣΚΟΠΟΣ" επιμέλεια Χ. Δάσιου)

Η δή 23 παιδιά και ενήλικες με αναπηρία από τη Δράμα, Ξάνθη, Θεσσαλονίκη και Σέρρες άρχισαν από το Φεβρουάριο του 2008 προγράμματα ιπποθεραπείας από εξειδικευμένες θεραπεύτριες στις εγκαταστάσεις του Κέντρου Θεραπευτικής Ιππασίας Σερρών (ΚΕ.Θ.Ι.Σ) που βρίσκονται στο Νέο Σκοπό. Επίσης άλλα 12 παιδιά και ενήλικες εκπαιδεύονται στην αθλητική ιππασία από την έμπειρη εκπαιδεύτρια του ΚΕ.Θ.Ι.Σ., όπως δήλωσε στην εφημερίδα μας η Πρόεδρος του Κέντρου, κ. Μαρία Λίγκα, η οποία εξέφρασε επίσης τις ευχαριστίες της σε όλους τους φορείς (Δήμο Στρυμόνα, Νομαρχία κ.ά). στους ιδιώτες, τα μέλη της Μ.Κ.Ο. ΚΕ.Θ.Ι.Σ. και σε κατοίκους του Ν. Σκοπού που πίστεψαν στην όλη προσπάθεια δημιουργίας του Κέντρου και βοηθούν τα μέγιστα στο να μπορεί να προσφέρει τις υπηρεσίες του.

Η όλη προσπάθεια στηρίζεται ιδιαίτερα στην εθελοντική προσφορά και σε χορηγίες, ενώ ιδιαίτερα σημαντική ήταν η παραχώρηση της έκτασης των 12 στρεμμάτων από το Δ. Στρυμόνα. Ακόμα, ο Δήμος προβλέπεται να κατασκευάσει κλειστό στίβο και στάβλο (χωρητικότητας 15 αλόγων).

Για την προσφορά του ΚΕ.Θ.Ι.Σ. στον τομέα της ιπποθεραπείας στην Ελλάδα, το Υπουργείο Γεωργίας της Αυστρίας του πρόσφερε ένα υπέροχο άλογο "Αλπενσταρ" ειδικά εκπαιδευμένο στην ιπποθεραπεία, το οποίο αυξάνει τη δυναμικότητα του Κέντρου και συμβάλλει στη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών του. Το άλογο έγινε δεκτό με ιδιαίτερη χαρά, συγκίνηση και ικανοποίηση τόσο από τους ανθρώπους του Κέντρου, όσο και από το Δ. Στρυμόνα, σε μια γιορτή υποδοχής και καλωσορισμάτος του την 1η Ιουλίου 2008.

Info Center

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ**

ΜΗΜΑΤΑ:
/ JUNIOR - ΜΑΘΗΤΙΚΑ / ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ECDL
/ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ / ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Καθηγητής Σκοπιάδης: **ΣΠΙΛΙΟΣ Ι. ΒΑΣΙΛΑΗΣ**
Πτυχ. Εφαρμοσμένων Πληροφορικής Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Θέση: Παπαδημητρίου 6

☎ 26550 22688 - ☎ 6977871424 - e-mail: infocenter@totenct.gr

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ

ΖΔΡΑΒΟΣ

κρέατα εντόπια

**ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 153 - ΤΗΛ. 321601
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ**

ΑΠΟ ΤΗΝ «ΚΟΝΙΤΣΑ» ΤΗΣ ΒΟΣΝΙΑΣ ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗΣ

(Πληροφορίες από (<http://www.konjia.com>))

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Πόλη της Κόνιτσας

Η Κονιτς στην αιτιατική γίνεται Κόνιτσα-Konjica (βλ. χάρτη Βοσνίας που είναι η άλλη Κόνιτσα) της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης είναι μια μικρή πόλη σ' ένα ωραιότατο κάμφο του ποταμού Νερέτβα σε υψόμετρο 258 μ. Στα μισά του δρόμου Σεράγεβο-Μόσταρ. Το μαγευτικό τοπίο της καθρεφτίζεται στα κατακάθαρα πράσινα νερά του ποταμού Νερέτβα που διασχίζει την πόλη και όπου δυο άλλα ποταμάκια σμίγουν μαζί του και τρία πανύψηλα βουνά- δάση περικλείουν την κοιλάδα. Και δεν είναι μόνον αυτό. Υπάρχουν εκεί δυο ωραίες λίμνες η Ζαμπλάνικο και η Μποράτσκο (με κρυστάλλινα νερά). Ανάμεσα Σεράγεβο και Κόνιτσα είναι αναγκαία η βελτίωση της σιδηροδρομικής σύνδεσης.

Η διαδρομή του τραίνου είναι μιάμιση ώρα, σε δρόμο 67 χιλ. Υπάρχουν εκεί 58 τούνελ και μεγάλος αριθμός γεφυρών. Το

περίεργο αυτό τραίνο βλέπεις να ανεβαίνει και να κατεβαίνει στα βουνά σα σερπαντίνα, και πότε- πότε τα βαγόνια του να βρίσκονται σε τέσσερα διαφορετικά επίπεδα. Το εισιτήριο γι' αυτή τη διαδρομή είναι λιγότερο από 4 Κ.Μ.

Η διοικητική περιφέρεια (η επαρχία) της Κόνιτσας εκτείνεται και στις δυο πλευρές του ποταμού Νερέτβα και έχει 39.000 κατοίκους.

Πιστεύεται ότι η ίδρυση της πόλης ξεπερνάει τα 4000 χρόνια. Οι παλιότερες οικήσεις είναι των Ιλλυριών που πέρασαν από κει κατεβαίνοντας τον Νερέτβα. Στα Αρχεία του Ντουμπρόβνικ αναφέρεται στις 16 Ιουνίου 1382, για πρώτη φορά. Η πόλη αποτέλεσε μέρος του Βασιλείου της Βοσνίας και ενσωματώθηκε στην Οθωμανική αυτοκρατορία, οπότε και κατασκευάστηκαν πολλά μνημειακά τζαμιά και γιοφύρια τούρκικου στυλ και έδωσαν τη φυσιογνωμία στην πόλη.

Την εποχή της Σοσιαλιστικής Ομόσπονδης Δημοκρατίας που ακολούθησε το δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, (περίοδος του Τίτο) η πόλη ευνοήθηκε σαν πολυεθνική, με συγκοινωνίες, τραίνο που την ένωνε με Σεράγεβο και Αδριατική,

βιομηχανία πολεμική κλπ. Αυτή η βιομηχανία αποτέλεσε μια από τις μεγάλες αιτίες του εμφύλιου πολέμου του 1990.

Από παλιά η πόλη ήταν γνωστή για την ξυλογλυπτική της, τέχνη που πήγαινε από πατέρα σε γιό.

Κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου η επαρχία της Κόνιτσας υπήρξε ένα σημαντικό στρατηγικό σημείο στην επικοινωνία του Σεράγεβου με την Νότια Βοσνία και Ερζεγοβίνη. Όσον καιρό η έδρα ήταν στο Σεράγεβο ο δρόμος μέσω Κόνιτσας ήταν ζωτικός για τις βοσνιακές δυνάμεις. Έπειτα πέρασε στα χέρια των Σέρβων και έγινε έδρα παραστρατιωτικών οργανώσεων. Τελικά επικράτησε στην περιοχή ο Κροατικός στρατός. Και ύστερα από πολλές περιπέτειες ιδιαίτερα με τη συγκέντρωση εκεί πολλών προσφύγων αλλά και μετακομιδή πολλών αιχμαλώτων Σέρβων στρατιωτικών και μη δημιουργήθηκε η περιώνυμη ιδιωτική φυλακή-στρατόπεδο συγκέντρωσης Τσελεβίτσι όπου και βασανιστήρια αλλά και θανατώσεις πραγματοποιήθηκαν. Οι κάτοικοι της Κόνιτσας το 2005 είναι 92% Βόσνιοι. Το 1971 η σύνθεση του πληθυσμού ήταν τέλεια διαφορετική.

Μουσουλμάνοι 52,83% ήτοι 21.599. Οι Κροάτες 29,43% ήτοι 2.034. Σέρβοι 16,31% ήτοι 6,669. Γιουγκοσλαύοι 0,495 ήτοι 202 και άλλοι 0,94% ήτοι 375.

Από την περιοχή της Κόνιτσας κατάγονται ο Αντε Πάβελιτς, ο αρχηγός της φιλοναζιστικής κροατικής οργάνωσης Ουσάσι. Ο Αντε Μάρκοβιτς ο τελευταίος πρωθυπουργός της Σοσιαλιστικής Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιου-

γκοσλαβίας.

Σήμερα η Κόνιτσα είναι μια τουριστική περιοχή με δυνατότητες πεζοπορίας, κάμπινγκ, καγιάκινγκ, κανόειν (με μονόξυλο), ράφτινγκ, ορειβασίας, για κυνήγι.

(**ΣΗΜΕΙΩΣΗ.** Το παραπάνω σημείωμα για την ΚΟΝΙΤΣΑ της Βοσνίας γράφεται από το Γιάννη Λ. που ενώ την είχε ακούσει από παλιά δεν έτυχε να την επισκεφτεί. Πάντως από την περιγραφή και μόνο, που γίνεται στην παραπάνω ιστοσελίδα είναι φανερό ότι τα τοπία (κάμπος, ποτάμι, βουνά, δάση κλπ) των δυο ομώνυμων κοινοτήτων (Κόνιτσας της Βοσνίας και Κόνιτσας της Ηπείρου) μοιάζουν καταπληκτικά.

Και επί πλέον η πρώτη γραπτή αναφορά της Βοσνιακής πόλης στα αρχεία του Ντουμπρόβνικ γίνεται την 16 Ιουλίου 1382. Την ίδια ακριβώς περίοδο (1380) αναφέρεται για πρώτη φορά και το όνομα της δικής μας Κόνιτσας ως κάστρο που ο Δεσπότης της Ηπείρου Θωμάς Πρελιούμπος "φοβηθείς οχύρωσε και κατείχεν εις περιορισμόν του Ισαήμ", μαζί με άλλα κάστρα της Ηπείρου. (Βλ. Π. Αραβαντινού ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ, Τόμ Α' σελ 145, στην υποσημείωση) Σε ό,τι αφορά στην ονομασία της δε βλέπω να υπήρχε εκεί κοντά καμιά αρχαία πόλη που την έλεγαν Κνωσσός, ώστε από κει να έχουμε το Κνωσσός, Κόνιτσα, ούτε και κανέναν άρχοντα Κόνιτς να ξεσηκωθεί από το παραμύθι του Χρονικού της Δρόπολης για να βρεθεί εκεί κοντά και να κτίσει κάστρον εις το όνομα του που ωνόμασε Κονίαν, νυν Κόνιτσα, και να βοηθηθούν έτσι όλοι οι ευφάνταστοι νεώτεροι στις κατασκευασμένες τους απίθανες γενεολογίες και οριοθεσίες εκτρέφοντας ελπίδες ότι με την επανάληψη στο τέλος και οι μπαρούφες γίνονται πιστευτές, καθώς ισχυρίζονταν το πάλαι ποτέ κι ο Γκαίμπελς).

ΨΥΧΑΝΘΗ ΚΑΙ ΜΕΤΕΩΡΑ

ΤΑΣΟΥ ΚΑΝΑΤΣΗ

Κυκλοφόρησε πρόσφατα από τις Εκδόσεις ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ η νέα ποιητική συλλογή του φίλου Τάσου Κανάτση με το γενικό τίτλο «Ψυχανθή και μετέωρα».

Τη Δευτέρα, 15 Δεμβρίου 2008, στις 7.30 το βράδυ, έγινε παρουσίαση του βιβλίου στο ΠΟΛΥΘΕΑΜΑ.

Παρουσιάζοντας τη νέα ποιητική συλλογή, μίλησαν οι καθηγητές του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων ΓΕΩΡΓΙΑ ΛΑΔΟΠΙΑΝΗ και ΠΑΝΝΗΣ ΜΟΤΣΙΟΣ, καθώς και ο ίδιος ο ποιητής. Ποιήματα από τη συλλογή διάβασαν οι: ΓΙΑΝΝΗΣ ΘΩΜΑΣ, ΒΑΓΓΕΛΙΩ ΓΙΑΝΝΑΚΗ και ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΡΙΚΩΝΗΣ, ενώ μουσική παρέμβαση με την κιθάρα του έκανε ο ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΑΓΓΕΛΗΣ.

Οι ομιλητές με τον αναλυτικό και πλήρως κατατοπιστικό λόγο τους, χάρη στη γνώση και την ευαισθησία - λογοτεχνική και ευρύτερη - που διαθέτουν, κράτησαν το ενδιαφέρον των ακροατών αμείωτο μέχρι το τέλος, ανοίγοντας ρωγμές για μια ικανοποιητικότερη - πάντα προσωπική - προσέγγιση της νέας ποιητικής δημιουργίας του Τάσου.

Τα ψυχανθή και μετέωρα αποτελούν ένα σημαντικό σταθμό, ένα παραπάνω βήμα, στην εξελικτική ποιητική πορεία

του Τάσου, όπου οι λέξεις, σφυρηλατημένες στο αμόνι του χρόνου, αποκτούν μια ξεχωριστή δυναμική, που ορίζει τον ποιητή στην εναγώνια αναζήτηση απαντήσεων στα τόσα “γιατί”, με βασικότερο το “γιατί υπάρχουμε”.

Η απάντηση του ποιητή στο υπαρξιακό αυτό ερώτημα φαίνεται να είναι ή καλύτερα είναι απαισιόδοξη, αφού:

*“Ανοίγει μια θύρα
σκοτάδι πυκνό
χιλιάδες θύρες π’ ανοίγουν
χιλιάδες μίλια σκοτάδι”* (σελ. 8).

Ωστόσο η απαισιοδοξία δεν οδηγεί στην παραίτηση. Ξαφνικές αστραπές, σπάνιες έστω, σχίζουν το πυκνό σκοτάδι και κρατούν ανοιχτό το δρόμο της επικοινωνίας και της αναζήτησης μέσα από την ποίηση:

*«Και πάλι ψυχάζω στο σφαγείο
των λέξεων
με τα αίματα της νύχτας στα χέρια μου
γιορτάζοντας την άνοιξη
που τραγουδά ακόμα»* (σελ. 7)
και *Ογκώνεται ο χρόνος
καρποφορώντας το άδηλο
μα η ψυχή
επιμένει να κατοικείται
από θαύματα νέα* (σελ. 45)

Για όσους η ποίηση δεν είναι ένα απλό παιγνίδι λέξεων.

Για όσους οι λέξεις δεν είναι απλές φόρμες που παραπέμπουν σε συγκε-

κριμένα πράγματα, η ποίηση γενικότερα και στην περίπτωση μας η ποίηση του Τάσου Κανάτση είναι ένα καταφύγιο, μια πύλη εξόδου από την πεζή καθημερινότητα.

Είναι αλήθεια ότι η ποίηση δεν έχει πολλούς αναγνώστες. Ανάμεσα σε πολλά άλλα, αποτρεπτικά λειτουργεί και ο λόγος εκφοράς της, λόγος ελλειπτικός, μεταφορικός, αλληγορικός... Ίσως γι' αυτό, αφήνοντας στην άκρη τις ευθύνες της εκπαίδευσης, θα πρέπει, στα πλαίσια πολιτιστικών εκδηλώσεων ή και μεμονωμένα, οι τοπικές κοινωνίες να οργανώσουν λογοτεχνικές βραδιές - ή όπως αλλιώς ειπωθούν - και να φέρνουν σε επαφή το ευρύτερο κοινό με τους τοπικούς τουλάχιστον δημιουργούς.

Προσωπικά, μη διαθέτοντας τις απαραίτητες γνώσεις και την ικανότητα για μια ικανοποιητικότερη παρουσίαση της νέας ποιητικής συλλογής του Τάσου Κανάτση, θα κλείσω με ένα ακόμη ποίημα του

*«Μείνε για λίγο στην ξέφωτη μνήμη
στην ηλικία των απέραντων δρόμων
και στις στιγμές τη θαλαρή πνοή
Για να σε θυμηθώ
για να σε αγαπήσω
Πριν πάρει ο χρόνος τα κλειδιά
της σκοτεινιάς
προτού κροτήσ' η θύρα*

*Μείνε για λίγο στην ξέφωτη μνήμη
Μες σε μιαν έξαρση ομορφιάς
να ραγίσει το φως
να σκορπίσει
πριν υποταχτείς γενναιόδωρα
στη χλεύη των χεριών
που δε σ' ένιωσαν (σελ. 24)*

I.T.

ΚΑΘΑΡΗΣ ΠΟΙΗΣΗΣ ΕΓΚΩΜΙΟ

Είμαι της άποψης, για να μην πω ότι έχω απόλυτη σιγουριά: αν ο ένας από τους δέκα στίχους στο έργο οποιουδήποτε ποιητή είναι καλός ή, αν θέλετε, το ένα στα δέκα ποιήματα του είναι καλό, τότε λόγος γίνεται για ποιητή κι όχι για σιχοπλόκο. Θα μπορούσε όμως να ρωτήσει κανείς: αν ο ποιητής είναι σε θέση να ξεχωρίσει από μόνος του αυτούς, ας τους πούμε καλούς, στίχους, και έδινε στη δημοσιότητα μόνο αυτούς, τί θα λέγαμε; Προσωπικά θα διαφωνούσα, και να γιατί: μέσα από τους συγκεκριμένους στίχους μιας συλλογής, όντως μπορούν να ξεχωρίσουν λιγοστοί στίχοι ως προς την ποιότητά τους. Παραπέρα όμως, θα πρόσθετα, ότι σε τελική ανάλυση, οι υπόλοιποι, ας τους πούμε λιγότερο δυνατούς, αναδεικνύουν τους πρώτους, κι όλοι μαζί απεικονίζουν, βγάζουν προς τα έξω και εκφράζουν όχι μόνο το νόημα αυτών των ξεχωριστών, αλλά και το κείμενο στο σύνολο

του. Ας κάνω μια σύγκριση: σε μια χορωδία ξεχωρίζουν δυο τρεις φωνές. Ξεχωρίζουν επειδή υπάρχουν οι άλλες φωνές κι ακριβώς εκείνες τις ανυψώνουν. Κάτι ακόμα που το θεωρώ πολύ βασικό: σε κάθε νέα ανάγνωση των ίδιων ποιημάτων, ο κάθε αναγνώστης θα ανακαλύπτει νέους στίχους που θα τον συγκινούν αισθητικά, ενώ κατά τις προηγούμενες αναγνώσεις τον άφηναν αμέτοχο ως προς την σωστότερη αξιολόγηση τους. Και τελευταίο: για μερικούς από τους στίχους που προκάλεσαν το ενδιαφέρον τού αναγνώστη σε προηγούμενες αναγνώσεις, τώρα μπορεί και να διερωτάται: γιατί τους ξεχώρισα τότε, αφού σήμερα τους βρίσκω μέτριους;

Σας μιλώ από προσωπικές εμπειρίες. Κι αφού είναι έτσι, τότε ποιο πρόβλημα πρακτικού και θεωρητικού χαρακτήρα προκύπτει; Οι στίχοι παραμένουν ίδιοι: ότι αντικειμενικά ή υποκειμενικά είχε να πει και να εκφράσει ποιητικά ο ποιητής, υπάρχει στο εσωτερικό των ποιημάτων του. Εκείνος που αλλάζει συνεχώς είναι ο αναγνώστης, ο μελετητής της ποίησης. Και πράγματι αυτός βρίσκεται σε μια πορεία ασταμάτητη από το χτες στο σήμερα και το αύριο. Διαφοροποιείται συνεχώς. Το ίδιο και το περιβάλλον του, αλλά και οι προβληματισμοί του, χάρη στα νέα διαβάσματα, τους στοχασμούς

και προπαντός τη νέα διανοητική επεξεργασία τους. Αυτή η επίπονη, επαναλαμβανόμενη και παλινδρομική σχέση - κίνηση, τα φλας -μπακ, που λένε, τα πίσω μπρος, είναι όχι μόνο διαφορετικά ποσοτικά, αλλά και ποιοτικά ασύγκριτα.

Έτσι ίδρωνα και ξαναϊδρωνα χτες, Κυριακή, όταν, κουβέντιαζα με στίχους του Τάσου Κανάτση από τη νέα του συλλογή με τον τίτλο: "Ψυχανθή και μετέωρα". Δεν ξέρω γιατί μου ήρθαν στο νου τα "Νηπενθή" του Καρυωτάκη. Κι αμέσως τον αφήνω. Τον Καρυωτάκη, για να ευχαριστήσω και δημόσια τον Τάσο Κανάτση για την αισθητική, πνευματική και συναισθηματική τροφή που μου χάρισε αυτές τις μέρες. Αλλά ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή, από την πρώτη τυπωμένη σελίδα. Την προνομιακή θέση τού ποιητικού προλογίσματος τής συλλογής την έχουν οι πέντε σειρές που σας τις διαβάζω αμέσως:

*Ο ουράνιος θόλος γαβγίζει
την αδέσποτη περιπλάνηση
της αθωότητας με το στόμα του
καιρού που λεπλατεί τα όνειρα*

Σύντομο το ποίημα, αλλά εξαιρετο - καθαρή ποίηση, και δεν υπερβάλλω αν πω μεγάλη. Είναι ατόφιο το πολύτιμο μέταλλο που δεν ανακάλυψε, αλλά δημιούργησε, σάμπως εκ του μηδενός, ο Τάσος Κανάτσης. Τον βοήθησε

η τύχη, λέμε συνήθως, κι ας είμαστε σίγουροι ότι το σύνθεσε κομμάτι το κομμάτι, με γνώση και με πολύ κόπο. Γι' αυτό και φαίνεται τόσο απλό. Κι όταν προσπαθείς κι εσύ να κάνεις κάτι παρόμοιο, διαπιστώνεις πως δεν το πετυχαίνεις, άρα δεν είναι καθόλου εύκολη υπόθεση η ποιητική δημιουργία. Πελέκνισε πολύ τον εαυτό του για να βγάλει από μέσα του την κάθε ποιητική εικόνα τού μικρού ποιήματος, να ανακαλύψει την ηχητική αξία τής κάθε λέξης και φράσης, να τις βάλει στο ρυθμό που εκείνος ανακάλυψε. Μέσα από την παρέλαση ήχων και λέξεων, από τον συγκεκριμένο βηματισμό τους, μας κοινωνεί, εμάς τους αναγνώστες του, με το ποιητικό νόημα τού κομματιού που πρέπει να το κατανοήσουμε ως πλήρως ολοκληρωμένο, όμορφο και πανέμορφο ποιητικό σύμπαν σε όλα τα επίπεδα οργάνωσής του. Το κάθε τι βρήκε την αποκλειστικά δική του θέση. Καμιά αλλαγή δε μπορεί να γίνει, ούτε κι από τον ποιητή, χωρίς να καταστρέψει το πολύ συγκεκριμένο οικοδόμημα. Μικρό, αλλά λαμπρά ολοκληρωμένο σύμπαν.

Παρακάτω: μια τοσοδούλικη συναισθηματική φόρτιση τού λόγου του, και το ποίημα αποκτά ασυνήθιστη θαλπωρή και γοητεία. Σε παίρνει από το χέρι ο ποιητής και σε οδηγεί σε χώρους

μιας ξεχασμένης μνήμης που τώρα όχι μόνο ξαναζωντανεύει, αλλά και γιγαντώνεται με καταστάσεις σφόδρα επιθυμητές. Σας λέω για το ποίημα που θα το διαβάσω για να το χαρούμε μαζί:

*Μείνε για λίγο στην ξέφωτη μνήμη
στην ηλικία των απέραντων δρόμων
και στις στιγμές τη θαλερή πνοή
Για να σε θυμηθώ*

για να σε αγαπήσω

*Πριν πάρει ο χρόνος τα κλειδιά
της σκοτεινιάς*

προτού κροτήσ' η θύρα

Μείνε για λίγο στην ξέφωτη μνήμη

*Μες σε μίαν έξαρση ομορφιάς
να ραγίσει φως*

να σκορπίσει

πριν υποταχτείς γενναιόδωρα

στη χλεύη των χεριών

που δε σ' ένιωσαν

Εδώ μπορεί και να τελειώσει το ποίημα, αλλά εγώ θα συνεχίσω με τις τρεις στροφές της επόμενης σελίδας:

Θά 'χω κόψει για πάντα

τους δρόμους

κι οι φωνές από μακριά

δε θα εγείρουν την ακινησία

του στήθους

Στους μαιάνδρους τής ερημιάς

θα χάνομαι ήρεμος

καθώς ο φυγός

με τον πάγο στο βλέμμα

Ηττημένος βαθιά μα αυτάρκης

μες σε ξένες φωτιές
και διάτρητος
απ' την έγχρωμη λύπη
της νεότητας μου

Λέω να σταματήσω απότομα: θα κόψω χωρίς οίκτο τον ειρμό των σκέψεων μου, οι σημειώσεις των οποίων γεμίζουν άλλες δύο κι αχρησιμοποίητες για σήμερα σελίδες. Θα σταματήσω ξαφνικά κι ανολοκλήρωτα. Συνεχίστε κι ολοκληρώστε εσείς ή κι απορρίψτε ακόμα τα λόγια μου, μέσα από δικά σας διαβάσματα των στίχων του Κανάτση. Μεγαλύτερη δικαίωση των όποιων κόπων μου, μεγαλύτερη ευχαρίστηση για έναν φιλόλογο από το να σας κεντρίσει, να κινήσει την περιέργεια σας για να διαβάσετε τους στίχους τού ποιητή, θαρρώ πως δεν υπάρχει. Και να ανακαλύψετε από μόνοι σας την αντιστοιχία ή την αναντιστοιχία των απόψεων μου σε σχέση με τους στίχους που σας παρουσίασα. Σειρά, λοιπόν, τώρα έχει ο Κανάτσης: διαβάζοντας τον, να διαμορφώσετε δική σας άποψη για τον ποιητή και την ποίηση γενικά.

Θέλω όμως να σας διαβάσω απόψε κι ένα τελευταίο ποίημα. Ας είναι η στερνή μου (απεγνωσμένη ή όχι) προσπάθεια για να σας πείσω τελικά για την αισθητική απόλαυση που οπωσδήποτε θα καταγράψετε στο πετσί τής σκέψης και των αισθημάτων σας από το προσωπικό σας διάβασμα των ποιημάτων αυτούτης τής συλλογής. Ακούστε το:

Άστοργος καιρός
Χιονίζει μοναξιά χιονίζει νύχτα
Χλοΐζει η σιωπή
τα μαύρα δέντρα στον έρημο τόπο
Όσα χάθηκαν
γίναν λέξεις νωπές μιας ελεγείας
πυργώνονν το ανέφικτο
και μένεις έγκλειστος
με τη τρυφερή συνομιλία
των δέντρων
κάτω απ' το ανελέητο στραφτάλισμα
τ' ουρανού
Γιατί υπάρχουμε;

Και να προσέξετε, παρακαλώ, εκείνη την ηχητική οργάνωση των λέξεων: χιονίζει, χιονίζει, χλοΐζει. Γιατί δεν είναι καθόλου τυχαία. Τάσο Κανάτση, ποιητή: σε ευχαριστώ και πάλι για την απόλαυση που κέρδισα, διαβάζοντας τους νέους στίχους σου. Να είσαι καλά. Και να πηγαίνεις εσύ προς την έμπνευση, αν νομίζεις πως εκείνη σου γύρισε την πλάτη. Ευχαριστώ και σας, τους ακροατές μου, που είχατε την καλοσύνη να με ακούσετε.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΟΤΣΙΟΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΗ Σ.Ε.: Ευχαριστούμε τον κ. Μότσιο που ανταποκρίθηκε στο αίτημά μας να δημοσιεύσουμε το κείμενο παρουσίασης της νέας ποιητικής συλλογής του Τάσου στο περιοδικό μας.

Πήραμε το κείμενο λίγο καθυστερημένα και σ' αυτό οφείλεται που ένα ποίημα γράφτηκε δυο φορές.

Η Εκτροπή των νερών της Πίνδου και η κοινωνική συναίνεση

Η κοινωνική συναίνεση αποτελεί βασική προϋπόθεση για να γίνει ή να μη γίνει ένα έργο γενικότερης σημασίας σε μια περιοχή. Στα μέσα της δεκαετίας του '90 ματαιώθηκε, ύστερα από συντονισμένο αγώνα, η εκτροπή των νερών του **Αώου ποταμού** και η κατασκευή από τη ΔΕΗ του υδροηλεκτρικού φράγματος στη Βοβούσα (**Α-ΥΗ Βοβούσας**), επειδή δεν υπήρξε συναίνεση, τόσο από τους ίδιους τους κατοίκους όσο και από την ίδια την κοινότητα.

Στην αρχή της μη κοινωνικής συναίνεσης στηρίζεται και ο αγώνας για να μην κατασκευαστεί το **ΥΗ φράγμα** στον **Άγιο Νικόλαο Αράχθου**, όπως φαίνεται και σε σχετικό πρόσφατο υπόμνημα προς τον Υπουργό Ανάπτυξης κ. Χρήστο Φώλια και το συμπατριώτη μας Υφυπουργό ΠΕΧΩΔΕ κ. Σταύρο Καλογιάννη. Το κοινό υπόμνημα υπογράφουν η Πανεπειρωτική Ομοσπονδία Ελλάδος, η Ομοσπονδία Τζουμερκιωτών και ο Σύλλογος Προστασίας Αράχθου.

Λίγο μακρύτερά μας, στην Αιτωλοακαρνανία, επί χρόνια τώρα κατασκευάζεται το μεγάλο έργο της εκτροπής των νερών του **Αχελώου ποταμού**

προς το θεσσαλικό κάμπο χωρίς καμία κοινωνική συναίνεση. Και η "Πανελλήνια Κίνηση ενάντια στην εκτροπή του Αχελώου" δίνει τον άνισο αγώνα της.

Όλα χωρίς διάλογο και χωρίς καμία κοινωνική συναίνεση.

Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΛΕΥΤΕΡΗ ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗ

Στην προ ημερών (24-10-08) συνάντηση στο Εργατικό Κέντρο Ιωαννίνων για το **ΧΥΤΑ στο Ελληνικό** -κραυγαλέα περίπτωση κι εδώ της μη κοινωνικής συναίνεσης για το χώρο που έχει εγκατασταθεί ο ΧΥΤΑ-σχολιάστηκ και η πρόσφατη επιστολή στον τοπικό Τύπο του συμπολίτη μας τ. Βουλευτή κ. **Λευτέρη Καλογιάννη** που αφορά την εκτροπή των νερών της Πίνδου. Ο τίτλος της επιστολής: "**Υλοποιείται πρόταση του Ελευθέριου Καλογιάννη για τη μεταφορά νερού στο Λεκανοπέδιο Ιωαννίνων**", όπου κατά τον επιστολογράφο "**η Κοινοπραξία ΔΕΗ - ΑΠΕ - ΤΕΡΝΑ Α.Ε.**, η οποία έχει αναλάβει την κατασκευή του έργου, ολοκλήρωσε τη σύνταξη της πολυδάπανης μελέτης-Τεχνική και Περιβαλλοντική-την οποία υπέβαλε στους αρμόδιους φορείς για την έγκριση...". Και σύμφωνα

με τον κ. Καλογιάννη ο στόχος θα επιτευχθεί **"με την αξιοποίηση του υδατικού δυναμικού της Οροσειράς της Πίνδου"**. Στην ίδια επιστολή ο κ. Καλογιάννης εκφράζει τις ευχαριστίες του: α) προς τον Πρωθυπουργό Κώστα Καραμανλή, β) στον Πρόεδρο της Βουλής και πρώην Υπουργό Ανάπτυξης Δημήτρη Σιούφα και γ) στον Υπουργό Ανάπτυξης Χρήστο Φώλια, **"για την κατανόηση και έμπρακτη στήριξη της πραγματοποίησης του μεγάλου αυτού όσο και Εθνικής σημασίας Έργου"**.

Ωραίες οι προτάσεις και οι ιδέες του αγαπητού κ. Λευτέρη Καλογιάννη, γεμάτες οράματα και μεγαλεπήβολα σχέδια. Ωραία και η ιδέα του να ποτιστεί και να υδρευτεί από τα νερά της **Οροσειράς της Πίνδου** ολόκληρο το Λεκανοπέδιο Ιωαννίνων και η πόλη μας· να εμπλουτιστεί η Παμβώτιδα λίμνη με άφθονο και καθαρό νερό να γεμίσουν νερό η Άρτα και όλοι οι Νομοί της Ηπείρου μέχρι και τα νησιά του Ιονίου Πελάγους. Ωραία όλα αυτά. Αλλά δύο απορίες.

ΟΙ ΑΠΟΡΙΕΣ ΜΑΣ ΚΑΙ Η ΜΕΛΕΤΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΥ

Απορία πρώτη: Υπάρχει τόσο άφθονο νερό στην Οροσειρά της Πίνδου και στον Αώο ποταμό ώστε ένα σημα-

ντικό μέρος αυτού να περισσεύει για τις ποικίλες άλλες ανάγκες τόσων και τόσων άλλων περιοχών της Ηπείρου και του νομού μας;

Απορία δεύτερη: Υπάρχει άραγε **η απαραίτητη συναίνεση** της τοπικής κοινωνίας (από Μέτσοβο, Μηλιά, Βοβούσα, χωριά Ανατ. Ζαγορίου, Περιβόλι νομού Γρεβενών, Λαΐιστα, Δίστρατο, χωριά Λάκκας Αώου, μέχρι την Κόνιτσα και πέραν αυτής) **για τη μεταφορά και την εκτροπή** του εναπομείναντος νερού του **Αώου ποταμού** στο Λεκανοπέδιο Ιωαννίνων και πέραν αυτού; Σίγουρα, όχι. Και τι απέγινε εκείνη η από τα μέσα της δεκαετίας του '80 συγκροτημένη πρόταση του συναδέλφου Γεωπόνου **Παναγιώτη Κουτσούκου** για την ύδρευση του Λεκανοπεδίου και της πόλης μας από τις **πηγές του Αμαράντου**, με τη μεταφορά του νερού δια φυσικής ροής; Όραμα του εκλεκτού συναδέλφου σε χρόνους χαλεπούς και δύσκολους για την περιοχή και προτού ακόμα ο Πατριωτισμός (εντός ή εκτός εισαγωγικών) καταντήσει ή πάει να καταντήσει για ορισμένους ή πολλούς και στους έσχατους καιρούς, χρυσοφόρο [ευ-ρω]επάγγελμα, εταιρείες και τέτοια, και όπου χώρας.

Την Αμερική την ανακάλυψε ο Χριστόφορος Κολόμβος και οι σύντροφοί του και οι Κολοκοιτρωναίοι προηγήθη-

καν των Βαυαρών. Αναφέρομαι στον Παναγιώτη Κουτσούκο και όσους πρωτοπόρους. Τιμή και έπαινος. Κλείνει η παρένθεση.

ΚΑΙ ΚΑΤΙ ΑΚΟΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ ΒΟΒΟΥΣΑΣ

Ως "έγκλημα· έγκλημα μετα-ληστει-
ας" σε βάρος του φυσικού μας περι-
βάλλοντος χαρακτηρίστηκε στα μέσα
της δεκαετίας του '90, ομόφωνα από
το Κοινοτικό Συμβούλιο Βοβούσας και
με σύμφωνη γνώμη όλων των κατοί-
κων και των φορέων του χωριού, το
έργο **της εκτροπής** του εναπομείνο-
τος νερού **του Αώου ποταμού** για την
κατασκευή από τη ΔΕΗ του ομώνυμου
υδροηλεκτρικού φράγματος στα όρια
μεταξύ Βοβούσας και του Εθνικού
Δρυμού της Βάλια Κάλντας. Και ήταν
ξεκάθαρες οι θέσεις μας τότε:

- Ναι στην ανάπτυξη και την πρόο-
δο της περιοχής.
- Ναι στην κατασκευή μικρών έρ-
γων κατά μήκος του Αώου ποταμού
και σε ποικίλες άλλες παρόχθιες δρα-

στηριότητες, ύστερα από εμπειριστατω-
μένη περιβαλλοντική και τεχνική μελέ-
τη.

- Όχι στις εκτροπές των νερών των
ποταμών.

Και το έργο ματαιώθηκε. Αφού κοι-
νωνική συναίνεση δεν υπήρξε.

Αγώνας ουσιαστικός και συντονι-
σμένος και με θέσεις όμοιες με αυτές
του ΥΠΕΧΩΔΕ, όπως είχαν διατυπω-
θεί στην υπ' αριθ. 4068/7-8-95 **αρνητι-
κή απόφαση** της Γενικής Δ/σης Περι-
βάλλοντος κατά της κατασκευής του Α-
ΥΗ Βοβούσας και της εκτροπής του Α-
ώου ποταμού.

Και η πρόσφατη ομόφωνα απόφα-
ση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δή-
μου **Ανατολικού Ζαγορίου** κατά της
παραπάνω πρότασης του κ. Ελευθερί-
ου Καλογιάννη, είναι άξια μνείας και
απόδειξη πως ο αγώνας κατά της ε-
κτροπής των νερών της Πίνδου συνε-
χίζεται.

Κώστας Δήμου
Γεωπόνος
Τέως Πρόεδρος Βοβούσας

«ΛΕΥΤΕΡΗ Β. ΤΖΟΚΑ: «ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ»:
Από το Ναό της Ρίζας μας, (Αθήνα 2008)

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΣΤΑΘΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΚΟΥΡΑΣΤΟΣ, αεικίνητος, αειθαλής και πάντα δημιουργικός και παραγωγικός ο ηπειρώτης δημοσιογράφος, συγγραφέας, αλλά και λογοτέχνης (περισσότερο ποιητής) ΛΕΥΤΕΡΗΣ Β. ΤΖΟΚΑΣ.

Εκατοντάδες τ' άρθρα του, τα δημοσιεύματά του στον ημερήσιο και στον περιοδικό τύπο, όχι μόνον της γενέθλιας γης του, της Ηπείρου, αλλά και άλλων διαμερισμάτων της χώρας μας. Δεκάδες οι διαλέξεις του στην πρωτεύουσα και στην επαρχία. Αγρυπνούσα ψυχή και ανύσταχτο πνεύμα.

Ένας πνευματικός άνθρωπος των ανταριασμένων καιρών μας. Μέλος της Εταιρείας αλλά και της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών, της Ένωσης Συντακτών Περιοδικού τύπου, της Ηπειρωτικής Εταιρείας, του Συνδέσμου Ιστορικών Συγγραφέων (είναι και μέλος στο Δ.Σ.) και άλλων Λογοτεχνικών και πατριωτικών σωματείων. Για την προσφορά του είναι βραβευμένος με επαίνους, βραβεία και μετάλλια.

Πάνω από είκοσι και τα τυπωμένα βιβλία του, που καλύπτουν τον αγιασμένο χώρο της ποίησης, το δοκιμακό λόγο και το χώρο της μελέτης. Η

λογοτεχνική του δουλειά έχει δεόντως εκτιμηθεί και πέρα απ' την πληθώρα των επαινετικών κριτικών έχουν γραφτεί και τρεις μονογραφίες για το έργο του από τους καταξιωμένους πνευματικούς ανθρώπους.

Στην αλυσίδα των βιβλίων του, ο Λευτέρης Τζόκας πρόσθεσε άλλον έναν καλοδουλεμένο κρίκο. Το νέο βιβλίο του με τον τίτλο: "ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ - Από το Ναό της Ρίζας μου". Βιβλίο καλοτυπωμένο (απ' τις εκδόσεις Χάρη Πάτση, μ' εξώφυλλο φιλοτεχνημένο απ' το συγγραφέα) σε μεγάλο σχήμα, που καλύπτει 111 σελίδες.

Ο τίτλος του μιλάει από μόνος του για τα περιεχόμενα του βιβλίου του, κάπου δέκα κείμενα, εμπορούμενα από ασίγαστη λατρεία για τον τόπο του και από άμετρη αγάπη στη μακραίωνη και μαιανδρική ιστορία μας, τη γεμάτη από ηρωισμούς και κατορθώματα ημιθέων και ηρώων.

Με το πρώτο κείμενό του (Ήπειρος) αποδίδει μέρος των τροφείων που οφείλει στο γενέθλιο τόπου του. Και τα τροφεία συμπληρώνει και με τ' άλλα κείμενα για το Σούλι, την Άρτα, το Ζάλογγο και το Πέτα, αλλά και για

τους άλλους τόπους θυσίας της πατρίδας μας. Όλα τους δείγματα αυτοθυσίας για την Αγία Λευτεριά μας. Εντυπωσιακές και τεκμηριωμένες και οι επετειακές ομιλίες του -πανηγυρικοί λόγοι- για την απελευθέρωση των Ιωαννίνων, για την εξέγερση στον Παλαμά Δομοκού, για την ελληνικότητα της Μακεδονίας, για τον εθνεγέρτη κι εθνομάρτυρα Ρήγα Φεραίο και τον Ψάλτη της Ελευθερίας Διονύσιο Σολωμό. Ελεγειακό τόνο έχουν τα κείμενα για την Πόλη, για το Πέτα και για τα μαρτυρικά Καλάβρυτα.

Όλα τα κείμενα του Τζόκα είναι καλοδουλεμένα απ' την αρχή ως το τέλος. Ο λόγος του σέρεος, μεστός, χυμώδης, ενθουσιώδης όταν πρέπει, θρηνητικός, όπου το θέμα το επιβάλλει, έμπλεος από πατριωτισμό και με τον οφειλόμενο σεβασμό σ' αυτούς που θυσιάστηκαν για τις αξίες και τα ιδανικά της φυλής μας.

Διαβάζοντας τα "Μελετήματα" του ηπειρώτη συγγραφέα νιώθεις να σε πλημμυρίζουν αισθήματα εθνικής περηφάνειας και συγκίνηση, που κάνει τα μάτια να υγραίνονται. Καντήλια, που ανάβουν στο εθνικό εικονοστάσι, για να μας θυμίζουν αγώνες, θυσίες, ηρωισμούς, κατορθώματα και ταυτόχρονα να μας φωτίζουν στους ομιχλώδεις καιρούς που ζούμε, για να βρού-

με το βηματισμό μας και τη χαμένη μας ρότα. Αγιοκέρια εθνικής μνήμης, τέτοια που συχνά πρέπει ν' ανάβουν στους Βωμούς αυτών, που θυσιάστηκαν για την τιμή της πατρίδας. Κείμενα μνήμης και χρέους.

Πρέπει να θυμόμαστε και να γνωρίζουμε την ιστορία, γιατί αν την ξεχάσουμε, ίσως υποχρεωθούμε να ξαναζήσουμε τα ανεπιθύμητα γεγονότα και τις δίσεκτες καταστάσεις εκείνων των δυσχεϊμερων καιρών. Και αυτό μας το θυμίζουν με τον καλύτερο τρόπο τα κείμενα του Τζόκα.

Εν κατακλείδι, πρέπει να τονιστεί ότι όλοι και ιδιαίτερα οι νέοι μας οφείλουν να διαβάσουν τα "Μελετήματα" του Λευτέρη Τζόκα. Και διαβάζονται εύκολα, γιατί ο Λευτέρης γράφει την Ιστορία με το χέρι της Λογοτεχνίας. Θα βγουν κερδισμένοι και θα νιώσουν περισσότερο πατριώτες, ενώ ταυτόχρονα θα αισθανθούν και το δικό τους χρέος-χρέος που δεν εξοφλείται μόνο στους πολέμους αλλά και στην περίοδο της ειρήνης.

Φίλε, σ' ευχαριστώ για το αξετίμητο δώρο σου και σε συχαίρω από καρδιάς!...

ΣΤΑΘΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ "ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ
ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ"

Ο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ ΤΟ 1955

ΑΠΟΣΤ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

Οι πρόσφατες επάξιες εκδηλώσεις για τον Αθηναγόρα στη γενέτειρά του, Βασιλικό Πωγωνίου, έφεραν στη μνήμη μου μια επίσκεψη ομάδας Ηπειρωτών μεταξύ των οποίων και ο αείμν. συνάδελφος Τάκης Σιωμόπουλος, το Πάσχα του 1955, παραμονές των απαίσιων “Σεπτεμβριανών”, στην Κων/πολη, οδικώς με λεοφορείο του τότε ΚΤΕΛ του Ν. Ιωαννίνων ενώ το Κυπριακόν ευρίσκετο ήδη σε έξαρση επί τη έναρξη του αγώνος της ΕΟΚΑ (1.4.55).

Επειδή υπήρχαν στο λεωφορείο τα στοιχεία του στην Ελληνική, εδέχθη επανειλημμένως και πετροβολισμούς Στο Πέραν (Γαλατά). Στην Ευρωπαϊκή εικόνα της πόλης, έσφυζεν ο Ελληνισμός σε μαγαζιά, σπίτια κλπ. Η δε φιλόξενοι ξεναγοί μας πατέρας και κόρη, δικηγόροι, το επώνυμο Μέντζου, από το Πωγωνί αλλά μόνιμοι κάτοικοι στην Πόλη, μας συνιστούσαν, να είμαστε προσεκτικοί στις εκφράσεις μας για τους Τούρκους, διότι μας παρακολουθούν. Από τις πιο ζωηρές εκείνες αναμνήσεις σημειώνω τις παρακάτω πιο αξιοσημείωτες και αποκαλυπτικές και για σήμερα: α) Ο αείμν. αγνός πατριώτης Μέντζιος, μας διηγήθηκε και

το εξής: “Τις εργάσιμες ημέρες γύριζα στους δρόμους όπου υπήρχαν διάφορα συνεργεία και παρακολουθούσα τα έργα εκσκαφών στους δρόμους κλπ., φώναζα “ωραίο άγαλμα, για το Μουσείο”, οπότε ο επί κεφαλής το περισυνέλεγε με πιθανότατα για τα περαιτέρω, άλλως το έθραυαν και το πετούσαν”.

β) Μεταβαίνοντας στην Μικρασιατική περιοχή, όπου ήσαν εγκατεστημένοι οι Τουρκογιαννιώτες, που είχαν εγκατασταθή εκεί με την ανταλλαγή των πληθυσμών σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λωζάννης (1923), καθ’ οδόν μια κυρία μόλις μας άκουσε να μιλάμε Ελληνικά μας ρώτησε με βαθειά Γιαννιώτικη προφορά: “Από που είστε;” και στην απάντησή μας “Από τα Γιάννενα” μας απαντά “κι εγώ απ’ εκεί είμαι, είμαστε πατριώτες!” Μόλις φθάσαμε στον προορισμό απευθύνεται πάντα στα Ελληνικά στους αναμένοντες το καράβι: “Ελάτε να δήτε πατριώτες από τα Γιάννινα”, οπότε η υποδοχή μας ήτο, όντως συγκινητική και το ενδιαφέρον των ηλικιωμένων για τα Γιάννινα τους εκεί γείτονές τους και λοιπά, επίσης ήτο λεπτομερής και ανυπόκριτη. Κάποιος μάλιστα αποχαιρετώντας μας

Η Εκτροπή των νερών της Πίνδου και η κοινωνική συναίνεση

Η κοινωνική συναίνεση αποτελεί βασική προϋπόθεση για να γίνει ή να μη γίνει ένα έργο γενικότερης σημασίας σε μια περιοχή. Στα μέσα της δεκαετίας του '90 ματαιώθηκε, ύπερα από συντονισμένο αγώνα, η εκτροπή των νερών του **Αώου ποταμού** και η κατασκευή από τη ΔΕΗ του υδροηλεκτρικού φράγματος στη Βοβούσα (**Α-ΥΗ Βοβούσας**), επειδή δεν υπήρξε συναίνεση, τόσο από τους ίδιους τους κατοίκους όσο και από την ίδια την κοινότητα.

Στην αρχή της μη κοινωνικής συναίνεσης στηρίζεται και ο αγώνας για να μην κατασκευαστεί το **ΥΗ φράγμα** στον **Άγιο Νικόλαο Αράχθου**, όπως φαίνεται και σε σχετικό πρόσφατο υπόμνημα προς τον Υπουργό Ανάπτυξης κ. Χρήστο Φώλια και το συμπατριώτη μας Υφυπουργό ΠΕΧΩΔΕ κ. Σταύρο Καλογιάννη. Το κοινό υπόμνημα υπογράφουν η Πανεπειρωτική Ομοσπονδία Ελλάδος, η Ομοσπονδία Τζουμερκιωτών και ο Σύλλογος Προστασίας Αράχθου.

Λίγο μακρύτερά μας, στην Αιτωλοακαρνανία, επί χρόνια τώρα κατασκευάζεται το μεγάλο έργο της εκτροπής των νερών του **Αχελώου ποταμού**

προς το θεσσαλικό κάμπο χωρίς καμία κοινωνική συναίνεση. Και η "Πανελλήνια Κίνηση ενάντια στην εκτροπή του Αχελώου" δίνει τον άνισο αγώνα της.

Όλα χωρίς διάλογο και χωρίς καμία κοινωνική συναίνεση.

Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΛΕΥΤΕΡΗ ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗ

Στην προ ημερών (24-10-08) συνάντηση στο Εργατικό Κέντρο Ιωαννίνων για το **ΧΥΤΑ στο Ελληνικό** -κραυγή για λεία περίπτωση κι εδώ της μη κοινωνικής συναίνεσης για το χώρο που έχει εγκατασταθεί ο ΧΥΤΑ- σχολιάστηκε και η πρόσφατη επιστολή στον τοπικό Τύπο του συμπολίτη μας τ. Βουλευτή κ. **Λευτέρη Καλογιάννη** που αφορά την εκτροπή των νερών της Πίνδου. Ο τίτλος της επιστολής: "**Υλοποιείται πρόταση του Ελευθέριου Καλογιάννη για τη μεταφορά νερού στο Λεκανοπέδιο Ιωαννίνων**", όπου κατά τον επιστολογράφο "**η Κοινοπραξία ΔΕΗ - ΑΠΕ - ΤΕΡΝΑ Α.Ε.**, η οποία έχει αναλάβει την κατασκευή του έργου, ολοκλήρωσε τη σύνταξη της πολυδάπανης μελέτης-Τεχνική και Περιβαλλοντική- την οποία υπέβαλε στους αρμόδιους φορείς για την έγκριση...". Και σύμφωνα

με τον κ. Καλογιάννη ο στόχος θα επιτευχθεί "με την αξιοποίηση του υδατικού δυναμικού της Οροσειράς της Πίνδου". Στην ίδια επιστολή ο κ. Καλογιάννης εκφράζει τις ευχαριστίες του: α) προς τον Πρωθυπουργό Κώστα Καραμανλή, β) στον Πρόεδρο της Βουλής και πρώην Υπουργό Ανάπτυξης Δημήτρη Σιούφα και γ) στον Υπουργό Ανάπτυξης Χρήστο Φώλια, "για την κατανόηση και έμπρακτη στήριξη της πραγματοποίησης του μεγάλου αυτού όσο και Εθνικής σημασίας Έργου".

Ωραίες οι προτάσεις και οι ιδέες του αγαπητού κ. Λευτέρη Καλογιάννη, γεμάτες οράματα και μεγαλεπήβολα σχέδια. Ωραία και η ιδέα του να ποτιστεί και να υδρευτεί από τα νερά της Οροσειράς της Πίνδου ολόκληρο το Λεκανοπέδιο Ιωαννίνων και η πόλη μας: να εμπλουτιστεί η Παμβώτιδα λίμνη με άφθονο και καθαρό νερό να γεμίσουν νερό η Άρτα και όλοι οι Νομοί της Ηπείρου μέχρι και τα νησιά του Ιονίου Πελάγους. Ωραία όλα αυτά. Αλλά δύο απορίες.

ΟΙ ΑΠΟΡΙΕΣ ΜΑΣ ΚΑΙ Η ΜΕΛΕΤΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΥ

Απορία πρώτη: Υπάρχει τόσο άφθονο νερό στην Οροσειρά της Πίνδου και στον Αώο ποταμό ώστε ένα σημα-

ντικό μέρος αυτού να περισσεύει για τις ποικίλες άλλες ανάγκες τόσων και τόσων άλλων περιοχών της Ηπείρου και του νομού μας;

Απορία δεύτερη: Υπάρχει άραγε η **απαραίτητη συναίνεση** της τοπικής κοινωνίας (από Μέτσοβο, Μηλιά, Βοβούσα, χωριά Ανατ. Ζαγορίου, Περιβόλι νομού Γρεβενών, Λαϊστα, Δίσπρατο, χωριά Λάκκας Αώου, μέχρι την Κόνιτσα και πέραν αυτής) **για τη μεταφορά και την εκτροπή** του εναπομείναντος νερού του **Αώου ποταμού** στο Λεκανοπέδιο Ιωαννίνων και πέραν αυτού; Σίγουρα, όχι. Και τι απέγινε εκείνη η από τα μέσα της δεκαετίας του '80 συγκροτημένη πρόταση του συναδέλφου Γεωπόνου **Παναγιώτη Κουτσούκου** για την ύδρευση του Λεκανοπεδίου και της πόλης μας από τις **πηγές του Αμαράντου**, με τη μεταφορά του νερού δια φυσικής ροής; Όραμα του εκλεκτού συναδέλφου σε χρόνους χαλεπούς και δύσκολους για την περιοχή και προτού ακόμα ο Πατριωτισμός (εντός ή εκτός εισαγωγικών) καταντήσει ή πάει να καταντήσει για ορισμένους ή πολλούς και στους έσχατους καιρούς, χρυσοφόρο [ευ-ρω]επάγγελμα, εταιρείες και τέτοια, και όπου χώρας.

Την Αμερική την ανακάλυψε ο Χριστόφορος Κολόμβος και οι σύντροφοί του και οι Κολοκοιτρωναίοι προηγίθη-

μας τόνισε . Μας κόψατε χρόνια ζωής απο τη συγκίνηση. Και το έτι συγκινητικότερο. Ολίγο πριν αποχωρήση το καράβι της επιστροφής για την Πόλη, κάποιος σχετικά ηλικιωμένος, μας πλησιάζει και μας αφηγείται ότι “Πριν φύγω από τα Γιάννινα χρωστούσα κάτι χρήματα σε τρία άτομα πατριώτες (μας είπε και τα ονόματα ένα από τα οποία ήταν Κεφάλας), και συνεχίζει: “Με βαραίνει η συνείδηση και θέλω να τα στείλω, αλλά τώρα δεν έχω μαζί μου, και σκέπτομαι να τα στείλω στο Δεσπότη, τι λέτε; Ο αείμν. Τάκης Σιωμόπουλος, μεγαλύτερός μου, τους απαντάει, ότι ήξερε του δύο απ’ αυτούς και συμφωνεί για το Δεσπότη. Τέλος, σε άλλη συζήτησή μας, κάποιος μας αποκαλύπτει: “Μέχρι το 1945 δεν μας πρόσεχαν εδώ γιατί μιλούσαμε μόνο Ελληνικά και μας έβριζαν, έπειτα συνηθίσαμε τα Τούρκικα και μας πρόσεξαν και για την Τρίτη του Πάσχα μας υποδέχθηκε ο μακαρ. Αθηναγόρας στο Πατριαρχείο και με γεύμα. Μετά τούτο ο γνωστός αείμν. Βαγγέλης Φακατσέλης, δημοσιογράφος και εκδότης της ημερησίας τότε εφημερίδας ανθυμάμαι καλά ΕΘΝΙΚΗ ΦΛΟΓΑ, συνέχεια της ομωνύμου της Εθνικής Α-

ντιστάσεως του Ναπ. Ζέρβα όπου υπηρετούσα κι εγώ ως ΕΔΕΣΣΙΤΗΣ και προγενέστερη του ΕΘΝΙΚΟΥ ΑΓΩΓΟΝΟΣ και του ΠΡΩΙΝΟΥ ΛΟΓΟΥ, το ερωτά: “Πανιερώτατε, κάποιος στην Ελλάδα Σας λένε για “φιλότουρκο τι λέτε;”. Εκείνος αφού μας κοίταξε όλους κατάματα με σιγανή φωνή και ήρεμα του απαντά: “Άκουσε παιδί μου, Βαγγέλη, εσείς στην Ελλάδα μπορείτε να λέτε ελεύθερα ό,τι θέλετε, ο Αθηναγόρας όμως αν κατα κεραίαν αποκλίνη από την τακτική αυτή, την επομένη δεν θα είμαι στην Πόλη ούτε και το Πατριαρχείο και το χειρότερο πιθανώτατα δεν θα είναι στα Ελληνικά χέρια (εννοούσε φυσικά τη γνωστή διεκδίκηση της Ρωσίας). Όταν επακολούθησαν τα απαίσια “Σεπτεμβριανά” η οριστική απαρχή εκείνη του εκριζώμου του Ελληνισμού από την Πόλη, Ίμβρο και Τένεδο, τόλμησε να αντιδράσει παθητικά όπως μεταξύ άλλων, μη επικοινωνώντας με τις τουρκικές Αρχές, ως “έγκλειστος”. Αυτά προς γνώσιν και όσων κατά καιρούς ατεκμηρίωτα μέμφονται τον εκάστοτε Οικουμενικόν Πατριάρχη υπό τη σκιά των Τουρκικών Αρχών.

Α.Π.Π.

Εν Μαζίω

Το πε και τόκανε. Για να μπούμε στο θέμα πρέπει να ξεκινήσουμε μ' εκείνη τη βασική αρχή που ψάχνει κι αναζητά απάντηση στο αστυνομικής υφής πενταπλό ερώτημα: Ποιός, πού, τι πότε και γιατί.

Ποιός λοιπόν το είπε; Εκείνος που το ήθελε. Και ποιος το έκανε; Εκείνος που και το ήθελε αλλά και -κυρίως- το μπορούσε. Γιατί δε φτάνει μόνο να το θέλει κάποιος αλλά και να το μπορεί. Κι αναφέρομαι στο ΚΑΛΟ γιατί το κακό μπορεί ο οποιοσδήποτε να το κάνει. Το ΚΑΛΟ όμως θέλει ικανότητες πολλές, αγαθή βούληση, ελεύθερη νόηση, περίσσιο χάρισμα.

Απαντώντας στο τι απαντούμε ταυτόχρονα και στο πού.

Η ζωή του τό φερε έτσι ώστε να παντρευτεί μεγάλος. Όπως όλοι έτσι κι αυτός από παιδί το ήθελε να παντρευτεί, να κάνει οικογένεια, δικό του σπιτικό ν' αποκτήσει παιδιά, να δουλέψει γι' αυτά, να χαρεί, να μεγαλώνει μαζί μ' αυτά. Πολλά τα είχε τα προτερήματα που μπορούσαν να τον βοηθήσουν για να το πετύχει. Ικανός κι εργατικός ήταν, φιλότιμος και κοινωνικός, τίμιος και ειλικρινής, άνδρας με τα όλα του, με αρχές και σεβασμό με αγάπη για τη ζωή και τις χαρές της.

Μα πάντα κάτι στράβωνε και τα χρόνια περνούσαν και περνούσαν τόσο που στην πλάστιγγα των πιθανοτήτων έγερναν μάλλον προς την πλευρά του όχι παρά του ΝΑΙ. Ήταν πλέον μέρος κι αυ-

τός της λίστας των μεγάλων κι ανύπαντρων παιδιών του χωριού.

Όμως σαν παραμύθι λειτούργησε το "ποτέ δεν είν' αργά". Η ελπίδα ζούσε κι έφερε την ώρα την καλή να βρεθεί η κοπελιά που θα γινόταν και έγινε της καρδιάς του η εκλεκτή. Έφυγε απ' τη λίστα και μπήκε σ' άλλη σειρά και βρέθηκε να κάνει δύο υπερθαλασσινά και υπερωκεάνια ταξίδια πριν έρθει για το "και έσονται οι δύο εις σάρκα μίαν".

Κι ήρθε ακόμη πιο χαρούμενη στιγμή και μια καινούργια ζωή σκίρτησε στην κοιλιά της γυναίκός. Τότε και το είπε. - Αν έρθει η ευλογημένη ώρα και γεννηθεί με το καλό, τα βαφτίσια θα γίνουν στον Αη Νικόλα και το γλέντι στην πλατεία του χωριού.

Έτσι κι έγινε το απόγευμα του Σαββάτου στις 5 Ιουλίου 2008.

Η εκκλησία του Αη Νικόλα, όπου βαπτίσθηκε εις το όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος η δούλη του Θεού Αναστασία, γέμισε κόσμο και χαρά. Κι όσοι δε χωρούσαν άναβαν το κεράκι, ασπάζονταν την εικόνα κι έβγαιναν στο χαγιάτι και στον προαύλιο χώρο.

Στην περιποιημένη και καλοφωτισμένη πλατεία του χωριού όλα ήταν έτοιμα κατά το πρόγραμμα. Κατά το "Ρήμα και το Θέλημα". Μπόλικά τα φαγιά και τα πιστά ωσάν ευλογημένα. Μα πιότερα ήταν το κέφι κι η χαρά που έκαναν το γλέντι άφατο και ανεπανάληπτο για

βαφτίσια. Όσοι ήθελαν χόρευαν και χόρευαν πολλοί και πολύ. Προς τούτο συνέβαλε και η καλή ορχήστρα. Μα πιότερο χόρευαν ο Νούνος και ο πατέρας με τις φαμελιές τους. Χορευταράδες ο νούνος και ο πατέρας τα δώσαν όλα στο χορό, προκάλεσαν το θαυμασμό, πήραν το χειροκρότημα και το άξιζαν. Εξάλλου ο χορός ήταν η ενοποιός αιτία των σχέσεών τους. Στο χορό στα διάφορα πανηγύρια ανέπτυξαν κι έδεσαν τη φιλία τους που κατέληξε σε κουμπαριά. Δύο μερακλήδες συνταίριαζαν τα μεράκια τους.

Τελευταίο έμεινε το "Γιατί". Τάμα για βάπτισμα στον Αν Νικόλα ντελάλημα για γλέντι στην πλατεία του χωριού. Έτσι απλά και σπαράτα πραγμάτωσε όσα ήταν κατασπασμένα παιδιόθεν στα κατάβαθα της ψυχής του. Μ' αυτά μεγάλωσε, αυτά ήθελε να βιώσει. Μα ήθελε να τα ζήσει "όξω καρδιά" με συγγενείς, χωριανούς και φίλους. Κι αφού τον αξίωσε ο Θεός να το μπορεί το έκανε κιόλας, αποδείχνοντας ότι είναι από τα άτομα με έμφυτο το χάρισμα της κοινωνιοκεντρικής αντίληψης για τη ζωή. Από τα άτομα που όλο και περισσότερο στις μέρες μας σπανίζουν σε αντίθεση με τα άτομα που διέπονται από την εγωκεντρική αντίληψη που όλο και πληθαίνουν. Κλεισμένα αυτά στον εαυτό τους και τον περίγυρό τους, στο εγώ τους. Αρέσκονται να παίρνουν να μαζεύουν. Να γκρεμίζουν αποθήκες για να κτίσουν μεγαλύτερες να τσιπώσουν τα υλικά τους αγαθά, να φυλακίσουν το εγώ τους. Σφιχτοχέρηδες όντες το χρήμα είναι γι' αυτούς σκοπός. Άγνω-

στο γι' αυτούς η προσφορά. Από παντού επιδιώκουν το κέρδος, προσδοκούν το όφελος. Μεμφίμοιροι βλέπουν το ποτήρι μισοάδειο, παρακολουθούν αμέτοχοι το χορό και το γλέντι απ' το πεζούλι.

Κι απ' την άλλη άτομα ελεύθερα απ' το εγώ τους, ανοιχτόκαρδα κι ανοιχτοχέρηκα, βλέπουν το ποτήρι μισογεμάτο γι' αυτό και κερνούν και πίνουν άσπρο πάτο.

Έχουν ξεπεράσει τη φιλαυτία και τον ατομισμό και θέλουν να μοιράζονται τη χαρά τους, τις καλές τους στιγμές με συγγενείς, χωριανούς και φίλους.

Βλέπουν το χρήμα σαν μέσο που καλύπτει ανάγκες, που αλλάζει χέρια. Δίνουν την ευκαιρία και σε άλλους να βιώσουν το καλό βίωμά τους. Πορεύονται με το "Για τρώτε και για πίνετε. Τούτο τον χρόνο τον καλό τον άλλο ποιος τον ξέρει. Για ζούμε, για πεθαίνουμε, για σ' άλλον κόσμο πάμε". Κι αφήνουν τον εαυτό τους στο Θεό, έτσι απλά με το "έχει ο Θεός". Σήμερα δίνουμε εμείς αύριο κάποιος άλλος. Νάσαι λοιπόν καλά εσύ. Εσύ που τό'πες και τό'κανες. Κι έδωσες το παράδειγμα του κοινωνείν.

Το ίδιο ευχόμαστε να δώσει ο Θεός να συμβεί και σ' άλλα του χωριού ανύπατρα παιδιά. Ποτέ δεν είναι αργά, ποτέ. Η μάλλον κάλλιο αργά παρά ποτέ. Θαρρώ πως κάτι παρόμοιο ξεκίνησε.

Και μ' ένα δεύτερο φίλε. Πού ξέρεις μπορεί κάποιος να περιμένει να γίνει αυτό που χάριν του χορού έχασε στη στροφή ή μάλλον στη δίπλα του χορού.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΘ. ΜΠΕΛΘΙΚΙΩΤΗΣ

ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ - ΜΑΧΗ ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΗΣ (21-11-1940)

Με ιδιαίτερη λαμπρότητα και ξεχωριστή εθνική έξαρση εορτάστηκε στο Δ.Δ. Μολυβδοσκεπάστης η Εορτή των Ενόπλων Δυνάμεων και η ανάμνηση της μάχης που ο δοξασμένος Εθνικός μας Στρατός έδωσε στα αιματοποτισμένα υψώματα του χωριού εναντίον των ατάκτως οπισθοχωρούντων ιταλικών δυνάμεων κατά την 21η Νοεμβρίου 1940, ημέρα Εορτής των Εισοδίων της Παναγίας μας.

Από ετών με απόφαση του Δήμου Κόνιτσας καθιερώθηκε να συνεορτάζεται στην Μολυβδοσκεπάστη η Εορτή των Ενόπλων Δυνάμεων με την τοπική Εορτή της ανάμνησης της μάχης.

Το πρωί της 21· Νοεμβρίου, στον Ιερό Ναό των Αγίων Αποστόλων του χωριού,

τελέσθηκε Θεία Λειτουργία Ιερουργούντος του Αρχιμανδρίτη -Ιεροκήρυκα κ. Ιωήλ μετά του Ιερέως του χωριού κ. Απόστολου Νάκου. Μετά την λειτουργία εψάλει δοξολογία, στην οποία παρέστησαν: Ο Διοικητής του 583 Τ.Π. με το σύνολο των Αξιωματικών και Υπαξιωματικών της Μονάδας, οι Αντιδήμαρχοι του Δήμου Κόνιτσας κ.κ. Κοντογιάννης Χαρ. και Παρασκευάς Χαρ. με Δημοτικούς Συμβούλους, ο Διοικητής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κόνιτσας, ο Πρόεδρος του Δημοτικού Διαμερίσματος Μολυβδοσκεπάστης, ο Πρόεδρος του Αγροτικού Συνεταιρισμού του χωριού, ο Επίτιμος Πρόεδρος της Αδελφότητας Μολυβδοσκεπεαστινών στην Αθήνα Υποστράτηγος ε.α. κ. Δάφνης Ιωάννης, η Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος του Πολιτιστικού Συλ-

λόγου του χωριού, ο Ταξίαρχος της Στρ. Δικαιοσύνης κ. Δάφνης Κώστας και άπαυτες οι κάτοικοι του χωριού.

Τον πανηγυρικό της Ημέρας εκφώνησε η φιλόλογος καθηγήτρια κ. Μαρούλα Παπαευσταθίου - Τσάγκα, καταγόμενη εκ μητρός από τον Συνοικισμό Πωγωνίσκος του Δ.Δ. Βασιλικού Πωγωνίου, η οποία με γλαφυρότητα και εθνικό παλμό αναφέρθηκε στις ένδοξες Ένοπλες Δυνάμεις μας και για την προσφορά τους στο Έθνος μας τόσο κατά την πολεμική, όσο και κατά την ειρηνική περίοδο, καθώς και για τα διαδραματισθέντα γεγονότα της μάχης του χωριού.

Στην συνέχεια, στο Μνημείο θυσιασθέντων στρατιωτών κατά την μάχη του χωριού που βρίσκεται στην είσοδο αυτού, τελέσθηκε Τρισάγιο, κατάθεση στεφάνων από τις Αρχές, προσκλητήριο Νεκρών, τήρηση ενός λεπτού σιγής και εψάλει ο Εθνικός μας Ύμνος. Τιμές απέδωσε στρατιωτικό άγημα του 583 Τ.Π.

Ο Δήμος Κόνιτσας στο κέντρο - ΔΙΠΑΛΙΤΣΑ - του Αποστόλη Δημόπουλου παρέθεσε δεξίωση για τους προσκεκλημένους και τους κατοίκους.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΣΤ. ΡΙΣΤΑΝΗΣ
ΣΥΝΤ/ΧΟΣ ΔΑΣΚΑΛΟΣ

ΜΑΣΤΟΡΙΤΙΚΑ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΝΙΚΟΛ. ΡΕΜΠΕΛΗ

Το σύντομο σημείωμα του φίλου συναδέλφου Αποστ. Παπαθεοδώρου στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ", σχετικό με κάποιον οικοδόμο-λιθοξόο, που, προπολεμικά, εργαζόμενος στο σπίτι του στους Δραμεσούς, σκάλιζε με υπομονή το αγκωνάρι, το δοκίμαζε και πάλι το σκάλιζε, για να το ταιριάσει στον τοίχο, μου έφερε στο νου μια φράση του Μεγ. Βασιλείου από το περισπούδαστο σύγγραμμά του προς τους νέους "όπως αν εκ των ελληνικών ωφελούντο λόγων" (και, φυσικά, εννούσε τα αρχαία ελληνικά έργα), όπου συμβουλεύει: "Πρέπει εξαρχής να εξετάζο-

με χωριστά τα διδάγματα και να τα προσαρμόζουμε στο σκοπό μας (σ' αυτό που επιδιώκουμε), σύμφωνα με τη Δωρική παροιμία: τον λίθον ποτί ταν σπάρτον άγοντας" (κεφ. 4, 10).

Η παροιμία αυτή των Σπαρτιατών, λεγόταν για τον καλό οικοδόμο, ο οποίος σκαλίζοντας την πέτρα, και ύστερα από δυο τρεις δοκιμές, τοποθετούσε το αγκωνάρι - πέτρα προς τη γραμμή του σπάρτου, δηλ. του ράμματος (σχοινιού), που το έπαιρναν από το θάμνο σπάρτο, που είχε λεπτούς κλάδους.

(Πρβλ. φράση σημερινών μαστόρων: "την πέτρα σ' αλφάδι").

Επιτέλους ο πολιτισμός στο Στόμιο

Ακουγα παλιότερα για ένα - δύο σχήματα να ανεβαίνουν μετά το καλοκαίρι μέχρι το μοναστήρι της χαράδρας του Αώου, και ένιωθα κάτι άσχημο να γίνεται στο όμορφο και αγαπητό τοπίο. Η δικαιολογία, στην απορία μου ποιος είναι ο λόγος της εκεί παρουσίας των, ήταν ότι μετέφεραν κάποια υλικά και χρησιμοποιούσε ο γέροντας στα διάφρα έργα που έκανε και συνεχίζει να κάνει εκεί. Σεβαστή και κατανοητή η απάντηση αλλά όχι ικανή να διώξει το άσχημο συναίσθημα. Ήρθε λοιπόν η τελευταία πεζοπόρα, πάντα, ανάβαση στη χαράδρα και το συναπάντημα με αρκετά τροχοφόρα, όπως και το αντίκρισμά τους έξω από το μοναστήρι ζωντάνεψαν τους παλιούς φόβους και προβλημάτισαν έντονα. Το ρεύμα της εποχής δεν ευνοεί τους μοναχικούς περιπατητές σκέφτηκα. Προσπάθησα να διώξω τη μελαγχολία από την νοσταλγία του ήσυχου τοπίου να προσαρμοστώ. Δύσκολο όμως όταν βαθειά μέσα στην ψυχή σου η διαδρομή αυτή υπάρχει σαν καταφύγιο της χαμοζωής της πόλης, όταν το τραγούδι του νερού με την πέτρα, την αγριάδα των βουνών, τα πολύχρωμα φύλλα των δέντρων, όλη αυτή την υπέροχη αρμονία της έχεις για να μιλάει στην καρδιά σου, να σε παρηγορεί, να σε ανακουφίζει, να σε λυτρώνει. Αναλλοίωτο το μονοπάτι χρόνια και

χρόνια μόνο φυσικές αλλοιώσεις πάντα ίδιο μα κάθε φορά καινούργιο ικανό πάντοτε να σε εκπλήξει να σε συγκινήσει. Εκεί λοιπόν που νιώθεις όλα αυτά τα υπέροχα συναισθήματα, κοιτάζει τις απόκρημνες γυμνές βουνοκορφές, το λιγοστό νερό του ποταμού, η ευτυχία σκιάζεται άθελά σου με μια θλίψη από φόβο και αγωνία για το μέλλον, όχι μόνο το δικό σου αλλά κυρίως των παιδιών. Συνεχίζει όμως να περπατάς αμέριμνος ανάμεσα στις φυλλωσιές των δέντρων και μια εφιαλτική γνώριμη βουή ακούγεται. Δυσκολεύεσαι να το συνειδητοποιήσεις, πως και εδώ πια δεν μπορείς να περπατάς ελεύθερα, το αυτοκίνητο άρχισε πλέον νάχει και εδώ προτεραιότητα. Μέχρι να πάρεις την απόφαση να σκαρφαλώσεις στην πλαγιά του μονοπατιού για να περάσει ο άρχοντας με το αυτοκίνητο άρχισε πλέον νάχει και εδώ προτεραιότητα. Μέχρι να πάρει την απόφαση να σκαρφαλώσεις στην πλαγιά του μονοπατιού για να περάσει ο άρχοντας με το αυτοκίνητο, αναγκαστικά σταματάει στην μέση της ανηφόρας. Πρωτευουσιάνος ο φυσιολάτρης οδηγός ζορίζει το τζιπ για να ξεκινήσει, πετάει τα σχετικά καλίκια με τους τροχούς και την ανάλογη σκόνη και σίγουρα εκνευρισμένος με εμάς συνεχίζει. Ανάλογα περιστατικά είδαμε και στην συνέχεια μέχρι να ανέβουμε στο μοναστήρι. Η

θέα με τα παρκαρισμένα οχήματα έξω από τον προαύλιο χώρο ήταν πρωτόγνωρη για μας, όπως επίσης και το ότι για πρώτη φορά συναντήσαμε ατσαλάκωτους φυσιολάτρες και μπογιατισμένες φυσιολάτρισσες. Τα στριγκλίσματα για το όμορφο τοίχο μπλέκουν με τις κραυγές απογοήτευσης αφού το κινητό δεν έχει σήμα εδώ πάνω και τι κρίμα να μην μπορούν οι φυσιολάτρες να επικοινωνήσουν με τους γνωστούς, όχι για τίποτα σογαρό αλλά μόνο και μόνο να πουν όλοι τα ίδια λόγια, που κατόρθωσαν και έφτασαν με το όχημα. Αλήθεια τι κρίμα να μην υπάρχει και μία καφετερία εκεί πάνω για να μπορείς να απολαμβάνεις το τοπίο πίνοντας την φραπεδιά σου. Είναι κρίμα και άδικο ο καλός Θεός να χει φροντίσει να μην έχει νερό το ποτάμι για να μπορούν να περνάνε τα τροχοφόρα και εμείς να μην έχουμε φροντίσει για τα στοιχειώδη. Αφού έφυγαν και οι τελευταίοι με τους τροχούς, την ώρα που ο ήλιος ετοιμαζόταν να κρυφτεί, στο βάθος του ορίζοντα, δίνοντάς του το γνωστό πορφυρένιο χρώμα, πήραμε το δρόμο της επιστροφής. Στα πρώτα μας βήματα είδαμε τα ίχνη του πολιτισμού που επί τέλους έφτασε και στο Στόμιο. Αποσιγάρα από άδεια τασάκια αυτοκινήτων έξω από το προαύλιο του μοναστηριού, χαρτιά πεταμένα, πλαστικά μπουκάλια στο μονοπάτι και βέβαια πλαστικές σακούλες με σκουπίδια πεταμένες από τα παράθυρα στις απότομες

όχθες του ποταμού για να μην φαίνονται. Καμία έκπληξη όμως γιατί δεν είναι δυνατόν ο σημειρνός νεοέλληνας να αντέξει να βρώμικο το καμάρι του, το αυτοκίνητο, και καθαρό το περιβάλλον και μάλιστα στην ερημιά του κόσμου. Αμέτρητες φορές περπατήσαμε αυτή την διαδρομή πρώτη φορά νοιώσαμε να μην είναι όπως παλιά. Ενώ ετοιμαζόμουν να τελειώσω το κείμενο ήρθε στο χέρι μου το τελευταίο περιοδικό της Κόνιτσας και διάβασα τα γραφόμενα του δημάρχου της. Χάρηκα που γίνονται τόσα πολλά έργα στην Κόνιτσα και τόσα πολλά σχεδιάζονται να γίνουν. Να ένας τόπος που δεν μπορεί να τον αγγίξει καμία κρίση. Απόρησα όμως γιατί δεν τα βλέπει όλα αυτά ο κόσμος που μένει εκεί, και όχι μόνο γκρινιάζει αλλά μερκα τη μέρα εγκαταλείπει την κωμόπολη και φεύγει για τις πόλεις. Ίσως να τα προσπερνάει επειδή χρόνια και χρόνια τα ακούει. Τόσα πολλά έργα, τόσοσ πολύς κόσμος που βουλιάζει όχι μόνο τη Κόνιτσα αλλά και τα χωριά της. Μήπως τα πολλά χωριά της που τα επισκέπτεσαι για να πιεις έναν καφέ, τουλάχιστον, και τις περισσότερες φορές φεύγεις, απελπισμένος, αφού όχι μόνο καφέ αλλά ούτε άνθρωπο δεν συνάντησες. Εκτός από τον δήμαρχο τον ικανοποιεί το γεγονός πως κάθε Αύγουστο για 10-20 μέρες υπάρχει ζωή σε όλα τα χωριά της περιοχής όπως φυσικά σε κάθε γωνιά της χώρας.

Ξέρω όμως πως δουλειά κάθε άρχοντα, κάθε πολιτικάντη, που έχει αναχθεί σε επίσημη επιστήμη είναι η παραγωγή και επιβολή ψευδαισθητικών εντυπώσεων. Πιστεύω πως πέραν των άλλων το ίδιο συμβαίνει και με την αξιοποίηση της χαράδρας του Αώου που ο δήμαρχος θεωρεί πως όπως είναι σήμερα δεν συμβάλει στην ανάπτυξη της περιοχής. Και πως αλλιώς θα μπορούσε να σερβιριστεί αυτή η ανάπτυξη παρά μόνο σε φανταχτερή συσκευασία σεβασμού στο περιβάλλον, στην περιοχή και τη Μονή. Μέχρι σήμερα που δεν έχει αναπτυχθεί η χαράδρα λίγοι είναι οι επισκέπτες από όλο τον κόσμο που έρχονται και χαίρονται το περπάτημά της, λίγοι είναι οι προσκυνητές που πάνε μέχρι το μοναστήρι, λίγοι είναι και αυτοί που προχωράνε και δρασκελίζουν ακόμη ψηλότερα; Τόσοι Κονιτσιώτες που καθημερινά την ανεβοκατεβαίνουν, χωρίς την ανάπτυξή της πώς οι κάνουν άραγε; Είναι τόσο μεγάλη η απόσταση που χρειάζονται δήθεν κιόσκια θα μετατραπούν σε ωραίους σκουπιδότοπους, τόπους αποφυγής. Μήπως όμως ανάπτυξη σημαίνει περισσότερα αυτοκίνητα στην χαράδρα και φυσικά δεν ομολογείται: Για την ελλαδική επαρχιωτίλα μας δεν είναι και μικρό πράγμα νάρθει ολόκληρη βασίλισσα και να μην μπορέσει επειδή είχε λίγη βροχή να πάει μέχρι το Στόμιο. Και βέβαια από την ανάπτυξη της χαράδρας δεν θα μπορούσε να έλειπε η αναφορά

στον γέρονα Παίσιο αφού ξέρει καλά ο δήμαρχος πως η αναφορά αυτή συγκινεί και καταπραύνει τις ψυχές. Θα είχε άραγε την ευλογία του γέροντα η σημερινή απαράδεκτη κατάσταση να μαζεύονται εκεί τα βράδια παρέες όχι για να προσευχηθούν, ούτε καν για να γαληνέψουν, αλλά για να φάνε, να πιούν, να βωμολοχήσουν και να βρωμίσουν εκμεταλλευόμενοι την καλοσύνη του εκεί γέροντα ή την απουσία του κάποιες φορές; Όσο για την εικόνα του περιβάλλοντος χώρου στον εορτασμό της μονής τον Σεπτέμβρη όπου εντελώς συμπτωματικά αρκετά τροχοφόρα ανεβαίνουν, παραπέμπει σε τεταρτοκοσμική αθλιότητα. Μια και ο δήμαρχος θυμήθηκε τον γέρονα, ήταν τόσο δύσκολο να διαθέσει ο δήμος ένα λεωφορείο χωρίς να παρανομήσει κανείς για να πάνε κάποιοι Κονιτσιώτες δωρεάν στη μνήμη του; Φαίνεται πως κάτι τέτοιο δεν βοηθούσε την ανάπτυξη της περιοχής. Είναι σίγουρο όμως πως ανα υπήρχε κάποιο όφελος, όχι μία αλλά πολλές λύσεις θα είχαν βρεθεί όχι ένα αλλά πολλά λεωφορεία.

Τελειώνοντας μία ευχή κάνω. Το μέλλον να διαψεύσει όλους τους φόβους και η χαράδρα με την γύρω περιοχή να μην είναι ένα ακόμη θύμα της υπανάπτυξής μας.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΡΕΤΣΑΣ

ΓΙΟΡΤΗ ΤΣΙΠΟΥΡΟΥ ΣΤΗΝ ΦΙΛΟΘΗΗ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΥ Ε.Α. ΙΩΑΝΝΗ ΔΑΦΝΗ

Μια πολιτιστική εκδήλωση, διαφορετική από τις συνηθισμένες πραγματοποιήθηκε την 7-12-2008 στον Δημοτικό Χώρο του Κέντρου Νεότητας (δίπλα στο τένις) Φιλοθέης.

Σ' αυτή την εκδήλωση, δόθηκε ευκαιρία σε κατοίκους του επιμεθόριου χωριού Μολυβδοσκεπάστου να σμίξουν και πάλι (για Τρίτη κατά σειρά χρονιά) με τους δημότες του Δήμο Φιλοθέης με τους οποίους διατηρούν στενούς δεσμούς από το 1997 που έγινε αδελφοποίηση των δύο ΟΤΑ.

Η "κάθοδος" των Μολυβδοσκεπαστινών που διήνυσαν απόσταση 520 χιλιομέτρων και άλλων τόσων επιστροφής, έγινε για να παρουσιάσουν σε μια μικρή έκθεση αγροτικά προϊόντα του μόχθου τους, κυρίως στν πατροπαράδοτου τσίπουρου, που παράγεται στο χωριό με παραδοσιακό τρόπο, υπό την εποπτεία του τοπικού Συνεταιρισμού προεδρευομένου από τον Απόστολο Τσίπη.

Οι προσερχόμενοι σταδιακά, στις τέσσερις ώρες που κράτησε η εκδήλωση επισκέπτες, είχαν την ευκαιρία να γευτούν το τσίπουρο, τις παραδοσιακές πίτες και άλλα προϊόντα, καθώς και τα εκλεκτά εδέσματα του μπουφέ, η δαπάνη του οποίου καλύφθηκε από τον φιλοξενούντα ΟΤΑ.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους ο Δήμαρχος Φιλοθέης Θεόφραστος Οικονομίδης και η δημοτική σύμβουλος Παυλίνα Πανταζή, δημότες του παραπάνω προαστίου και των γύρω περιοχών, μέλη της Αδελφότητας των εν Αθήναις Μολυβδοσκεπαστινών με την πρόεδρο Ελένη Δάφνη καθώς και τα μέλη του Ελληνικού Λαογραφικού και Ιστορικού Ομίλου που είχε την επιμέλεια της εκδηλώσεως.

Η ομάδα χορού του Δήμου Φιλοθέης με χοροδιδάσκαλο τον Στάθη Καλογερόπουλο έδωσε ιδιαίτερο τόνο στην γιορτή, παρουσιάζοντας γνωστές Ηπειρώτικες χορευτικές δημιουργίες.

«ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΤΟΜΙΟΥ» ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Η κωμόπολη μας βρίσκεται στην άκρη της Ηπείρου, στα ελληνοαλβανικά σύνορα, απομονωμένη, αποκομμένη, από τα κέντρα και σχεδόν ξεχασμένη.

Με τον σύλλογό μας φιλοδοξούμε να δώσουμε ζωή στον τόπο μας, να τον αναβαθμίσουμε, να δημιουργήσουμε πολιτιστικά γεγονότα αξιοποιώντας το ανθρώπινο δυναμικό της επαρχίας μας και της δυνατοτήτες που προσφέρει ο χώρος.

Για πρώτη φορά στην ιστορία της γηραιός Ηπείρου και στην ιστορία της ανθρωπότητας παρουσιάζεται σήμερα μαζί με την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας και της πολιτικής, και η μετατροπή της οικουμένης σε μια ενιαία πολιτισμική επικράτεια, η παγκόσμια τάση πολιτιστικής ομοιομορφίας, ο ξέφρενος ρυθμός αλλαγής προτύπων στην κοινωνία, ο αποπροσανατολισμός των ριζών κάθε πολιτισμού - του πολιτισμού μας, ο αποπροσανατολισμός της ορθόδοξης πίστης μας με κοσμοθεωρίες και φιλοσοφοθεωρίες, με απορρόφηση όλων των πολιτισμών από έναν εκσυγχρονισμένο "πολιτισμό" όπως λένε και που τον προβάλλουν από σχεδόν όλα τα σύγχρονα

μέσα της τεχνολογίας και επικοινωνίας.

Η γνώση του δικού μας πολιτισμού και μάλιστα για τους νέους είναι αναγκαία, εξ ίσου όμως αναγκαία είναι και η προάσπιση και σωτηρία του πολιτισμού των προγόνων μας, των ηθών και εθίμων, καθώς και της ορθόδοξης πίστης μας, στην μοναδικότητα του.

Είναι η πιο σημαντική κληρονομιά μας που μάλιστα η ιστορία μας δίδαξε ότι η ορθόδοξη πίστη μας επιβίωσε μετά από χρόνια σκλαβιάς, μετά από ξεριζωμούς και γίνεται λαμπαδοδρόμος της ψυχής μας, της ψυχής του ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ.

Ο σημαντικότερος στόχος μας η διάσωση και μεταλαμπάδευση του πολιτισμού μας, των παραδόσεων μας, των ηθών και εθίμων μας, η διατήρηση άσβεστης της Εθνικής Μνήμης της Ορθόδοξης Χριστιανικής μας πίστης.

Ένας από τους κύριους στόχους του συλλόγου μας είναι να δημιουργήσουμε και εμείς ΦΑΡΟ μεταλαμπάδευσης της ορθόδοξης χριστιανικής μας πίστης που μάλιστα οι παππούδες μας κατάγονταν από την ορθόδοξη ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ από τα χωριά ΜΙΣΤΙ, ΤΣΑΡΙΚΛΙ, ΦΑΡΑΣΑ.

Θέλουμε να δημιουργήσουμε όπως δημιούργησαν και οι παπούδες μας χώρο πίστης, χώρο συγκέντρωσης, αδερφοσύνης, χώρο αγάπης προς τον συνάνθρωπό μας.

Η δύναμη των ηθών και εθίμων, η παράδοση, εκφράζονται κατά τον χρόνο απελευθέρωσης, με διάφορους ναούς, νάϊσκους, με πανηγυρικές εκδηλώσεις λατρεύσεις των Θείων και Αγίων.

Ο σύλλογος μας "ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΤΟΜΙΟΥ" έχει ως σκοπό την ανάπτυξη και εν γένει πρόοδο της επαρχίας Κόνιτσας με την διάσωση, διατήρηση και προαγωγή του λαϊκού μας πολιτισμού που θα πραγματοποιηθεί

- Με την διοργάνωση κοινωνικών και εκπαιδευτικών εκδηλώσεων, ομιλιών, εκδρομών, χορών, αθλητικών εκδηλώσεων, προβολών, ταινιών μορφωτικού και κοινωνικού περιεχομένου ως και λοιπών καλλιτεχνικών εκδηλώσεων.

- Με την πραγματοποίηση διαλέξεων και συζητήσεων πάνω στα θέματα της νεολαίας μας σχετικά με την μόρ-

φωση, την εργασία και τον επαγγελματικό προσανατολισμό καθώς και διαλέξεων και συμβουλών από ειδικούς στους κατοίκους πάνω σε διάφορα κοινωνικά, επαγγελματικά θέματα.

- Με την ενεργό συμμετοχή για τη διατήρηση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος

- Με την συγκέντρωση λαογραφικών στοιχείων και την συγγραφή της ιστορίας και λαογραφίας της πόλης μας.

- Με την ανάπτυξη σχέσεων με άλλους συλλόγους παρεμφερών σκοπών για την από κοινού αντιμετώπιση των διαφόρων προβλημάτων.

Έτσι αποφασίσαμε με Πρακτικό Νο 15ο στις 12 Ιανουαρίου 2005 με Θέμα Νο 5ο και με Απόφαση Νο 23η , ως σύλλογος που το όνομα του κιόλας πολιτιστικός σύλλογος ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΤΟΜΙΟΥ, να δημιουργήσουμε μικρό νάϊσκο ως και απόγονοι των ΚΑΠΠΑΔΟΚΩΝ μάλιστα να βάλουμε και εμείς ένα μικρό λιθαράκι στην συνέχεια της ορθόδοξης πίστης μας.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 500 τ.μ. σε κεντρικό σημείο της Κόνιτσας.

Τηλ. 2410-620471 - 6979638112

10ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΑΣ 12-14 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΑ, ΖΩΣΙΜΑΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Στο 10ο συνέδριο Χαρτογραφίας με θέμα την Ήπειρο: όρια-φραγμοί-ανάπτυξη-άξονες, μέσα από πολλές αξιολογικές εργασίες από πανεπιστημιακούς, υπήρξε και μία - η δική μας - προπτυχιακών φοιτητριών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (Ε.Α.Π.) σε συνεργασία με τον καθηγητή Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και του Ε.Α.Π στη Θεματική Ενότητα: Γενική Γεωγραφία, Ανθρωπογεωγραφία και Υλικός Πολιτισμός στην Ευρώπη Κου Γκιάλη Στέλιου, με θέμα: "Η αμφισημία των εναλλακτικών δραστηριοτήτων στην άρση της απομόνωσης των ηπειρωτικών περιοχών. Η περίπτωση της Κόνιτσας και του Δ. Ζαγορίου".

Η έρευνα που πραγματοποιήσαμε από τον Ιούλιο - Σεπτέμβριο του 2008 έγινε με ερωτηματολόγια για επιχειρήσεις, για κατοίκους της Κόνιτσας και του Δ. Ζαγορίου, με συνεντεύξεις αρμοδίων φορέων, με συλλογή και επεξεργασία στοιχείων της Ε.Σ.Υ.Ε. για την περιοχή μελέτης, στοιχείων από την Νομαρχία Ιωαννίνων, όλων όσων πήραν επιδοτήσεις από προγράμματα Leader 1,2,plus, της περιόδου 1997 - 2007 και αντιπαραβολή και επεξεργασία στοιχείων από άλλες έρευνες που έχουν εκδοθεί σε επιστημονικές εργασίες πανελλαδικά.

Έτσι, αναλύοντας και επεξεργάζοντας

τα παραπάνω στοιχεία καταλήξαμε στα εξής:

• Για τις επιχειρήσεις:

- Είναι ως επί το πλείστον μικρές, οικογενειακές,

- Εκτός από τα μέλη της οικογένειας απασχολούνται αλλοδαποί με ελαστικές σχέσεις εργασίας,

- Εθισμός των επιχειρηματιών από το εύκολο κέρδος

- Έχουν ως επί το πλείστον συντηρητικές αντιλήψεις, πατερναλιστική διαχείριση, χωρίς ιδιαίτερες γνώσεις και εκπαίδευση στο είδος της επιχείρησης,

- Δεν γνωρίζουν καινοτόμες ιδέες

• Για τους κατοίκους:

- Οι περισσότεροι ήταν νέοι-ες

- Ζουν στην περιοχή μελέτης γιατί τους αρέσει ο φυσικός πλούτος της

- Υπάρχει σημαντικό ποσοστό ανεργίας,

- Εντοπίζουν προβλήματα διαχείρισης των προγραμμάτων από τους κρατικούς φορείς,

- Θεωρούν τις προϋποθέσεις ένταξης πολύ δυσνόητες, περιοριστικές,

- Πολλοί είναι απληροφόρητοι για τα προγράμματα και θεωρούν ότι γίνονται διακρίσεις,

- Πιστεύουν στη αναγκαιότητα δημιουργίας ενός δικτύου από σημεία - τοπία στην περιοχή μελέτης που έχουν τερά-

στιο πολιτισμικό ενδιαφέρον,

- Διαφωνούν όμως στην μορφή που θα πρέπει να έχει αυτός ο φορέας διαχείρισης αυτού του δικτύου,

- Και τέλος θεωρούν απαραίτητο την δημιουργία αναλυτικών χαρτών και σημείου πληροφόρησης στους επισκέπτες της περιοχής.

● **Από τα στοιχεία της Ε.Σ.Υ.Ε. προκύπτει:**

- Ότι η μεταβολή του πληθυσμού του δήμου Κόνιτσας (1991-2001) είναι σταθερή, με τάση μείωσης έως μεγάλη μείωση του πληθυσμού.

- Η κατανομή της απασχόλησης δείχνει ότι στον πρωτογενή τομέα (κτηνοτροφία-γεωργία) σε μερικά δημοτικά διαμερίσματα της περιοχής φτάνει και το 75%, στα ξενοδοχεία το 16%, στο εμπόριο το 18%, στον υπόλοιπο δημόσιο τομέα και λοιπές υπηρεσίες το 51%, και τέλος στον δευτερογενή τομέα φτάνει σε μερικά χωριά και κοινότητες το 15%, γνωστά τα προϊόντα βιολογικά, αργαλειοί, τυρί, μέλι, ξυλεία, κλπ.

- Γήρανση του πληθυσμού.

Τό Ποσοστό που σπουδάζει σε Α.Ε.Ι & Τ.Ε.Ι κυμαίνεται γύρω στο 3% με εξαίρεση την πόλη της Κόνιτσας, που είναι 8%, με πανελλήνιο μέσο όρο 9,3%.

- Το 72% των νέων που περνούν στα Α.Ε.Ι δεν επιστρέφουν στην Κόνιτσα.

● **Από τα στοιχεία Leader 1,2,plus της περιόδου 1997-2007 προκύπτει:**

- Τα συνολικά ποσά των επενδύσεων

φτάνουν, σε μερικά σημεία της περιοχής μελέτης και τα 3.074.000 € αλλά το σύννηθες είναι μέχρι 250.000 € .

- Ανά 100 κατοίκους αντιστοιχεί περίπου 2,3 επιδοτήσεις

- Γύρω στα 800 € ανά κάτοικο στο σύνολο των επενδύσεων

- Το ποσοστό της Ε.Ε κυμαίνεται από 21% έως 40% το σύννηθες να φτάνει όμως σε περιπτώσεις του Δήμου ή σε δημόσιες ή μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα επιχειρήσεις και το 80%

- Με το υπόλοιπο να το συμπληρώνει το ελληνικό δημόσιο

- Και με μεγάλο ποσοστό επενδύσεων από τους ίδιους επιχειρηματίες, που φτάνει και το 54% με πιο σύννηθες το ποσοστό του 30%.

- Η κατανομή δε των επενδύσεων ανά παραγωγικό τομέα έχει:

- Στον πρωτογενή έχει και τον πιο χαμηλό γύρω στο 0% με εξαίρεση την Φούρκα που φτάνει και το 100%.

- Στον δευτερογενή τομέα ενώ το σύννηθες είναι γύρω στο 20% έχουμε και κάποιες περιπτώσεις που κυμαίνεται στο 75%.

- Ενώ στον τριτογενή τομέα βλέπουμε το μεγαλύτερο ποσοστό γιατί είναι μέσα όλα τα ξενοδοχεία και οι λοιπές υπηρεσίες που το σύννηθες είναι 68% έως 100%.

● **Από τις συνεντεύξεις και τις βιβλιογραφικές συγκρίσεις επιβεβαιώνουν και οξύνουν τα παραπάνω αποτελέσματα.**

- Έτσι συμπερασματικά μπορούμε, κριτικά, να επισημάνουμε ότι:

- Στην περιοχή μας επενδύθηκαν πολλά χρήματα από διάφορα προγράμματα της Ε.Ε. όμως, πριν το 1990, η έννοια της ανάπτυξης της υπαίθρου ταυτιζόταν με την ανάπτυξη της αγροτικής παραγωγής. Και μόνο μετά από τις βαθύτερες παγκόσμιες αλλαγές (πτώση Ε.Σ.Σ.Δ. και οικονομικοί μετανάστες, πόλεμοι- Ιράκ, Γιουγκοσλαβία) η ύπαιθρος αποτέλεσε ποικίλα τοπία κοινωνικών, χρονικών και χωρικών συμβόλων που αντικατοπτρίζει την μετάβαση από μια παραδοσιακή σε μια καταναλωτική κοινωνία. Τώρα οι ντόπιοι "πουλούν" τον τόπο τους και οι κάτοικοι των πόλεων καταναλώνουν.

- Οι ντόπιοι που "πουλούν" τον τόπο τους είναι λίγοι, είναι αυτοί που παίρνουν τις αποφάσεις, είναι αυτοί που "πλάσσουν" έναν τύπο επιχειρηματία, τις περισσότερες φορές ξένο προς την ιδιοσυγκρασία του νέου στην περιοχή, και συνεπικουρεί, χωρίς κανένα σχεδιασμό και πρωτοβουλίες για υποδομές, εκπαίδευση και "επώαση" της επιχειρηματικότητας η πολιτεία και ο δήμος.

- Χαρακτηριστικό το απόσπασμα της συνέντευξης του κου Μ. Χατζνεφραιμίδη: "Ήταν όλα πειραματισμοί, χωρίς σχεδιασμό από την πλευρά του κράτους και του δήμου, αφού φτάσαμε στο σημείο ο δήμος να κατασκευάζει ξενώνες και δεν υπήρχαν διαχειριστές για να

τους λειτουργήσουν. Δυστυχώς, όλα γίνονταν ερήμην των κατοίκων".

Καταλήγοντας λοιπόν, θα μπορούσαμε να τολμήσουμε μια ουσιαστική πρόταση: Την αυτοοργάνωση των κατοίκων σε όλα τα θέματα που τους απασχολούν, να παίρνουμε από μόνοι μας τις αποφάσεις και να αυτενεργούμε. Ίσως έτσι μπορέσουμε κάποτε να μοιραστούν, ισότιμα, τα οφέλη της ανάπτυξης και όχι να πληρώνουμε μόνο τις "ζημιές" της απομόνωσης και της ερημοποίησης.

Με άπειρη εκτίμηση, οι φοιτήτριες του Ε.Α.Π. στο τμήμα του Ευρωπαϊκού Πολιτισμού: Τζιούτζια Ευαγγελία, Κατόπη Μαριάνα, Μπακόλα Ντίνα.

Ευχαριστούμε δημόσια για την πολύτιμη συνεισφορά τους στην έρευνά μας:

- Γκιάλη Στέλιο
- Χρήστο Στρατηγόπουλο
- Σωτήρη Τουφίδη
- Σπύρο Σκορδά
- Καλλιντέρη Γεώργιο

Υ. Γ1: Μετά την παρουσίαση ακολούθησε βίντεο τεσσάρων λεπτών περίπου, όπου έδειχνε κάποια εγκαταλελειμμένα σημεία της περιοχής.

Υ. Γ2: Σε όποιους-ες θα ήθελαν να δουν τα στοιχεία της έρευνας απευθυνθείτε, εκτός από περιοδικό "Κόνιτσα", στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: ena44100@yahoo.gr

Ευχαριστούμε

ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΓΕΝ. ΛΥΚΕΙΟΥ 2008

- Αντωνίου Μαρίνα του Παν. Εκπαιδευτικής και Κοιν/κής Πολιτικής Μακεδονίας (Θεσ/νίκη)
Αποστόλη Ουρανία του Βασιλείου Νοσηλευτικής ΤΕΙ Ηπείρου (Ιωάννινα)
Βαρβάτης Λάζαρος του Παναγιώτη, Τηλεπληροφορικής και Διοίκησης ΤΕΙ Ηπείρου (Άρτας).
Βασάλου Ελένη του Δημητρίου, Πληροφορικής και Τεχνολογίας Υπολογιστών ΤΕΙ Δυτ. Μακεδονίας (Καστοριά)
Γαϊτανίδης Δημήτριος του Ευγένιου, Τηλεπληροφορικής και Διοίκησης ΤΕΙ Ηπείρου (Άρτας).
Γαϊτανίδης Χρήστος του Σπυρίδωνα, Μηχανολογίας ΤΕΙ Δυτ. Μακεδονίας (Κοζάνη)
Δερδέκη Ελένη του Παντελή, Νομικής Θράκης (Κομοτηνή)
Εξάρχου Ελένη του Νικολάου, Φυσικοθεραπείας ΤΕΙ Πάτρας (Αίγιο)
Ηλίας Άγγελος του Γρηγορίου, Φαρμακευτικής Πάτρας
Καπακλής Βασίλειος του Κων/νου, Ηλεκτρολογίας ΤΕΙ Δυτ. Μακεδονίας (Κοζάνη)
Κίτσιου Ερασμίας του Γεωργίου, Λογιστικής ΤΕΙ Λάρισας
Κολόκας Κοσμάς του Γεωργίου, Αρχαιονομίας και Βιβλιοθηκονομίας Ιονίου (Κέρκυρα)
Κορτσινόγλου Δημήτριος του Ιωάννη, Τεχνών Ήχου και Εικόνας Ιονίου (Κέρκυρα)
Λάκκα Κωνσταντίνα του Σωτηρίου, Φιλ/φικών και Κοιν. Σπουδών Κρήτης (Ρέθυμνο)
Μέτσου Μιρέλα του Κωνσταντίνου, Νοσηλευτικής ΤΕΙ Ηπείρου (Ιωάννινα)
Μήτσιος Άγγελος του Θωμά, Μουσικών Σπουδών Ιονίου (Κέρκυρα)
Μίσσιου Αριστέα του Κων/νου, Ιατρικής Ιωαννίνων
Μπάρκας Μιχαήλ του Μιλτιάδη, Κοινωνικής Θεολογίας Αθήνας
Νικολάου Γεωργία του Σωτηρίου, Φυσικοθεραπείας ΤΕΙ Πάτρας (Αίγιο)
Νίνη Ελισάβετ του Σπύρου, Νοσηλευτικής ΤΕΙ Ηπείρου (Ιωάννινα)
Νούτσος Στέφανος του Γεωργίου, Τεχν. Γραφικών Τεχνών ΤΕΙ Αθήνας
Ντάφη Αλεξάνδρα του Δημητρίου, Νομικής Αθήνας
Παπαδημητρίου Δέσποινα του Δημητρίου, Λογιστικής ΤΕΙ Ηπείρου (Πρέβεζα)
Τέλλης Κων/νος του Γεωργίου, Γεωπονίας Θεσ/νίκης
Τσιάβος Ηλίας του Παύλου, Αστυφυλάκων
Φώτος Βασίλειος του Θάνου, Αστυφυλάκων

ΤΑ ΕΚΓΑΙΝΙΑ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΑΚΡΙΤΙΚΗΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

ΚΟΝΙΤΣΑ. Την 27ην Ιανουαρίου 1960 εγένοντο ενταύθα τα εκγαίνια της Βιβλιοθήκης.

Παρέστησαν ο Σεβασμ. Μητροπολίτης κ. Χριστόφορος, ο Έπαρχος κ. Μπιτζιλέκης, ο κ. Δήμαρχος, ο κ. Γυμνασιάρχης, ο κ. Διοικητής του 583. Τ.Π. μετά του Υποδιοικητού ο κ. Επιθεωρητής των Δημοτικών Σχολείων ο κ. Ειρηνοδίκης, ο κ. Έφορος και πλείστοι όσοι εκ των πολιτών της πόλεως.

Μετά τον αγιασμόν έλαβε τον λόγον ο σεβασμ. Μητροπολίτης, ειπών τα εξής:

«Ο διακαής πόθος ημών εκπληρούται σήμερον. Η χαρά όλων μας είναι μεγάλη και διαχέεται εις τας καρδίας τόσον ημών, όσον και του ποιμνίου μας. Και η ποθητή ημέρα ήλθε. Σήμερον τελούμεν τα εγκαίνια της Βιβλιοθήκης, ήτοι του πνευματικού τούτου λειμώνος, από του οποίου θα αντλούν οι φίλοι του βιβλίου σοφίαν, σύνεσιν, τόνωσιν και φως, δια να διαπλεύσουν τον κοινωνικόν ωκεανόν.

Οφείλω να εκφράσω την ευγνωμοσύνην μου την άπειρον εις τους ακαμάτους πρωτεργάτας της προσπαθείας αυτής την Εφορείαν της Βιβλιοθήκης,

οίτινες συνετέλεσαν δια της ακαμάτου αυτών ενεργείας να επιτευχθή ένα τόσον σοβαρόν και άξιον εκτιμήσεως έργον.

Διότι εντός ελαχίστου χρονικού διαστήματος αφότου ανέλαβον την εντολήν εκ μέρους των υπουργείων Παιδείας και Εσωτερικών, κατώρθωσαν να δώσουν εις όλους μας σήμερον την απροσδόκητον ευτυχίαν να αντικρύσωμεν εις την ακριτικήν Κόνιτσαν Βιβλιοθήκην Δημοσίαν και πλουσιωτάτην.

Έκαμον έκκλησιν και αρχάς εις τους λογίους, καθηγητάς Πανεπιστημίου, Ακαδημαϊκούς, λογοτέχνες και εζήτησα την συμπάραστασιν όλων των λογίων της Χώρας εις το διαφωτιστικόν αυτό έργον.

Και είναι αληθές, ότι δίκην σαλπίσματος εγερτηρίου αφύπνησε τας ψυχάς των μεγαθύμων και εμπνευσμένων καθηγητών, οι οποίοι εις το άκουσμα της θρυλικής Κονίτσης, εκινήθησαν να συνεισφέρουν εκ του πνευματικού των πλούτου μέγαν αριθμόν εκ των αξιολόγων αυτών συγγραμμάτων.

Μάλιστα δε καθηγητής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών ο

κ. Χαραμής, συγκινηθείς τα μέγιστα, ανέλαβεν αληθή σταυροφορίαν και συνέλεξε και από τους συναδέλφους του ικανόν αριθμόν επιστημονικών συγγραμμάτων, ελληνικών και ξένων, τα οποία και μας απέστειλεν ενταύθα συνοδευόμενα υπό επιστολής με περιεχόμενον εμπνεύσεων και εξάρσεων πατριωτικών.

Απευθύνθημεν ακόμη εις τους εκδοτικούς οίκους, οι οποίοι έσπευσαν και δωρεάν βιβλία να μας εφοδιάσουν, αλλά και προέβησαν εις σοβαράν έκπτωσιν επί των υπολοίπων.

Σήμερον εγκαινιάζοντες την Βιβλιοθήκην προσφέρομεν εις το αριστοτόκον και εύανδρον κοινόν της Κονίτσης 1400 τόμους εκ των οποίων οι 1.300 περίπου προσφέρονται εκ δωρεών.

Αποτελείται δε η Βιβλιοθήκη εκ πλήρους συγχρονισμένης εγκυκλοπαιδείας, εγκυκλοπαιδικών και ορθογραφικών λεξικών, μεθόδους και λεξικά προς εκμάθησιν τεσσάρων ξένων γλωσσών, ιατρικά, παιδαγωγικά, λογοτεχνικά, νομικά, θεολογικά, φιλοσοφικά, φιλολογικά, κοινωνικά, ιστορικά, συγγράμματα καθώς και πλήρεις σειράς γυμνασιακών βιβλίων και βοηθημάτων απαραίτητων δια τους υποψηφίους των ανωτάτων Σχολών. Συγκράμματα θεωρητικά και πρακτικά, ελληνικά και ξένα, ώστε, όστις επιθυ-

μεί (μεγάλης ή μικράς ή ελάχιστης μορφώσεως) να ημπορή να εύρη ό,τι επιθυμεί.

Εντός δε των ημερών ελπίζομεν όθι θα πλουτισθή η Βιβλιοθήκη εκ δωρεών προερχομένων ένεκα της αγρύπνου φροντίδος του εγκρίτου και λαμπρού πατριώτου μας κ. Νικ. Τσάκα, με ετέρους 1000 τόμους ώστε ο αριθμός να ανέλθη εις 2500 περίπου τόμους.

Εξ άλλου δια την απρόσκοπτον λειτουργίαν της Βιβλιοθήκης εξεπαιδεύθη εις Αθήνας πλησίον ειδικών προσφερθέντων λίαν ευγενώς και τελείως δωρεάν ειδική βιβλιοθηκάριος, ή οποία και θα προϊσταται του λοιπού της λειτουργίας της Βιβλιοθήκης.

Θέλομεν δε να πιστεύωμεν εις τας δοθείσας υποσχέσεις εκ μέρους του υπουργείου Οικονομικών και ιδία του υφυπουργού κ. Αλιμπράντη, ο οποίος λίαν συμπαθώς διάκειται προς την ακραίαν αυτήν περιοχή, ότι δεν θα βραδύνη να διορισθή επισήμως εκ μέρους του Κράτους η εν λόγω επιστήμων βιβλιοθηκάριος.

Διότι, εάν ληφθούν υπ' όψιν αι πολλαπλαί ανάγκαι τόσον των εκπαιδευτικών της επαρχίας ημών (καθηγητών και διδασκάλων) μη δυναμένων να συναποκομίζουν μεθ' εαυτών τας βιβλιοθήκας των, όσον και των πολλών

πτωχών μαθητών στερουμένων βοηθημάτων, επιβάλλεται, ίνα η Βιβλιοθήκη λειτουργή καθ' εκάστην και καθ' όλον το διάστημα της ημέρας, ίνα εξυπηρετή τας πολλαπλές όλως εξαιρετικές αυτὰς ανάγκας.

Φυσικόν δε είναι, ότι με τους πενιχρούς πόρους της μόνη της η Βιβλιοθήκη δεν είναι δυνατόν να επαρκέση.

Επί του παρόντος η Βιβλιοθήκη θα στεγασθή κατόπιν ευγενούς παραχωρήσεως του Δημοτικού Συμβουλίου εις τον χώρον αυτόν του Δημοτικού καταστήματος κατά τας απογευματινὰς ώρας και ελπίζομεν εις τας δοθείσας ημίν υποσχέσεις εκ μέρους των υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Αμύνης και τη προθύμω και ευγενή προαιρέσει του Διοικητού του ενταύθα Τάγματος κ. Γιακουμάκη, ότι εντός βραχυτάτου χρονικού διαστήματος θα θεμελιώσωμεν την "Πνευματικήν στέ-

γην" εντός της οποίας θα στεγασθή και η παρούσα Βιβλιοθήκη.

Βεβαίως παρουσιάζονται ελλείψεις σοβαραί, αλλά στηριζόμενοι εις την φιλοτιμίαν και το εξαιρετικόν ενδιαφέρον της Επαρχίας, του Δήμου και των κατοίκων της Κονίτσης, ελπίζομεν, ότι πολύ ταχέως θα θελήσουν να τας αναπληρώσουν.

Είναι ομολογουμένως μεγάλη και υψηλή τιμή δια την ακριτικήν και ποικιλοτρόπως δοκιμασθείσαν περιοχήν της Κονίτσης η ίδρυσις ενός τόσο σοβαρού διαφωτιστικού έργου, της Βιβλιοθήκης, η οποία θα αποτελέση πνευματικόν φάρον, του οποίου η ακτινοβολία θα εξικνεΐται και πέραν των ορίων της περιοχής.

Θέλομεν να πιστεύωμεν ότι η τιμή αυτή θα κατανοηθή και θα αξιοποιηθή από όλους".

Σημείωση: Το πιο πάνω κείμενο αναδημοσιεύουμε με την ευκαιρία της πρόσφατης μεταφοράς της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Κόνιτσας στη νέα θέση. Κτήριο Δημ. Αγοράς, στο κέντρο της πόλης.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

*Οικόπεδο σε προνομιούχο θέση
στο Παλαιοσέλλι Κόνιτσας
(Εντός οικισμού).*

Πληροφορίες:

Τηλ. 210 8034174 -6934014317

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Μετά το μικρό καλοκαιράκι του Οκτώβρη ήρθε και ο Νοέμβρης με βροχές και χιόνια στα βουνά. Ευτυχώς που οι παραγωγοί πρόλαβαν να κάνουν τη συγκομιδή του καλαμποκιού με καλό καιρό· το άσχημο, όμως, είναι ότι η τιμή του είναι πολύ χαμηλή και επί πλέον μένει και απούλητο!

- Στις 16/11 έγιναν στην Κόνιτσα τα αποκαλυπτήρια του Σμυναγού Π. Γκέλη (λεπτομέρειες σε άλλη σελίδα).

- Στις 19/11 έγινε στην αίθουσα του ιστορικού Μουσείου (Αθήνα) η παρουσίαση του νέου βιβλίου του Σπύρου Μαντά “Πέτρινα γεφύρια στη Β. Ήπειρο”.

- Σεμινάριο - Εργαστήριο εκπαιδευτικών με θέμα “Γεωργία Διατροφή, και ποιότητα ζωής, μέσα από την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση” πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα της μαθητικής εστίας Κόνιτσας, από το Κέντρο Περι/κής Εκπ/σης (Κ.Π.Ε.Κ.) στις 21-22-23/11.

- Στις 23/11 από την Ι. Μητρόπολη πραγματοποιήθηκε εκδήλωση τιμής στην αίθουσα Γυμνασίου-Λυκείου, στον λογοτέχνη - ποιητή Γ. ΒΕΡΙΤΤΗ, με τη συμπλήρωση 60 χρόνων από το θάνατό του.

- Δεν πρόλαβαν να στήσουν το μνημείο του ανθρωπιστή χειρουργού Κόκκαλη στο Γράμμο, κάποιοι το εξαφάνι-

σαν. Έρευνες για την ανακάλυψη των δραστών ενεργούν οι αστυνομικές Αρχές της Περιοχής.

- Το Οικοτροφείο “Νόστος” της Εταιρείας Ψυχοκοινωνικής Έρευνας και Παρέμβασης που λειτουργεί στην Α. Κόνιτσα πραγματοποίησε εκδήλωση στην οποία εκτός των Οικοτρόφων και του προσωπικού, παραβρέθηκαν: ο πρώην Δήμαρχος κ. Χατζνεφραιμίδης.

Ήταν μια “ζεστή” εκδήλωση που πρόσφερε τη χαρά σε οικοτρόφους και επισκέπτες εν όψει και των επερχόμενων γιορτών.

- Στις 7/12 έγινε η απονομή του Εριφιλείου. (λεπτομέρειες σε άλλη σελίδα).

- Στις 8/12 οι μαθητές του Λυκείου πραγματοποίησαν συλλαλητήριο στην Κόνιτσα, διαμαρτυρόμενοι για το φονο του μαθητή Αλέξη στην Αθήνα από αστυνομικό.

- Από τα μέσα του Δεκέμβρη ο καιρός αγρίεψε με βροχές, χιόνια και παγωνιά, παρ’ όλα αυτά όμως ο κόσμος κινήθηκε προς την περιοχή μας. Ξενοδοχεία νοικιαζόμενα κ.λ. δούλεψαν και η αγορά είχε σχετική κίνηση, ανάλογα και με την οικονομική δυσπραγία που μαστίζει τον κόσμο.

- Από το Δήμο και τον εμποροεπαγγελματικό Σύλλογο Κόνιτσας στήθηκε στην Κεντρική Πλατεία κιόσκι ενημέ-

ρωσης για τους επισκέπτες, παρέχοντας πληροφορίες και φυλλάδα.

- Τι παραμονές των Χριστουγέννων περιφερόμενοι μουσικοί στους δρόμους της πόλης έδωσαν έναν τόνο με παραδοσιακούς σκοπούς.

- Τα Χριστούγεννα πέρασαν με κρύο, αφού η θερμοκρασία έπεσε κάτω υπό το μηδέν, αλλά την Τρίτη μέρα το χιόνι σκέπασε την περιοχή μας με μερικά εκατοστά και μέσα στην πόλη.

- Στις 28/12 υπό την αιγίδα των Δήμων Κόνιτσας και Αχιλλείων Κέρκυρας πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα του Δημαρχείου συναυλία από τη Φιλαρμονική Γαστουρίου. Το πρόγραμμα ήταν εξαιρετικό και γοήτευσε τους ακροατές.

Τέτοιες εκδηλώσεις μακάρι να γίνονται τακτικά στην πόλη μας γιατί “ουκ επ’άρτιω μόνο ζήσεται άνθρωπος” χρειάζεται και πνευματική τροφή!

- Το μεσημέρι της παραμονής Πρωτοχρονιάς ο Δήμος Κόνιτσας δια του “Αι Βασίλη” μοίρασε δώρα σε όλα τα παιδάκια που βγήκαν στην πλατεία, όπου φωτογραφήθηκαν μαζί του.

Η τελευταία νύχτα του χρόνου γιορτάστηκε από τους Κονιτσιώτες και τους επισκέπτες στην κεντρική πλατεία με ζεστά ποτά και πουροτεχνήματα.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις:

Στις 23/8.08 ο Ταξιάρχης Διαμάντης και η Μαρία Κουρτίνου απόκτησαν στα Γιάννινα κοριτσάκι.

- Ο Μανώλης Ζιώγας και η Ανδρομάχη Ηλία απόκτησαν στις 22/9 κοριτσάκι στα Γιάννινα.

- Στις 16/10 ο Ανδρέας Δύλικος και η Κωνσταντίνα Μπαλασοπούλου απόκτησαν στο Ρίο Πατρών κοριτσάκι.

- Στις 6/11 ο Αναστάσιος Καραφέρης και η Αικατερίνη Τζίμα απόκτησαν στα Γιάννινα κοριτσάκι.

- Στις 19/11 ο Παναγιώτης Κοτσιάφτης και η Ελένη Τσέφου απόκτησαν κοριτσάκι στα Γιάννινα.

- Στις 14/11 ο Πρόδρομος και η Σοφία Καβελίδη απόκτησαν στην Κόνιτσα το τέταρτο τέκνο τους (αγοράκι).

- Στις 21/11 ο Δημήτρης Λούδας και η Αγγελική Μπριμίλη απόκτησαν αγοράκι στην Αθήνα.

Βαπτίσεις:

- Στις 17/8/08 ο Χρήστος και η Σοφία Δασκάλου βάπτισαν στα Καβάσιλα τα δίδυμα κοριτσάκια τους με τα ονόματα Μαρία - Δήμητρα. Μετά τη βάπτιση ακολούθησε γεύμα και γλέντι.

- Στις 26/10 ο Μίλτος και η Μερόπη Βλάχου βάπτισαν στην Αθήνα το δευτερότοκο αγοράκι τους. Όνομα:

Παναγιώτης.

- Στις 20/11 βάφτισαν το κοριτσάκι τους, ο Όννο Zweers και η Μαρία Καραφέρη. Όνομα Λυδία.

Απεβίωσαν:

- Στην Θεσ/νίκη ο Νίκος Τέντας, Πρόεδρος της Εταιρείας λογοτεχνών Ηπείρου.
- Στις 2/11 η Μαρία Τσιρώνη ετών 64 στο Μάζι.
- Στις 9/11 ο Νικόλαος Κίτσιος ετών 88 στην Κόνιτσα.
- Στις 12/11 ο Γεώργιος Κοσκινάς ετών 68 στον Πύργο.
- Στις 13/11 ο Χαράλαμπος Σπανός ετών 91 στην Πηγή.
- Στις 14/11 η Αριστέα Τσάνου ετών 85 στον Πύργο.
- Την 1/12 ο Μιχαήλ Παπαδημητρίου ετών 74 στο Γανναδιό.
- Την 1/12 ο Θεοχάρης Γκούντας ετών 88 στα Καβάσιλα.
- Στις 1/12 η Βασιλική Δ. Κρέτσι ετών 76 στο Γεροπλάτανο.
- Στις 2/12 ο Κλεάνθης Νίκου ετών 67 στο Γεροπλάτανο.
- Στις 8/12 ο Παναγιώτης Γεωργίου ετών 95 στα Καβάσιλα.
- Στις 14/12 η Λευκοθέα Παπαχαρίση ετών 76 στο Νικάνορα.
- Στις 8/12 η Αριστέα Τσιούνη ετών 94 στην Καλόβρυση.

- Στην Κόνιτσα η Χριστίνα Εζνεπίδου ετών 80, στις 19/12.

- Στις 8/12 η Αριστέα Τσιούνη ετών 94 στην Καλόβρυση.

- Στις 26/12 ο Κων/νος Γκούντας ετών 64 στην Κόνιτσα.

- Στις 29/12 η Σοφία Τσίμα ετών 90 στην Οξυά.

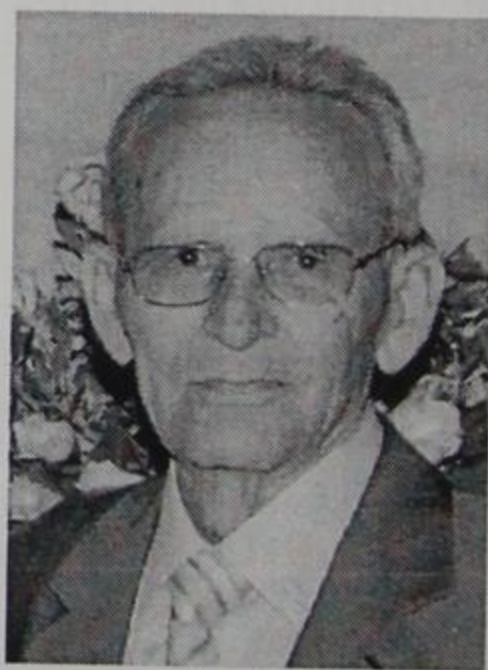
- Στις 28/12 η Πανάγιω Κωστάκη ετών 94 στην Πουρνιά.

- Στις 11/11 η Άρτεμις Πορφύρη στην Οξυά.

- Στις 28/12 ο Βασίλης Σπυρίδωνος ετών 74 στα Γιάννινα.

Ο Βασίλης υπηρέτησε δάσκαλος στην Κόνιτσα πολλά χρόνια και ήταν αγαπητός σε όλους.

Μνήμες:

Στη μνήμη του Κώστα Σπέλλα από την Δροσοπηγή που έφυγε από τη ζωή στις 4-11-08 η οικογένειά του προσφέρει το ποσό των 50 €

στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" και το ποσό των 100 € στο Γηροκομείο Κόνιτσας.

- Ένα χρόνο από τότε που έφυγε από κοντά μας ο αλησμόνητος σύζυ-

γος, πατέρας και παππούς Αθανάσιος Σπανός, η οικογένειά του προσφέρει στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" που ήταν συνδρομητής α-

πό την αρχή της έκδοσής του, 100 € στη μνήμη του.

- Η Βασιλική Τσούβαλη, στην μνήμη των γονέων της Ηλία και Ελένης προσφέρει 20 €.

- Η Ελευθερία Κάλλου προσφέρει 20 € στη μνήμη των γονιών της Δημητρίου και Βασιλικής.

- Πέρασαν κιόλας τρία χρόνια από

τότε που έφυγε από κοντά μας ο πολυαγαπημένος σύζυγος και πατέρας Νικόλαος Μπλιθικιώτης. Για την οικογένεια παραμένει πάντα κοντά. Στη μνήμη του, προσφέρουμε 50 €, στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ".

ΧΑΡΑ ΜΠΛΙΘΙΚΙΩΤΗ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

- Στις 30/11/08 τελέστηκε στην εκκλησία του χωριού μας το ετήσιο μνημόσυνο του αλησμόνητου συζύγου μου Αριστοτέλη.

Παραβρέθηκαν εκτός από τους συγγενείς και πολλοί φίλοι. Σε όλους αυτούς που τίμησαν τη μνήμη του, εκφράζω τα ευχαριστήριά μου.

Η σύζυγος Ευφροσύνη Ντίνου

Αυτοί που Έφυγαν

† Δημήτριος Σιδ. Μανώλη
Εις ανάμνηση αιωνία του

Ένας Ηπειρώτης, ένας αγνός Λαγκαδιώτης, συνδαικτικός κρίκος όχι μόνον των Λαγκαδιωτών της παροικίας της Αθήνας, αλλά και

όποιας Λαγκαδιώτικης οικογένειας στην Ελλάδα, ο Δημήτριος Μανώλης,

έφυγε από κοντά μας σε ηλικία 72 ετών, στις 20-10-2008, για να ζήσει στην αιωνιότητα.

Γόνος ταπεινής αλλά σημαντικής κοινωνικά πολυμελούς οικογένειας. Γιος του Σιδέρη και της Ανθούλας το γένος Νάτση. Το έκτο παιδί κατά σειρά από τα οκτώ και το τρίτο αγόρι της οικογένειας. Ερμιόνη, Ελπινίκη, Αναστάσιος, (στις 21-7-2008 ταξίδεψε για να ζήσει στην αιωνιότητα), Πέτρος, Αικατερίνη, Δημήτριος, Ζωΐτσα και Ευδοξία.

Έτσι έμελε, τρεις μήνες μετά το χαμό του μεγάλου του αδερφού Τάσιου, να τον ακολουθήσει και ο μικρότερος

αδερφός ο Τάκης, για να ζήσουν α-
ντάμα στην αιωνιότητα.

Γεννήθηκε λίγο πριν από το πόλε-
μο του 40, στις 7 Μαρτίου 1936. Τα
παιδικά του χρόνια δύσκολα και με
πολέμους. Αλβανικό έπος, εμφύλιος
σπαραγμός. Στα δύσκολα χρόνια του
εμφυλίου, από την ζεστή αγκαλιά των
γονιών του και την οικογενειακή θαλ-
πωρή βρέθηκε στην παιδόπολη Ιωαν-
νίνων "Η ΑΓΙΑ ΕΛΕΝΗ". Ο δρόμος
των παιδικών του χρόνων δεν έχει τέ-
λος εδώ, είναι μακρύς. Μετά την ολι-
γοήμερη παραμονή του στα Γιάννενα,
το ταξίδι συνεχίζεται: Γιάννενα - Αθή-
να - Πειραιάς με τελικό προορισμό
την παιδόπολη της Σύρου.

Το έτος 1949 και σε ηλικία 12 ετών
φοιτά στην Γ' τάξη στο Μονοτάξιο Δη-
μοτικό Σχολείο Ποσειδωνίας Σύρου.
Με την λήξη του αδελφοκτόνου πολέ-
μου επιστρέφει στην ιδιαίτερη πατρίδα
του, τη Λαγκάδα και εγγράφεται το
1950 στο Δημοτικό Σχολείο του χωρι-
ού του. Οι δυσκολίες ακόμη πιο μεγά-
ρες. Δύο πόλεμοι που ρήμαξαν τον τό-
πο του, έκαναν τους ανθρώπους του ν'
"αρατίσουν" και έφεραν το πένθος
στο χωριό, από τον χαμό των παλικά-
ριών στον εμφύλιο. Έπρεπε πια, να α-
γωνιστεί για επιβίωση και να προσφέ-
ρει στην πολυμελή οικογένειά του.

Το έτος 1952-53 συμμετείχε στην α-

νέγερση του νέου κτηρίου του Δημοτι-
κού Σχολείου του χωριού του. Μεταφέ-
ρει με τα ζώα, υλικά για την ανοικοδό-
μησή του. Ακολουθεί τον πατέρα του,
που ήταν τεχνίτης της πέτρας και αρχι-
μάστορας, στις δουλειές του και μαθαί-
νει την τέχνη του. Γίνεται μέλος οργανω-
μένων μπουλουκιών "κουδαράϊων" και
μαθαίνει την συνθηματική τους γλώσσα
"τα κουδαρίτικα" αν όχι ο τελευταίος, έ-
νας από τους τελευταίους που την ομι-
λούσε. Λάκκα Σούλι, Ξηρόμερο, Ηγου-
μενίτσα, Πάργα, είναι μερικές από τις
περιοχές όπου εργάστηκε. Ακόμη και
σήμερα στην Αγιά της Πάργας υπάρ-
χουν αξιόλογα οικοδομήματα της τέχνης
του. Ακόμη και στην Γερμανία, στην Θή-
βα, Δόμβραινα, Παλιοπαναγία κ.ά. Τε-
λευταίο δείγμα της τέχνης του είναι το
σπίτι του στο χωριό του.

Το έτος 1955 παντρεύεται την ομο-
χωριανή του Μάρθα. Μοναχοκόρη της
σημαντικής οικογένειας του Σπύρου και
της Πολυξένης Μπλιθικιώτη. Νύφη στην
Λαγκάδα η Πολυξένη, κόρη του Κώτσι-
ου Γιαννούλη, ονομαστής οικογένειας,
από το Λισκάτσι. Με την Μάρθα απο-
κτούν τέσσερα παιδιά. Πασχάλη, Κων-
σταντίνο, Σοφία και Μάργαρίτα, και αι-
σθανόταν υπερήφανος για την αξιοπρε-
πή αποκατάσταση των παιδιών τους
στην κοινωνία με εγγόνια και υπόληψη.

Στην δεκαετία του 60, με την ίδρυ-

ση του Δασικού συνεταιρισμού του χωριού του, γίνεται μέλος του και εργάζεται σε αυτόν, “κουμπλιές” και “Πευκοτόπι” ήταν ο χώρος εργασίας.

Η ασθένεια της γυναίκας του το 1967 τον αναγκάζει να μεταβεί στην Αθήνα. Εδώ έρχεται σε επαφή με τον συγγενή του Ιατρό Βασίλειο Χρήστου από το Ασημοχώρι. Πρώτος εξάδερφος της πεθεράς του Πολυξένης και θείος της συζύγου του, Μάρθας. Η συνάντηση αυτή αναζωπύρωσε παλιές καλές οικογενειακές σχέσεις. Ο γιατρός Χρήστου επαναλάμβανε κάθε φορά που του δινόταν η ευκαιρία “... η Τσένη (όπως χαρακτηριστικά αποκαλούσε την Πολυξένη) μου παραβρέθηκε σαν μάνα σε μένα και τον αδερφό μου (Γεώργιο) όταν η μάνα μας ήταν άρρωστη στα Γιάννενα...” και “... εγώ έμαθα γράμματα και έγινα γιατρός από την Τσένη...”. Την αγαπούσε πολύ όπως και τον Τάκη, όπως τον αποκαλούσε.

Η επανασύνδεση αυτή των οικογενειών, ήταν το αίτιο της μετανάστευσής του στην Αθήνα το 1969. Ο δεσμός αυτός της οικογενειας κράτησε ως την ημέρα που ο γιατρός Χρήστου έκανε το μακρύ ταξίδι προς την αιωνιότητα. Εκεί όπου ξεκίνησες να πας και εσύ για να συναντηθείτε και να είστε μαζί, όπως και στη ζωή.

Στην αιωνιότητα.

Άρρηκτος οικογενειακός δεσμός Χρήστου και Τάκη. Πολυειής, με ειλικρίνεια, αγάπη, σεβασμό, εκτίμηση, συμπάθεια, εντιμότητα. Πάμπολλες είναι οι αναμνήσεις του γράφοντος από τις στιγμές που ζήσατε, ίσως κάποτε να δουν το φως της δημοσιότητας, μία, απ’ τις πάμπολλες, μόνο θα αναφέρω, πολύ σημαντική.

Λίγο πριν το ανακάλεσμα εις Κύριον, στα βαθιά του γεράματα, ο Χρήστου, ήρθε και κοιμήθηκε για μερικές ημέρες στο σπίτι σου “Τάκη, Μάρθα, ήρθα να κοιμηθώ κοντά σας” ήταν τα λόγια του και το πρόσωπό του έλαμπε από ευτυχία. Τα θυμάσαι πατέρα;

Η αγάπη που είχε στην οικογένειά σου και ιδιαίτερα στο πρόσωπό σου ήταν ανυπέρβλητη. Ήσουν εκείνος που εμπιστευόταν το λόγο και τις πράξεις σου. Έτσι προς χάριν δική σου και της γυναίκας σου ενίσχυε οικονομικά το χωριό σου, και ευεργέτησε την Αδελφότητά σου, αφήνοντας το 1/4 διαμερίσματος για στέγαση και έδρα της.

Η προς το πρόσωπό σου αγάπη εκφράστηκε και μέσα από την διαθήκη του, όπου εκτός των άλλων σε όριζε, ρητώς επόπτη στην περιουσία που κληροδοτούσε στον Σύλλογο Ασημοχωριτών και εκτελεστή της διαθήκης του.

Από το 1994 έως και τις 20-10-2008

προσέφερε τις υπηρεσίες του και συμμετείχε στις δραστηριότητες του κληροδοτήματος "Βασιλείου Κ. Χρήστου". Υπήρξε ο πλέον έντιμος και πλέον πολύτιμος συνεργάτης των διοικήσεων του κληροδοτήματος. Αρίστη η συνεργασία του υπήρξε με τον πρόεδρο κ. Βασίλειο Γιαννούλη, τον κο. Κώστα Νούτση, τον Κο Στέφανο Νούτση και για μικρό χρονικό διάστημα με τον πρόεδρο κ. Θεοφάνη Γιαννούλη, αλλά και με τα υπόλοιπα μέλη των εκάστοτε Διοικητικών Συμβουλείων, για μια δεκαπενταετία. Δυσαναπλήρωτο το κενό στα πόδια όπου είχε οριστεί να υπηρετεί με τον απροσδόκητο χαμό του.

Το έτος 1975 στην ιδέα της ίδρυσης Συλλόγου στην Αθήνα, ήταν από τους πρωτεργάτες. Από τους πρώτους συμμετέχει στην ίδρυση. Και η ιδέα γίνεται πραγματικότητα στις 15-12-1975 όπου υπογράφεται η ιδρυτική πράξη "Αδελφότητα Λαγκαδιωτών Κονίτσης". Έκτοτε έδινε πάντοτε το "παρών". Μέσα από τις δραστηριότητες της Αδελφότητας, βοήθησε συγχωριανούς που είχαν την όποια ανάγκη, πραγματοποίησε έργα ανάπλασης στο χωριό, εργάστηκε για την ανάπτυξη της ιδιαίτερης πατρίδος του, για την πολιτισμική και πολιτιστική της αναβάθμιση. Υπήρξε δωρητής ως προς την Αδελφότητα, ενισχύοντάς την οικονομικά επανειλημ-

μένα, όχι μόνον ο ίδιος αλλά και παροτρύνοντας και άλλους.

Διετέλεσε πρόεδρος της Αδελφότητας Λαγκαδιωτών κατά την περίοδο: 12 Φεβρουαρίου 1978 έως και 5 Σεπτεμβρίου 1979 και από 22 Σεπτεμβρίου 1989 έως και 4 Σεπτεμβρίου 1991. Ταμίας, από 10 Σεπτεμβρίου 1986 έως και 20 Σεπτεμβρίου 1989, από 16 Σεπτεμβρίου 1995 έως και 7 Σεπτεμβρίου 1997 και από 7 Σεπτεμβρίου 1997 έως και 19 Σεπτεμβρίου 1999.

Για την πολύχρονη συμμετοχή, την παντοειδή και ποικιλόμορφη προσφορά του προς την Αδελφότητα το Δ.Σ. της ως άνω Αδελφότητας της περιόδου 1999-2001 τον ανακηρύττει ΕΠΙΤΙΜΟ ΠΡΟΕΔΡΟ αυτής σε εκδήλωση ειδική στις 16.8.2000.

Για την συμμετοχή του ως ιδρυτικό μέλος (15-12-1975) της "Αδελφότητας Λαγκαδιωτών - Κονίτσης" το Δ.Σ. της περιόδου 2001-2003 και στις 13 Αυγούστου 2002 σε εκδήλωση που έγινε στην ιδιαίτερη πατρίδα του, Λαγκάδα, του απονέμει τιμητική διάκριση.

Και σήμερα, 22 Οκτωβρίου 2008, ας μου επιτραπεί να το επισημάνω με πόνο ψυχής στο ύστατο χαίρε, το τελευταίο αντίο, τι κρίμα!!! δεν σε αποχαιρετά κανείς, ούτε ένα λουλούδι. Η διοικούσα αρχή του δημιουργήματός σου, της Αδελφότητας, είναι απρόσωπη. Ά-

ραγε με την απουσία τους εκφράζουν τα ευχαριστώ στον ευεργέτη τους; ίσως!!! Τα συμπεράσματα εις υμάς.

Εργαζόταν σιωπηλά και με πραότητα. Ο διατυμπανισμός των έργων και των πράξεων δεν του άρεσε. Η δράση και η προσφορά του στα κοινά εκτός από σιωπηλή ήταν ποικιλότροπη και ποικιλόμορφη. Έτσι συνεργάστηκε και πάντα ζητούσε τη γνώμη του ανθρώπου που κατέβαλε, ακόμη και σήμερα, όλες του τις δυνάμεις εις την παντοειδή προσφορά υπέρ της εκκλησίας και του ποιμνίου του, τον πάτερ Νικόλαο, δωρίζοντας σε συνεννόηση με την σύζυγό του κάθε φορά και το αναγκαίο Ιερό σκεύος στην εκκλησία του χωριού του.

Διεκδικούσε, όχι για ίδιον όφελος, αλλά για τον συνάνθρωπόν του, αυτό που πίστευε πως ήταν ορθό. Στις κρίσεις του ήταν δίκαιος αν και αδικήθηκε πολλές φορές στη ζωή του. Η πραότητα της συμπεριφοράς του τον οδηγούσε πάντα εις την ευγενική αντιμετώπισή του. Η ευγένεια και η καλοσύνη του χαρακτήριζαν και ήταν το κλειδί του για όλες τις κλειδαριές.

Η ζωή όμως είναι περίεργη. Κανείς δεν ξέρει τι του επισφυλάσσει το αύριο. Η μοίρα στάθηκε σκληρή. Γιατί ενώ τίποτε δεν προμήνυε στη σιδερένια υγεία που τον χαρακτήριζε, αιφνίδια και σε μι-

κρό χρόνο τον λύγισε αθεράπευτα.

Σφιξαμε γροθιά τα χέρια μας και αρχίσαμε την πάλη. Σύζυγος, παιδιά, γαμπροί, νύφες και πιο πολύ ο γιατρός σου Χριστοφυλάκης. Η αλήθεια είναι ότι παλέψαμε πολύ χάριν της δικής σου υπομονής και επιμονής.

Αγόγγυστα και στωϊκά δεχόσουν την οποιαδήποτε ταλαιπωρία. Δεν διαμαρτυρήθηκες ποτέ και ούτε λύγισες για να μην μας στενοχωρήσεις. Δεν το έβαλες ποτέ κάτω. Δύσκολες μέρες, δύσκολες νύχτες, ώρες, λεπτά. Τρέξαμε πολύ, αγωνιστήκαμε, κάναμε ό,τι μπορούσε να σου προσφέρει η επιστήμη. Η πραγματικότητα όμως πολύ σκληρή. Φοβόμασταν πάντα να μην σε κάνουμε να υποφέρεις, να πονάς. Συγκινητική η συμπαράσταση των παιδιών σου και της πονεμένης συντροφου σου. Δεν έλειψαν ούτε στιγμή από κοντά σου, ιδιαίτερα ο γιος σου Κώστας, ήταν ο "γιατρός" σου. Το κακό όμως ήλθε. Άκουσες το πρόσταγμα του Κυρίου μας και εσύ έφυγες αφήνοντάς μας μόνους με σηκωμένα χέρια προς τον ουρανό να ρωτάμε γιατί;

Ο θεός είναι μεγάλος. Μας έδωσε και μας δίνει δύναμη να συνεχίσουμε.

Πατέρα μας λατρεμένε.

Αν ξέραμε ότι ο θάνατος είναι δάκρυ ποτέ δεν θα κλαίγαμε, για να μην σε χάσουμε.

Ήσουν άριστος οικογενειάρχης, φιλήσυχος, έντιμος, βιοπαλιστής σ' όλη τη ζωή και αγαπητός σ' όλους. Αγωνίστηκες σκληρά στη ζωή με την πιστή και λατρεμένη σου σύζυγο και αναθρέψατε με αρχές τα τέσσερα παιδιά σας. Με την εργατικότητά σου και με την αμέριστη συμπαράσταση της αγαπημένης σου Μάρθας, έφτιαξες την δική σου θαυμάσια οικογένεια. Καμάρωνες, δικαιολογημένα, για τα παιδιά σου, γαμπρούς και νύφες, εγγόνια και δισέγγονα. Μας εφοδίασες με ανεκτίμητα δώρα. Ό,τι μας πρόσφερες δεν πήγε χαμένο.

Σ' ευχαριστούμε για τα πάντα πατέρα.

Πατέρα μας, αγαπημένε.

Δεσμευόμαστε, παιδιά, γαμπροί και εγγόνια απέναντί σου ότι η σύζυγός σου, η μάνα μας, είναι στα χέρια μας. Μην ανησυχείς, να είσαι ήρεμος και ήσυχος. Γι' αυτό λοιπόν εκεί πάνω που είσαι, να μην στενοχωριέσαι καθόλου. Ολόψυχα ευχόμαστε να είσαι καλά, να είσαι ευχαριστημένος και να χαίρεσαι για εμάς εδώ κάτω. Έχουμε και εμείς την ανάγκη να σε νιώθουμε χαρούμενο, πάντα κοντά μας να μας συμπαραστέκεσαι σε χαρές πλέον και όχι σε λύπες.

Πατέρα, πεθερέ, παππού....

Καλό σου ταξίδι.

Εμείς όλοι - σύζυγός σου, παιδιά

σου, γαμπροί και νύφες σου, αγαπημένα σου εγγόνια και δισέγγονα, αδερφές και αδερφός σου, συγγενείς σου, συγχωριανοί και φίλοι σου είμαστε πολύ περήφανοι για εσένα και σ' ευχαριστούμε για ό,τι μας χάρισες εν ζωή και για ό,τι μας αφήνεις φεύγοντας απ' αυτόν τον κόσμο.

Θα ζεις παντονινά στη μνήμη και την καρδιά όλων μας.

Σε χαιρετάμε με έναν απλό χαιρετισμό αλλά ταυτόχρονα με μια μεγάλη αλήθεια που μας εκφράζει όλους.

“Γιειά σου Άρχοντα”.

Το χώμα της Αττικής γης που σε σκεπάζει, ας είναι ελαφρύ και η ΜΝΗΜΗ ΣΟΥ ΑΙΩΝΙΑ.

ΠΑΣΧΑΛΗΣ Δ. ΜΑΝΩΛΗΣ

† Κώστας Σπέλλας
(Τζάλας) 26.10.1924-4.11.2008
Γράμμα στον πατέρα μου

«Εάν γαρ και πορευθώ εν μέσω σκιάς θανάτου, ού φοβηθήσομαι κακά, ότι Συ μετ' εμού ει»

Αγαπημένε μου πατέρα σε φιλώ.
Θέλω να σου γράψω αυτά που δεν πρόλαβα να σου πω.

Την πρώτη Τρίτη του Νοέμβρη 2008, έφυγες από κοντά μας για το αιώνιο ταξίδι. Δύσκολος ο αποχωρισμός. Έφυγες όπως επιθυμούσες, όρ-

θιος. Πράγματι δεν υπάρχει πιστεύω καλλίτερη ευχή από το ν' αξιώσει ο Θεός να φτάσει ο Θάνατος την ώρα που πρέπει και όπως του πρέπει.

Γεννήθηκες περήφανος, έζησες και έφυγες περήφανος. Στον εαυτό σου αυστηρός, στους γύρω σου ευγενικός, στην οικογένειά σου σεβαστός.

Πατέρα μου το ωραιότερο γράμμα δεν γράφεται με λόγια, έζησα μαζί σου 54 χρόνια αγάπης.

Με την αγάπη, εσύ και η μάνα μας, δημιούργησες οικογένεια, παιδιά, είδες εγγόνια, την Σωτηρία, τον Κώστα την Δήμητρα και την Βάσα, που τόσο αγαπούσες. Το καλοκαίρι πάντρεψες και τη Σωτηρία.

Με την μάνα μου, που ζήσατε μαζί 65 χρόνια αγαπημένοι, ήρθατε στο Κορωπί και ξεκινήσατε αντάμα, αυτοδημιούργητοι, με μόνο εφόδιο την δουλειά, βράχος κι εκείνη δίπλα σου, σε δύσκολα χρόνια, την κοινή σας ζωή.

Έμαθες από τον πατέρα σου την τέχνη του μαστόρου, να πελεκάς την πέτρα με μεράκι και να την μεταμορφώνεις χτίζοντας σπίτια και οικοδομές.

Έτσι λάξεψες και την ψυχή μας.

Μας έλεγες ότι ο πιο μεγάλος πλούτος του ανθρώπου δεν είναι η μεγάλη περιουσία, αλλά ο καλός χαρακτήρας. Συνήθιζες να λες ότι τον άν-

θρωπο δεν πρέπει να τον κρίνουμε από τον τρόπο που μιλάει, αλλά από τον τρόπο που σωπαίνει.

Και εσύ ήξερες να σιωπάς....

Φέτος το καλοκαίρι, όπως και κάθε χρόνο, αφ' ότου πήρες την σύνταξη, ανέβηκες μαζί με την μάνα για τελευταία φορά στη Δροσοπηγή, πρώτη φορά όμως φεύγοντας αρχές του Οκτώβρη, συγκινημένος είπες "ποιος ξέρει αν θα ξανάρθουμε πάλι ν' ανοίξουμε το σπίτι".

Σου υποσχόμαστε λοιπόν και εγώ και ο Γιώργος ότι θα ανοίγουμε το σπίτι εμείς, θα πηγαίνουμε στο χωριό "για να ποτίζουμε τις ρίζες μας" όπως μας έλεγες.

Εκεί λοιπόν όπου χαράχτηκαν τα παιδιάτικά σου χνάρια θα σε συναντήσω, στο ρέμα κάτω από το θρόισμα της καρυδιάς, στα χωράφια, στα λιβάδια, στ' αλώνια, στα ψηλά βουνά, στον πάππο τον Αν-Θανάση.

Θα περάσω όπου πέρασες, στα καλύτερίμια, τις πλαγιές και τις άκρες του χωριού, θα παρπατήσω τη βόλτα προς την Παναγιά.

Θα καθίσω όπου κάθισες, στον ίσκιο κάτω από τον πλάτανο και σε πέτρα σκαλιστή γύρω στα πεζούλια.

Θα σου τραγουδήσω τα τραγούδια που σου άρεσαν ν' ακούς.

Θα ακούσω το κελάηδημα των

πουλιών και τον λυγμό του Γκιώνη.

Κι ύστερα σωπαίνοντας θα προσμένω την απόκριση της δικιάς σου λαλιάς.

Κλείνοντας το γράμμα μου θέλω να σου πω:

Ίσως ν' αξίζει το πέρασμά μας απ' αυτή τη ζωή το ότι αξιωθήκαμε να έχουμε αυτούς τους γονείς.

Κορωπί 26-11-2008

Με αγάπη η κόρη σου Γιάννα

† Παγούνης Κώστας του Γεωργίου

*«Για ιδες καιρό που διάλεξες,
χάρε μου, να τον πάρεις,
στα έβγα του καλοκαιριού,
στα έμπα του χειμώνα,
να πάρεις τ' άνθη απ' τα βουνά,
λελούδια από τους κάμπους,
και πάρεις τον αμάραντο
να του μαραν' η πλάκα...»*

(Λαϊκό)

Αυτό ήταν το μοιρολόγι, που λεγόταν στον Κώστα, αποχαιρετώντας τον στο τελευταίο του ταξίδι ... οι γυναίκες από τη Ζέρμα και από

τα άλλα Μαστοροχώρια της Κόνιτσας, για το γιο της θείας μου Μαρίας και

του θείου Γιώργου Παγούνη. Ακούγοντας το μοιρολόγι, σκίρτησε η καρδιά μου, γιατί ο Κώστας ήταν ακόμα νέος.

Στις 27 Νοεμβρίου 2008, "έφυγε" από κοντά μας ο Κώστας Παγούνης, του Γεωργίου. Ο Κώστας γεννήθηκε το 1958, στην Τασκένδη, από γονείς πολιτικούς πρόσφυγες. Ο πατέρας του από τη Ζέρμα Ηπείρου και η μητέρα του από το Κάντισκο.

Τελειώνοντας το Δημοτικό σχολείο, ο Κώστας και τα αδέρφια του, μπήκαν αμέσως στη βιοπάλη της καπιταλιστικής κοινωνίας....

Οι γονείς του, όπως και στα περισσότερα παιδιά της προσφυγιάς, τον έμαθαν να αγαπάει και να βοηθάει τους συνανθρώπους του. Έτσι γνώρισα τον Κώστα, τα δύσκολα χρόνια του επαναπατρισμού μου, με την αμέριστη βοήθειά του.

Ο Κώστας άφησε χήρα γυναίκα, τη Γεωργία και τα δύο παιδιά του, Γιώργο και Ευανθία. Όσοι τον γνώρισαν, συμπατριώτες και φίλοι, αλλά και συνάδελφοι του από την ΕΥΔΑΠ, όπου εργαζόταν από το 1983, τρέφουν τα καλύτερα αισθήματα για την καλοσύνη του και τη γενναιοδωρία του Κώστα.

Ο αιφνίδιος και πρόωρος θάνατος του Κώστα βύθισε σε μεγάλο πένθος, θλίψη και οδύνη την οικογένειά του, τους φίλους και συναδέλφους του, αλ-

λά και τους πολιτικούς πρόσφυγες, που τον γνώρισαν στην πολύχρονη ξενιτιά.

Στη μνήμη του, ο πατέρας του Παγούνης Γεώργιος, τα αδέρφια του, η σύζυγος και τα παιδιά του, προσφέρουν στο περιοδικό "Κόνιτσα" 20 ευρώ.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΕΛΛΑΣ

† Μιχαήλ Παπαδημητρίου

Την 1η του μηνός Δεκεμβρίου 2008 έφυγε από τη ζωή για το μακρινό ταξίδι που κανείς δεν μπορεί να αποφύγει ο Μιχάλης Παπαδημητρίου. Άνθρωπος καλός, ευσεβής και καλός οικογενειάρχης.

Είχε πολλά χρόνια το καφενείο - μαγαζί του Γανναδιού. Τακτικός και δραστήριος στη δουλειά του, έδινε ζωή στο χωριό το οποίο και αγαπούσε πάρα πολύ.

Τελευταία είχε κουραστεί και αποφάσισε να αφήσει το καφενείο και έτσι ο σύλλογος ΓΑΝΝΑΔΙΟΥ βρήκε

χωριανό για το καφενείο.

Στις 30 του μηνός Νοεμβρίου το βράδυ μάζεψε τα τελευταία πράγματα από το μαγαζί, γιατί την επόμενη μέρα θα έφευγε για τα Ιωάννινα "όπου θα περνούσε το χειμώνα, αλλά δυστυχώς την ημέρα που κανόνισε να φύγει για τα Ιωάννινα έφυγε στα 74 χρόνια για το τελευταίο του ταξίδι. Λίγο η καρδιά του, αλλά περισσότερο στενοχωρήθηκε που άφησε το καφενείο που τόσο αγαπούσε.

Στη γυναίκα του Μαργαρίτα και στα παιδιά του Γιώργο και Λευκούλα ο Θεός να τους χαρίζει δύναμη για τη μεγάλη αυτή θλίψη.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα του χωριού σου που τόσο αγαπούσες αγαπητέ μας Μιχάλη, και αν βρεις το γυιό μου Κώστα, που τόσο πρόωρα έφυγε, να του πεις ότι η μάνα του κι εγώ τον αγαπούσαμε και τον αγαπούμε πιο πολύ και δεν πρόκειται να τον ξεχάσουμε ποτέ!

ΣΤΥΡΙΑΔΩΝ Ε. ΞΕΝΟΣ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικία 120 τ.μ. με βοηθητικούς χώρους κοντά στο εξοχικό κέντρο «ΔΕΝΔΡΟ»
Τηλ. 6932712457

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ε. ΤΣΙΑΛΙΦΗΣ

ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ

Επιστημονικός Συνεργάτης
Α' Παιδιατρικής Κλινικής Πανεπιστημίου Αθηνών
Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

ΙΑΤΡΕΙΟ
Σοφιστή Βενεζιάνη 1 • Δόση
2ος Όροφος

ΤΗΛ.: 210 9780335
ΚΙΝ.: 693281314

Συνδρομές

	€		
Πορφυριάδη Αφροδίτη Γαλλία	47	Δόνου Αριστούλα Θεσ/νίκη	20
Πάντος Κων. Γερμανία	50	Ιωάννου Γεωργ. Γιάννινα	15
Τσάνος Χρ. Καναδάς	30	Παπαδημητρίου Κων. Γιάννινα	20
Ζηκόπουλος Αχιλλέας U.S.A.	94	Μπουζούλα Μαρία Γιάννινα	15
Παρασκευάς Οδυσσέας Αυστραλία	30	Σχίζα Μαίρη Γιάννινα	15
Μήλιος Βασίλης U.S.A.	30	Αλεξίου Δαφνούλα Γιάννινα	50
Ρεμπέλης Χαραλ. Αθήνα	50	Παπαγιάννη Κων. Γιάννινα	20
Ζιώγας Παύλος Αθήνα	25	Καραφλιάς Άγγελος Γιάννινα	30
Γκόρτσος Αποστ. Αθήνα	60	Λισγάρας Δημ. Γιάννινα	15
Νικολάκη Βασιλική Αθήνα	15	Γκούντα Χρυσάνθη Γιάννινα	20
Κωστρόγλου Σάββας Αθήνα	45	Καλλιντέρη Παντελής Γιάννινα	60
Καραφλιάς Γεωργ. Αθήνα	15	Παπαευθυμίου Βασ. Γιάννινα	30
Χατζή Ευαγγελία Αθήνα	15	Σταυρίδης Γιάννης Γιάννινα	50
Κίτσιος Κ. Δημ. Αθήνα	15	Παπαζήσης Ζήσης Γιάννινα	25
Μανουσιουδάκης Ιωσήφ. Αθήνα	15	Τσιρώνης Αθαν. Πάτρα	20
Ζαχαροπούλου Ευλαμπία Αθήνα	15	Λάμπρου Μιχ. Δράμα	35
Σακελάρη Παρασκευή Αθήνα	20	Κυρίτσης Ιωάννης Ρόδος	20
Σακκά Ανθή Αθήνα	20	Τζώτζης Γεωργ. Ηγουμενίτσα	50
Κούσιος Δημ. Αθήνα	100	Θεοδώρου Αθαν. Ξυλόκαστρο	15
Παπαχρήστος Δημ. Αθήνα	20	Χουλιάρης Σόλων Καλαμάτα	50
Κίτας Πασχάλης Αθήνα	15	Νεδέλκος Δημ. Φλώρινα	15
Δάφνης Ιωάννης Αθήνα	15	Περλέρου Φωτεινή Λάρισα	15
Καρράς Παναγ. Αθήνα	45	Παπαχρήστου Ευάγγ. Πάτρα	50
Ιερ. Παπαδημητρίου Κων. Αθήνα	15	Τσιρώνης Αποστ. Πάτρα	50
Πηγαδάς Αλέκος Αθήνα	20	Ζήμouρας Γεωργ. Ρίο	15
Πίτσικας Θεόδωρος Αθήνα	20	Πετμεζά Μάρθα Σάπες	15
Τζίνας Παναγ. Αθήνα	15	Σδούκος Βασ. Λάρισα	20
Εζνεπίδου Μαρία Αθήνα	20	Παπαμιχάλης Μηνάς Χαλκίδα	15
Δερδέκη Κατερίνα Αθήνα	15	Σπανός Ευαγγ. Ξυλόκαστρο	30
Βαγκοπούλου Αθηνά Αθήνα	20	Σιώρος Βασίλης Πάτρα	30
Μάλιακας Ραϋμόν Αθήνα	20	Ζάμπος Σπύρος Αίγινα	30
Δάλλας Ιωάννης Θεσ/νίκη	20	Ζούκης Χ. Αθαν. Κόνιτσα	15
Τράντας Αντώνης Θεσ/νίκη	15	Γκούμας Κων. Κόνιτσα	15
Ντίνης Η. Δημ. Θεσ/νίκη	20	Καβελίδης Προδρ. Κόνιτσα	15
Ντίνη Ελπινίκη Θεσ/νίκη	15	Κατής Γεώργ. Κόνιτσα	20
Κατωάτα Ασημούλα Θεσ/νίκη	15	Μπάρμπας Παναγ. Κόνιτσα	15
Παππά Μαγδαληνή Θεσ/νίκη	15	Γαϊτανίδης Σπύρος Κόνιτσα	15
		Ζαχαρόπουλος Παν. Κόνιτσα	15
		Ζδράβος Δημ. Κόνιτσα	15
		Γαϊτανίδη Ελευθερία Κόνιτσα	20
		Κίτας Ευθύμιος Κόνιτσα	20

ΕΘΝ. ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ	100	Παπαδημητρίου Κων. Δροσοπηγή	25
Ντίνος Μιχάλης Κόνιτσα	30	Μπλιθικιώτης Δημ. Λαγκάδα	20
Μήτσικας Αθαν. Κόνιτσα	20	Γρέτζιος Πούλιος Παλαιοσέλλι	15
Σκόρδος Κων. Κόνιτσα	15	Λάκκας Θεόφιλος Καλλιθέα	20
Καραφέρη Ελισάβετ Κόνιτσα	15	Ευαγγέλου Δημ. Κλειδωνιά	15
Σπανός Χ. Βασ. Κόνιτσα	15	Κρέτσης Δημ. Γεροπλάτανος	15
Κυπαρίσση Αρετή Κόνιτσα	15	Πίσπας Ε. Γεωργ. Δίστρατο	20
Κρυστάλλης Γεωργ. Κόνιτσα	15	Σπύρου Βασ. Νικάνορας	20
Μάλιακας Παύλος Κόνιτσα	15	Οικονόμου Ευαγγ. Δίστρατο	20
Στεφανή Κατίνα Ρουψιά	15	Τσιλίφης Βασ. Νικάνορας	15
Νάτσης Ηλίας Μπουραζάνι	15	Ζαφείρης Δημ. Πυρσόγιαννη	20
Σπανού Πελαγία Πηγή	15	Καλλινιτέρης Αχιλ. Αειόπετρα	20
Γρέτζιος Γεωργ. Παλαιοσέλλι	15	Ντίνου Φρόσω Καλλιθέα	15
Πορφυριάδης Δημ. Εξοχή	20	Ρισάνης Αποστ. Μολυβδοσκεπάστη	20
Τσινός Θωμάς Πρωτόπαπα	20		

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 500 τ.μ.
στην Άνω Κόνιτσα
Πληροφορίες 2106538281

ΚΡΕΑΤΟΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ
ΜΟΣΧΑΡΙΩΝ - ΑΡΝΙΩΝ - ΧΟΙΡΩΝ

ΝΤΕΜΟΣ ΘΩΜΑΣ

Καστανέα Κόνιτσας
Τηλ. 26550 31641- Κιν. 6974186238

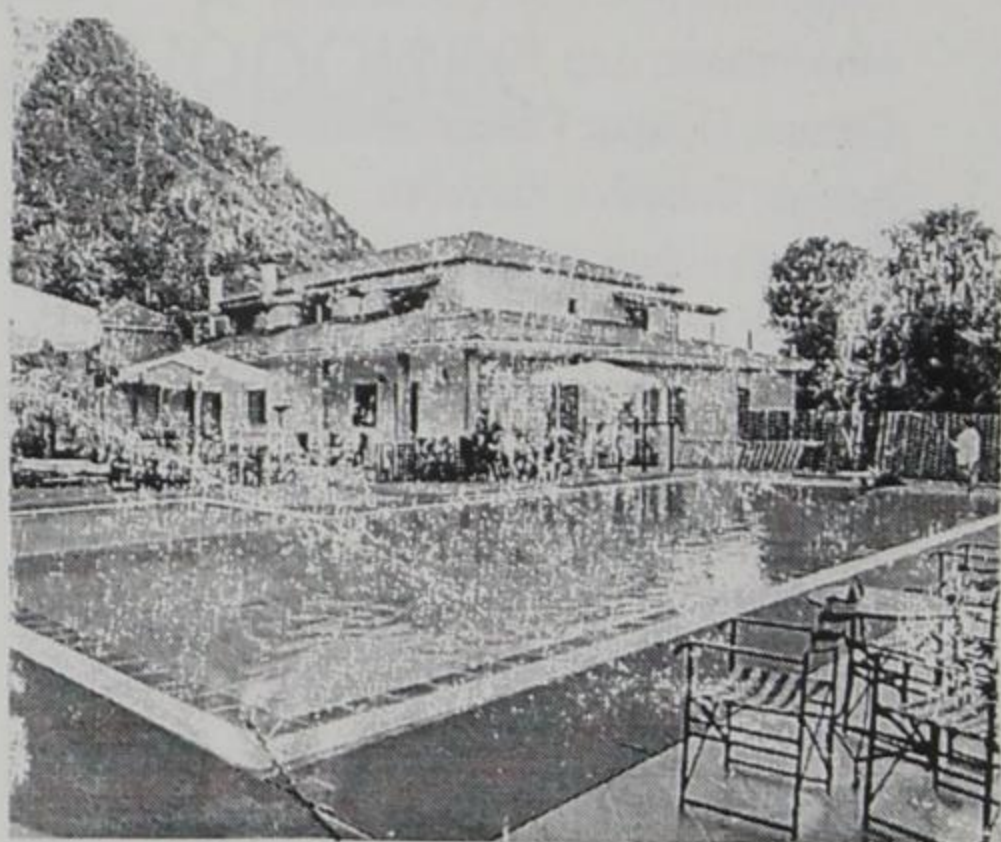
ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

ΣΠΥΡΟΣ Δ. ΡΑΜΑΝΤΖΑΣ
ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Α.Π.Θ
κιν.: 6972554232

ΖΥΓΟΜΑΛΗ 5 ΙΩΑΝΝΙΝΑ - ΤΗΛ. 2651075020
email : spyros.ramantzas@gmail.com

ΒΑΣΩ Ζ. ΠΑΝΤΑΖΗ
Δικηγόρος Αθηνών

Αφοί Διογενίδη 4 -
11473 - Αθήνα
Τηλ.: 210 6445895

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ «Το Γεφύρι» Με 40 κλίνες, εστιατόριο, μπάρ, θέρμανση, πάρκινγκ, κ.λπ. Στην ειδυλλιακή τοποθεσία της γέφυρας Αώου στη Κόνιτσα
Τηλ. 26550 23780

ΕΡΜΙΟΝΗ Π. ΝΤΕΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Δικηγόρος

ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 6-8
1ος ΟΡΟΦΟΣ
106 79 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ.: 210 3633310-11-12
ΦΑΧ.: 210 3637894
ΚΙΝ.: 6976 112904

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 500 τ.μ.
στην Κ. Κόνιτσα
Πληροφορίες 26550 22065

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Καφενείο
στο Μάζι
Τηλ. 26510 61436

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

Το νέο βιβλίο του Λ. Μάλαμα
(Ο πρώτος εθνεγέρτης κι εθνομάρτυρας του γένους)
Διονύσιος Φιλόσοφος Τηλ. 26510 22030

ΤΟΜΟΣ 19ου
(Τεύχη 138-143/2008)

- ΑΝΔΡΕΟΥ Η. Προσκύνημα στη Βασιλεύουσα, 23 - Εξωρ. Σύλλογος, 125- Για πάντα Παλαιοσέλλι, 278 - Η εποποιία του 1940, 365 - Εξωρ. Σύλλογος, 438
- ΠΟΓΛΗΣ ΔΗΜ. Ενημερωτικό δελτίο, 202
- ΓΚΟΥΤΟΣ ΧΑΡ. Οι οικισμοί της Κοιλιάδας Κόνιτσας, 9-89. Αδ/τα Κονιτσιωτών στην Αθήνα, 147 - Κονισιώτες διακριθέντες στα έτη 1894-1901, 173. Ειδήσεις για την Επαρχία μας 1892, 261-335-417
- ΔΑΦΝΗΣ Ι. Εκδηλώσεις Ηπειρωτών Αττικής, 133 - Αδ/τες ζώνης Αώου, 135- Δυο στρατ. φυσιογνωμίες, 219 - Οι πρώτες μέρες της μάχης της Κύπρου, 283 - Η επέτειος του Γράμμου, 385. Γιορτή τσίπουρου, 466
- ΔΗΜΟΥ ΚΩΝ. Η εκτροπή των νερών της Πίνδου 452
- ΕΞΑΡΧΟΥ ΧΑΡ. Η ανάπτυξη της Κόνιτσας και τα πεπραγμένα της Δημ. Αρχής, 343
- ΕΞΩΡ. ΣΥΛΛΟΓΟΣ Από το Σύλλογο, 64 -
- ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗΣ ΕΥ. Ν' αφυπνιστούμε, 144 - Η Παναγία Στομίου, 380
- ΖΙΩΓΑΣ ΑΝΤ. Η διατροφή των κατοίκων Πληκατίου, 52 - Χαλκιδική, 105 - Τα παλιά χρόνια στο Πληκάτι, 217
- ΗΠ. ΕΣΤΙΑ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ Δελτίο Τύπου, 61
- ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ Σ. Σεργιάνι στο χωριό (ποίημα), 68 - Ό,τι αξίζει, 127.
- Κ.Π.Ε.Κ. Ημερίδα για την πρόληψη πυρκαγιών, 178-351.
- ΚΙΤΣΙΟΣ Κ. «Πεκλάρι» 297.
- ΚΟΤΖΙΑ Ε. Βιβλιοπαρουσίαση, 227
- ΛΑΖΟΣ ΚΩΝ. Γεν. συνέλευση Αδ/πας Οξυάς, 65 - Απόκρεω 2008 στην Οξυά, 149 - Εκδηλώσεις 2008, 305
- ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ Ι. Φαϊκ Κόνιτσα Σίσκο, 5 - Το κυνήγι, 29 - Μανιάρια, 81 - Για το ξαναζωτάνεμα της περιοχής Κόνιτσας, 165-253 - Πολιτιστικό αναπτυξιακό, 325-Βιολογικές καλλιέργειες, 409. Βιολογικές καλλιέργειες, 409. Η Κόνιτσα της "Βοσνίας" 445
- ΜΠΑΛΟΥΜΗΣ ΕΜΜ. Βιβλιοπαρουσίαση, 381
- ΜΠΕΛΘΙΚΙΩΤΗΣ Π. Εν Μαζιώ, 459
- ΜΠΟΥΣΜΟΥΛΑΣ ΣΤ. Ζαχαρώδης διαβήτης, 99-269.
- ΜΕΣΣΗΣ Ι. Πάδες, 55 - Αναμνήσεις, 365
- ΝΑΤΣΗΣ ΠΑΝ. Εκδηλώσεις Αδ/τας Λαγκάδας, 69 - Αφηγήσεις που συγκινούν, 207-15 αύγουστος στη Λαγκάδα, 299 - Αδ/τα Λαγκαδιωτών, 334
- ΝΙΚΟΛΑΟΥ Θ. Κόνιτσα (ποίημα), 127
- ΝΟΥΤΣΗΣ ΣΤΕΦ. Από την Αδ/τα Ασημοχωριτών, 70
- ΞΕΙΝΟΣ ΣΠ. Τα Χριστούγεννα του χθές και του σήμερα 57 - Από τη γιορτή του Πρ. Ηλία, 300.

- ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΣΩΚ. Παλιές λαϊκές δοξασίες, 49 - Βιβλιοκριτική, 139 - Οι δυο φτωχοί, 287
«ΟΡΕΙΝΟΣ» Το κάλεσμα της Πίνδου, 391.
- ΠΑΓΟΥΝΗΣ ΜΙΧ. Έρευνα για τα θερμομεταλλικά νερά Κόνιτσας, 273.
- ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ Η. Το κοτσύφι, 354
- ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ Ι. Βιβλιοπαρουσίαση, 47 - Ημερίδα για το zah διαβήτη, 123
- ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ Α. Μαστορίτικα, 342 - Ο Οικομ. Πατριάρχης Αθναγόρας 457
- ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤ. Γ. Σταύρου, 369 - Βιβλιοκριτική 455
- ΠΟΛΙΤΗΣ ΑΓ. Επιστολή Σωκράτη προς Δημόνικο, 199- Το νόμιμον και το ηθικόν 355
- ΠΥΡΟΣΒ. ΥΠΗΡΕΣΙΑ Από τη δράση στο 2008, 376.
- ΡΕΜΠΕΛΗΣ ΝΙΚ. Οι ήρωες του 1940-41 διαμαρτύρονται, 3 - Τους εν τιμαίς ήσσον τιμώ, 19 - Οι γείτονές μας Σκοπιανοί, 85 - Ιδού ανεβαίνομεν ... εις Όλυμπον, 169 - Παρόν και Παρελθόν, 257 - Το κρασί στους Αρχ. Έλληνες, 331 - Αρχαίοι Έλληνες και Χριστιανισμός. 413 Μαστορίτικα 462
- ΡΕΤΣΑΣ Ι. Χριστούγεννα στο Στόμιο, 43. Ο Πολιτισμός στο Στόμιο, 463
- ΡΙΣΤΑΝΗΣ ΑΠ. Απόκριες - Κούλουμα στη Μολυβδοσκεπάστη, 141 - Επίσκεψη στο φυλάκιο Μολυβδ/στης, 143 - Η Αγροφυλακή τίμησε τον προσάτη της, 369. Εορτή Εν. Δυνάμεων, 461
- ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡ. Από το ημερολόγιο του DON BRUNO, 35-115-211-289-361-435
- ΤΕΝΤΑΣ ΝΙΚ. Ο ποιητικός λόγος, 45 - Το μυστικό δρώμενο στην Αγ. Παρασκευή, 111 - Βιβλιοκριτική, 229 - Παναγία Κλαδόρμης, 310.
- ΤΟΥΦΙΔΗΣ ΣΩΤ. Οι ήρωες του 1940 περιμένουν, 1 - Βιβλιοπαρουσίαση, 18 - Το αεροπλάνο, 113 - Η χορωδία Κόνιτσας, 119 - Βιβλιοπαρουσίαση, 137 - Πικρόχολες σκέψεις, 197 - Το αγριόγιδο, 265 - Πολυφωνικά στην Κόνιτσα, 311 - Η Πιζάμα, 371 - Οφθαλμίατροι στην Κόνιτσα, 383 - Εκδήλωση τιμής στο Σμυναγό Π. Γκέλη 432. Αδελφοποιοί, 441
- ΤΣΙΑΓΚΗΣ ΙΚ. "Δίστρατον Κονίτσης" Βιβλιοπαρουσίαση, 357-447
- ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗΣ Β. Τιμητικές διακρίσεις, 205 - Ο ευεργέτης Ν. ΤΣΟΥΜΑΝΗΣ, 281. 429
- ΧΑΡΙΣΙΑΔΗΣ Β. Εκδήλωση στο Κεράσοβο, 295
- ΧΡΗΣΤΟΣ ΘΩΜΑΣ Βούρμπιανη (ποίημα), 225

Ειρήνη Οικονόμου Σταματάκη
Ειδικός Παθολόγος
Διδάκτωρ F.U. Berlin
Διευθύντρια Παθολογικής Κλινικής

Μακαρίου 9 & Ελ. Βενιζέλου 1
185 47 Ν. Φάληρα
210 4809 000, 210 4809 338
210 4809 339, 210 4809 973
210 4814 887
Ιατρεία: Θέμιδος 6, 151 24 Μαρούσι
Τηλ. Ιατρείου: 210 6122 823
Δέχεται: Τετ. - Πέμ. 6-8 μ.μ. με ραντεβού
Τηλ. Οικίας-Fax: 210 4817 449
Κιν.: 6944 392 273
e-mail: istamataki@metropolitan-hospital.gr

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ - ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ

Πτυχ. Πανεπ. Αθηνών

ΤΗΛ. 210 2759721 - 2102691119

6974 491605

ΑΘΗΝΑ

ΜΕΡΟΠΗ ΕΛ. ΣΟΥΡΛΑ

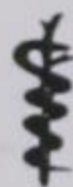
Συμβολαιογράφος

(αρχείο Ι. Γ. Παπαϊωάννου)

Κεντρική πλατεία 26, 44100 Κόνιτσα

Τηλ./fax: 26550 29377

e-mail: sourslams@otenet.gr

ΔΑΜΙΑΝΗ Ζ. ΠΑΠΑΖΗΣΗ

ΙΑΤΡΟΣ - ΡΕΥΜΑΤΟΛΟΓΟΣ

Γ' ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΛΙΝΙΚΗΣ **ΙΑΣΩ** GENERAL

Τηλ. Νοσοκ.: 210 6502989

* Οικίας : 210 6929056

Κινητό: 6936876978

ΠΟΔΟΧΕΙΟ - ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ

το χάνι

ΛΕΙΔΩΝΙΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΤΗΛ.: 26550 24567

FAX: 26550 24568

PARIS SIANA
...αγνά υλικά, νέες γεύσεις!

Το άνω Ηπειρώτικο Ζαχαροπλαστείο
σας περιμένει να απολαύσετε τις γλυκές του γεύσεις

Δ/ση: Βαγγέλης Σ. Νούτσος

Ζήνωνος 7-9, ΟΜΟΝΟΙΑ

ΤΗΛ. 210 5222269

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΘ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Αισθητική & Επανορθωτική Οδοντιατρική

Εμφυτεύματα

Μιλτιάδου 1 & Αγ. Δημητρίου, πλατεία Κηφισιάς

210 8080010 - 6944 812910

e-mail: ktheodorou@mail.gr

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΧΡ. ΜΗΤΣΑΚΟΥΛΗ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος

Αστικού Δικαίου Παν/μίου Αθηνών

ΓΡΑΦΕΙΟ:

ΕΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ & ΝΙΚΗΤΑΡΑ 3

ΑΘΗΝΑ 106 78

ΤΗΛ: 210 3820888

FAX: 210 3820888

KIN: 6977 242412

e-mail: elmitsakouli@ath.forthnet.gr